

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และส่วนที่ 2 ได้จากการวิเคราะห์ลักษณะของบทเพลงที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 เพลง โดยผู้วิจัยจะให้คำอธิบายท้ายข้อ และอภิปรายประเด็นที่น่าสนใจควบคู่กันไปตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

ส่วนที่ 1 แนวคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ

จากการสัมภาษณ์นักแต่งเพลงที่ได้รับการยอมรับ และอาจารย์สอนร้องเพลงที่มีชื่อเสียงดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. ชีวิน (บอย) โกสิยพงษ์ นักแต่งเพลง โปรดิวเซอร์ และ ผู้บริหาร บ. เบเกอร์มิวสิก จำกัด
2. นิตพงษ์ ห่อนาค นักแต่งเพลง และ กรรมการผู้จัดการ บ. แกรมมี่ แกรนด์ จำกัด
3. สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา นักแต่งเพลงชั้นแนวหน้า จาก บ.อาร์เอสโปรดโมชั่น จำกัด
4. จำรัส เศวตาภรณ์ นักแต่งเพลง และ นักดนตรี
5. นุสรี่ เลาหวงศ์เพียรพุดิ นักแต่งเพลงหญิง
6. อาจารย์ดุษฎี พนมยงค์ นักวิชาการและอาจารย์สอนร้องเพลง
7. อาจารย์รุ่งโรจน์ ดุลลาพันธ์ อาจารย์สอนร้องเพลง

ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะของวาทศิลป์ในบทเพลงจากการสัมภาษณ์ ลงเป็นประเด็นต่างๆ ตามกรอบการวิจัยและได้ให้คำอธิบายและอภิปรายประเด็นที่น่าสนใจตามความเหมาะสม ดังนี้

การคิดค้นเนื้อหา (Invention)

1.1 ความชอบและความเชื่อของผู้สร้างสาร

การที่ผู้แต่งมีความจริงจัง ความชอบ และ ความเชื่อในเพลงของตนเอง ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้ฟังชอบและเชื่อตาม เพราะสารนั้นจะมีความน่าเชื่อถือ และความชอบของผู้ส่งเองก็จะ

สื่อออกไปยังผู้ฟังด้วย ซึ่งตรงกับหลัก Ethos ของอริสโตเติล เมื่อผู้ส่งสารมีความชอบสารของตัวเองแล้วก็จะสามารถสื่อออกไปได้อย่างน่าเชื่อถือ จากการสัมภาษณ์นักแต่งเพลง ได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

“ เนื้อหาของเพลง คือเรื่องที่ตัวเองอยากจะพูด อยากจะบอกออกมา หรือ เป็นเพลงแบบที่ตัวเองอยากจะให้มี ผมทำเพลงแบบที่ตัวเองอยากจะฟัง ทำทุกอย่างด้วยความชอบและความเชื่อ ถ้าขายได้ก็ดีไป ถ้าขายไม่ได้อย่างน้อยเราก็ได้ทำในสิ่งที่เราชอบแล้ว ” ชิวิน โกสิยพงษ์ (2543)

“เวลาเขียนคิดว่าเราอยากฟังอะไร ลองเขียนไปตามนั้น” สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา (2544)

“ เริ่มจากตัวเรา ต้องเขียนเพลงที่ตัวเองชอบให้ได้ ถ้าเราเองยังชอบได้ แล้วมันจะไม่มีใครชอบตามบ้างเลยหรือ” นิติพงษ์ ห่อนาค (2544)

ข้อสังเกตอีกข้อก็คือ การที่นักแต่งเพลงให้ความเห็นว่า ควรจะแต่งเพลงอย่างไรที่ตนเองอยากจะฟัง ก็เพราะไม่มีเกณฑ์ตายตัวใดๆที่จะบอกได้ว่าเพลงที่ไพเราะเป็นอย่างไร จึงจำเป็นจะต้องหาทางอธิบายอย่างง่ายๆโดยใช้ตนเองเป็นเกณฑ์ เมื่อตนเองชอบก็เป็นไปได้ว่าจะมีคนชอบตาม เพราะถ้าแม้แต่คนแต่งเองยังไม่ชอบแล้วก็คงจะหาคนชอบตามได้ยาก ทั้งนี้นักแต่งเพลงก็จะต้องมีรสนิยมที่เป็นกลางพอสมควร อย่างที่นิติพงษ์ ห่อนาค (2544) อธิบายว่า ให้แต่งเพลงที่ตัวเองชอบ แต่ก็ต้อง“ทำหูเป็นชาวบ้าน”ด้วย ไม่ใช่ชอบอยู่คนเดียว ไม่เช่นนั้นก็อาจจะได้เพลงที่ไม่มีใครชอบเลยนอกจากตัวเอง

1.2 เนื้อหาของเพลงกับเวลาและบริบท

เนื้อหาของเพลงจะเป็นเรื่องกว้างๆที่เกิดขึ้นได้ทุกยุคทุกสมัย และ ไม่มีการระบุเวลาและสถานที่ในเพลง

โดยที่การเขียนเพลงนั้นคือการสร้างสารโน้มน้าวใจอย่างหนึ่ง เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ฟังชื่นชอบและจดจำเพลงได้ ดังนั้นการสร้างสารที่ผู้ฟังเข้าใจและเคยมีประสบการณ์ร่วมมาแล้วก็มีแนวโน้มที่จะสามารถเข้าถึงจิตใจผู้ฟังได้ดีกว่า และเรื่องธรรมดาที่สุดของคนทุกเพศทุกวัยก็คือความรัก

โดยเฉพาะความรักในกลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายใหญ่ของเพลงไทยสมัยนิยม ซึ่งตรงกับ
หลัก Pathos ที่เน้นการโน้มน้าวด้วยอารมณ์

“เรื่องบางเรื่อง เป็น Basic ของทุกยุค เช่น ความรัก ตัวเรื่องจะคล้ายๆกัน แต่ภาษาจะต่างกันไป
ในแต่ละยุค เพลงที่คนประทับใจนานๆต้องเป็นเพลงที่กว้าง ใช้ได้ทุกยุคทุกสมัย
ร้องเมื่อไหร่ก็ยังไม่เซย” นิติพงษ์ ห่อนาค (2544)

“เพลงที่เป็นอมตะ มักจะง่าย ไม่ซับซ้อน เป็นภาพกว้างๆ ฉันรักเธอ เธอรักฉัน
เป็นเรื่องที่เกิดได้ กับทุกคน ต้อง Mass” สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา (2544)

“เพลงรักมักจะเป็นเพลงที่อยู่ได้นานกว่าเพลงเรื่องอื่นๆ” นุสรี เลาทวงศ์เพียรพุดมิ (2544)

เมื่อเนื้อหาหลักของเพลงคือความรัก ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องอธิบายเวลาและสถานที่ตายตัว
เพราะรังแต่จะเป็นการผูกมัดเพลงให้กลายเป็นเพลงที่เซยเมื่อเวลาผ่านไป

1.3 ความสมจริงและมีเหตุผลของเพลง

เพลงที่น่าเชื่อถือนั้นจำเป็นจะต้องมีเหตุผล และ สมจริง ต้องเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้
จึงจะทำให้ผู้ฟังชื่นชอบได้ แม้แต่เพลงที่มีการเล่าเรื่องคล้ายนิทาน ตัวละครในเพลงก็ต้องมีการ
กระทำที่มีเหตุผล ซึ่งคล้ายกับหลัก Logos ของอริสโตเติล ที่ว่าด้วยการโน้มน้าวด้วยเหตุผล หาก
สารนั้นไม่มีเหตุผลสมควรที่น่าเชื่อถือ ก็ไม่น่าที่จะเป็นสารที่น่าประทับใจ ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้
กล่าวไว้ว่า

“เรื่องราวต้องสมจริง ชวนเชื่อ ชวนให้คล้อยตาม” นิติพงษ์ ห่อนาค (2544)

“เนื้อหาของเพลงที่น่าประทับใจจะต้องมีเหตุผล เป็นไปได้จริง เข้าใจได้ง่าย
และ โดดเด่นไม่ธรรมดา” จักรัส เศวตภรณ์ (2544)

1.4 การวิเคราะห์ผู้ฟังในการคิดค้นเนื้อหาเพลง

จำเป็นจะต้องมีการวิเคราะห์ผู้ฟังก่อนว่า ผู้ฟังที่เราต้องการเป็นคนกลุ่มใด มีความสนใจในเรื่องอะไร (ซึ่งมักจะหนีไม่พ้นเรื่องความรัก) เมื่อทราบว่าเป็นเรื่องอะไรก็มาคิดต่อว่า แล้วผู้ฟังคิดเกี่ยวกับเรื่องนั้นอย่างไร มองในมุมใด ประเด็นใด เพลงที่สามารถโน้มน้าวผู้ฟังได้ ต้องเป็นเพลงที่มองจากมุมมองของผู้ฟัง ตัวอย่างเช่น เพลงความลับ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการแอบรักเพื่อน และไม่กล้าที่จะบอก แต่ก็ยังอยากรู้ว่าจะได้รับความรักตอบบ้างหรือไม่ เป็นเนื้อหาเพลงที่ทำออกมาเพื่อวัยรุ่น และเข้าถึงกลุ่มวัยรุ่นได้ดีกว่าเพลงรวันฉันรักเธอ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการจากคนรักไปไกลและขอให้รวันที่จะได้กลับมารักกัน ซึ่งเป็นมุมมองของผู้ใหญ่มากกว่านั้น

ดังที่กล่าวไปแล้วว่า เนื้อหาของเพลงไทยสมัยนิยมไม่มีการเจาะจงบริบทที่ชัดเจน เพราะส่วนใหญ่มองเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความคล้ายคลึงกันทุกยุคทุกสมัย ต่างก็เพียงมุมมอง และการใช้ภาษาที่ทันสมัยแตกต่างกันไปบ้าง การวิเคราะห์ผู้ฟังนี้ นอกจากเพื่อจะค้นหามุมมองที่ผู้ฟังจะมองแล้ว ยังต้องวิเคราะห์เพื่อหาภาษาที่จะใช้ด้วย เพราะเพลงที่จะเข้าถึงผู้ฟังได้ จะต้องใช้ภาษาเดียวกับที่ผู้ฟังใช้ เช่นเดียวกับการกล่าววาจาตะ เพลงของวัยรุ่นก็ควรที่จะใช้ภาษาแบบที่วัยรุ่นใช้ เพราะจะสื่อสารได้ง่ายกว่า และให้ความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน

จากการสัมภาษณ์นักแต่งเพลง ได้แนวคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้ฟัง ดังนี้

" เนื้อหาของเพลง ต้องศึกษาจากสังคม และ ความเป็นไปในยุคนั้นๆ อายุขนาดไหน ทำตัวอย่างไร คิดอะไร พูดอะไร ต้องดูกลุ่มเป้าหมาย สังเกต และเอามาคิด ทำไม่เขาคิดแบบนั้นแบบนี้ นักแต่งเพลงต้องเก็บอารมณ์คน ต้องเข้าใจคนอื่น รู้ว่าอะไรจะไปแทงใจดำเขา"

นิติพงษ์ ห่อนาค (2544)

"เพลงเขียนได้ 2 แบบ คือเขียนตามแต่อารมณ์จะพาไป นี่ก็จะแต่งก็แต่ง แบบนี้เป็นเพลงที่ให้ความรู้สึกเป็นจริง มากกว่า แต่อาจไม่ประสบผลสำเร็จทางธุรกิจ และ อีกแบบหนึ่งคือเขียนโดยมีการวิเคราะห์ผู้ฟังก่อนว่า เราจะเขียนให้ใครฟัง แล้วคิดว่าเขาน่าจะชอบอะไร อย่างไร "

จรัส เศวตาภรณ์ (2544)

"เขียนเพลงให้วัยรุ่นฟังก็ต้องคุยกับวัยรุ่น รู้ว่าเขาคิดอะไร" สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา (2544)

"ดูว่าเราเขียนเพลงให้ใครฟัง แล้วเขาสนใจอะไร อย่างวัยรุ่นก็จะชอบเพลงประมาณแอบรัก ถ้าผู้ใหญ่ก็อาจจะออกหักรุนแรงกว่านั้น" นุสรี เลขาหวงศ์เพียรพุด (2544)

เห็นได้ว่า เมื่อเพลงไทยสมัยนิยมอยู่ในระบบธุรกิจนั้นมีความจำเป็นจะต้องศึกษาถึงกลุ่มผู้บริโภคว่าต้องการอะไร จึงจะสามารถผลิตสินค้าที่ตรงตามความต้องการได้

1.5 มุมมองของเพลง

เนื่องจากเพลงไทยสมัยนิยมเป็นธุรกิจ ซึ่งมีการแข่งขันค่อนข้างสูง และเพลงที่มีในตลาดก็มีจำนวนมาก การที่ผู้ฟังจะชื่นชอบและจดจำเพลงได้เพลงนั้นๆ จำเป็นจะต้องมีเอกลักษณ์และมีความน่าสนใจ แตกต่างจากเพลงในกลุ่มเดียวกัน จึงจะสามารถเรียกร้องความสนใจได้ การมองเรื่องเดียวกันในมุมมองที่แตกต่างออกไป หรือคิดเรื่องที่ต่างออกไปจากเพลงที่มีอยู่แล้วสามารถสร้างความน่าสนใจและน่าประทับใจได้ ตัวอย่างเช่นเพลง เผลอ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ชายที่ชอบมองหญิงสาวที่เดินผ่านไปผ่านมา จนทำให้หญิงคนรักไม่พอใจ ได้ออกมาชี้แจงว่า มองนั้นก็เพียงมองเฉยๆ เพราะไม่อยากจะพลาดความงามของโลก แต่ที่จริงนั้นรักเพียงคนรักของตัวเองคนเดียวเท่านั้น เป็นเนื้อหาและมุมมองที่ยังไม่มีใครพูดถึง จึงทำให้เพลงโดดเด่นออกมาจากเพลงในช่วงเดียวกัน

“ต้องมีมุมมองที่มีความน่าสนใจ มีวิธีคิดที่เป็นเอกลักษณ์ โดดเด่นจากเพลงอื่นๆ”
นิติพงษ์ ห่อนาค (2544)

“เนื้อหาเพลงต้องมีอะไรมากกว่าเพลงทั่วไป ต้องโดดเด่น เป็นมุมมองที่ยังไม่ค่อยมีคนพูดถึง”
สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา (2544)

“เพลงที่น่าประทับใจเป็นเพลงที่มีมุมมองใหม่ๆ ในเรื่องเดิมๆ เช่น เพลงทั่วไปจะเขียนว่า “ฉันรักเธอ เธอทิ้งฉัน” เพลงที่มีมุมมองใหม่ๆ อาจจะเขียนเป็น “ขอโทษนะ ที่ฉันทิ้งเธอ” เป็นมุมมองที่ไม่ค่อยมีคนเขียน เพลงก็จะมีเอกลักษณ์”
นุสรีย์ เลาหวงศ์เพียรพุดมิ (2544)

1.6 ความชัดเจน และเข้าใจได้ง่ายของเนื้อหา

เนื่องจากความจริงที่ว่าเพลงไทยสมัยนิยมเป็นการแข่งขันทางธุรกิจ และ สื่อที่มีก็มีจำนวนมากมาย การที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจบทเพลงได้อย่างรวดเร็วก็เป็นหนทางหนึ่งในการสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้น เพราะเมื่อผู้ฟังสามารถเข้าใจเนื้อหาเพลงได้แล้วก็จะเกิดอารมณ์ร่วมไปกับ

เพลงได้ง่าย และหากเนื้อหายาก ผู้ฟังอาจเปลี่ยนหนีไปฟังอย่างอื่นแทนเสียก่อนที่จะเข้าใจว่า เพลงกำลังสื่ออะไร

นอกจากนี้ ผู้ฟังเพลงก็มีหลายกลุ่มประชากร หลายระดับการศึกษา หากบทเพลงนั้นสื่อถึง ปรัชญาอันซับซ้อนคนจำนวนมากก็อาจไม่สามารถเข้าใจได้โดยง่าย จึงมีความจำเป็นต้องใช้ ภาษา และเนื้อหาต่างๆที่เข้าใจได้ทันที จึงจะสามารถจับกลุ่มผู้ฟังได้กว้าง

“เนื้อหาพูดอะไรต้องชัด สื่อสารกับคนฟังให้อารมณ์ร่วมไปกับเพลง”

สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา (2544)

“สมัยนี้ฮิตเพลงง่ายๆ คำง่าย เข้าใจง่ายๆ” นุสรีย์ เลาหวงศ์เพียรพุดมิ (2544)

“เพลงไทยสมัยนิยมต้องง่าย ฟังแล้วเข้าใจได้ทันทีว่ากำลังพูดถึงอะไร” จักรัส เศวตภาภรณ์ (2544)

“Mass ใหญ่ มักจะต้องการอะไรง่ายๆ” นิติพงษ์ ห่อนาค (2544)

1.7 เนื้อหาของเพลงและตัวนักร้อง

เนื้อหาของเพลงจำเป็นจะต้องเหมาะสมกับตัวนักร้องผู้ถ่ายทอดด้วย หากไม่เหมาะสมก็ จะดูไม่มีความจริงใจ และ เกิดความลึกลับ ไม่กลมกลืน หากเขียนเพลงที่มีมุมมองของผู้ใหญ่ให้ นักร้องวัยรุ่นร้องก็จะดูว่านักร้องคนนั้นแก่เกินตัว และเกิดความขัดแย้งกับภาพลักษณ์ของตัวนักร้อง เอง เพลงที่ออกมาควรที่จะเข้ากับตัวนักร้องประหนึ่งเป็นคำพูดจากปากของนักร้องเอง ผู้ฟังจึง จะเชื่อถือตามได้ ซึ่งตรงกับหลัก Ethos ของอริสโตเติล

“เขียนเพลงให้ใครต้องดูให้เหมาะสมกับคนที่ร้องด้วย คนๆนี้จะพูดจะคิดอย่างไร ตัวอย่างเช่น เขียน เพลงให้ปาน ธนพร เพลงผู้หญิงทุกคนเอาแต่ใจ เราพูดถึงว่าฉันมันเอาแต่ใจ ฉันมันไม่ดี แต่ทุกอย่างที่ทำไปก็เพราะว่ารักเธอ อันนี้เป็นมุมมองและคำพูดของผู้ใหญ่ ของคนที่รู้จักตัวเอง คนที่ผ่านโลกมามาก ถึงจะพูดอย่างนี้ได้ อันนี้เป็นภาพของปาน ถ้าไปเขียนแบบนี้ให้แนนซี่ ซึ่งมี ภาพของเด็กวัยรุ่นใสๆ เพลงนี้ก็จะไม่เหมาะกับนักร้อง” สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา (2544)

"ก่อนจะเริ่มเขียน อันดับแรกที่ต้องนึกไว้ เสมอคือ เคารพในเพลงๆนั้น และศรัทธาใน คนที่จะเอา เพลงไปร้อง" นี่เป็นประโยค แรกในวันทำงานวันแรกจากพี่คนหนึ่ง ทุกวันนี้ยังจำได้และเชื่ออย่าง นั้นเสมอมา "นักแต่งเพลงมันก็เหมือนช่างตัดเสื้อ คือ ต้องตัดให้พอดีกับคนใส่ ไม่ใช่แค่พอดีต้อง เหมาะด้วย" ประโยคนี้พี่ดี (นิติพงษ์ ห่อนาค) เป็นคนสอน ซึ่งมันก็ต้องเป็นอย่างนี้จริงๆ นักแต่ง เพลงต้องวัดนิสัยคนด้วยการสังเกต เพื่อ ที่จะได้รู้ว่า .คำพูดของนักร้องแต่ละคนเวลา เขาต้องการ จะสื่ออะไรบางอย่าง เขาจะพูด ว่าอะไร ใช้ประโยคแบบไหน มีวิธีพูดยังไง"

นุสรี่ เลาหงษ์เพ็ชรพุดมิ (2543)

1.8 แหล่งข้อมูลในการคิดค้นเนื้อหาของเพลง

สังเกตได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า ข้อมูลต่างๆมากจากการอ่าน หนังสือ และประสบการณ์จริง อย่างน้อยผู้แต่งเพลงจะต้องมีอารมณ์ร่วมไปกับสิ่งที่แต่งออกมา หากนำมาจากหนังสือที่อ่านก็ต้องเข้าใจเรื่องนั้นๆและสามารถถ่ายทอดออกมาได้

นอกจากนี้การอ่านหนังสือยังเป็นการสะสมคำที่จะเลือกสรรมาใช้ในเพลงอีกด้วย โดยคน ที่อ่านหนังสือมากก็มีแนวโน้มที่จะสามารถเลือกใช้คำได้หลากหลายมากขึ้น

"คอนเซปต์เพลง คิดออกมาจากหนังที่ไปดู จากข้อมูลส่วนตัว จากหนังสือที่อ่าน"

นุสรี่ เลาหงษ์เพ็ชรพุดมิ (2544)

"วิธีการได้มาซึ่งข้อมูล ก็ใช้วิธี เก็บจากรอบๆตัว อ่านหนังสือ บางที่ได้จากที่คนอื่นไม่คิดว่าจะคิด ออกมาได้"

สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา (2544)

"นักแต่งเพลงต้องช่างสังเกต ใส่ใจกับอารมณ์และความรู้สึกทั้งของตนเองและผู้อื่น ต้องรักการอ่าน รักการเขียน "

นิติพงษ์ ห่อนาค (2544)

"ผมอ่านหนังสือเยอะมาก โชคดีที่ทางบ้านสนับสนุน"

ชิวิน โกสิยพงษ์ (2543)

2. การจัดเรียบเรียงสาร (Disposition)

นิติพงษ์ ห่อนาค (2544) ได้ให้คำอธิบายว่าในอุตสาหกรรมเพลงไทยสมัยนิยมนั้น มักจะ
ใช้การแต่งทำนองออกมาก่อน เพราะดนตรีมีระเบียบกฎเกณฑ์มากกว่า จึงต้องเป็นตัววางโครง
หลัก แล้วถึงจะเอาคำร้องใส่เข้าไปทีหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทยจะยากกว่าภาษาอื่นๆ
เพราะเป็นภาษาที่มีเสียงสูงเสียงต่ำ ซึ่งสามารถขัดแย้งกับทำนองที่เขียนมาได้โดยง่าย ก็เลยต้องให้
แต่งทำนองมาก่อน แล้วคำร้องจึงทำตามไป ดังนั้นหลักแรกสุดของการจัดเรียบเรียงสารก็คือ คำ
ร้องกับทำนองต้องเหมาะสมกัน ไม่ขัดกัน วรรณยุกต์และสระของคำร้องไม่เพี้ยนเสียงจนเสียความ
หมาย หรือ เสียอารมณ์

ในส่วนของการเล่าเรื่องนักแต่งเพลงท่านอื่นๆได้ให้แนวคิดไว้ดังนี้

“ลองคิดว่าทำยังไงให้ความคิดนั้นไปสู่ผู้ฟังได้รวดเร็วที่สุด สั้นที่สุด และ เข้าใจได้ง่ายที่สุด “
ซีวิน โกสิยพงษ์ (2543)

“ใช้คำที่เห็นภาพตามได้ง่าย เข้าใจง่าย เพลงไม่เหมือนกลอน 2-3ประโยคแรกๆต้องเห็นภาพและ
ชวนติดตามแล้ว” จักรัส เศวตภรณ์ (2544)

“เพลงจะมีเรื่องราวของมัน เหมือนกับเรากำลังเล่าเรื่อง เล่าได้ 2 แบบใหญ่ๆคือ เล่าเหมือนเล่าเรื่อง
เล่าตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตั้งแต่วันที่ฉันได้พบเธอ ไปจนถึงวันที่เราแยกทาง หรือ เล่าแบบเหมือน
คนร้องกำลังพูด เหมือนบทสนทนา ไม่ได้เรียงเหตุการณ์ แต่คนฟังจะรู้ได้เอง เช่นที่พี่แต่งตบมือข้าง
เดียว “ไม่ได้เจ็บที่ใครรักเธอ แต่เจ็บที่เธอรักใคร” คนฟังก็จะรู้ว่ อ้อ คนนี้ผิดหวังในความรัก
เพราะว่าคนรักไปมีคนอื่น ไม่ต้องมาเล่าว่า ฉันเจอเธอ เกรงใจกัน แล้วเธอไปเจอเขา คนฟังก็
สามารถเข้าใจได้เอง” สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา (2544)

“ การเขียนเพลงก็เหมือนกับการเล่าเรื่อง คิดดูว่าเหมือนเรากำลังเล่าให้เพื่อนฟัง หรือ เขียน
จดหมาย เราจะบอกอย่างไร เริ่มจากอะไร และ ท่อน Hook คือใจกลาง คือภาพรวมของเรื่อง
เป็นส่วนสำคัญที่เราต้องการสื่อ และต้องระวังด้วยว่าเวลาที่เพลงวนกลับมาร้องซ้ำที่ท่อน Hook
อีกครั้ง เนื้อหาจะได้ใหม่” นุสรี เลขาหวงศ์เพียรพุมิ (2544)

3. ลีลาการใช้ภาษา (Style)

สามารถสรุปได้เป็น 4 ข้อ คือ

3.1 ใช้ภาษาที่พูดกันในชีวิตประจำวัน

ทฤษฎี Communication Accommodation (Giles&wiemann,1987)กล่าวว่า ในการสื่อสารนั้น เราปรับรูปแบบการสื่อสารให้คล้ายกับคู่สื่อสาร(ในที่นี้คือ ใช้ภาษาแบบเดียวกับที่ผู้ฟังใช้) เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากคู่สื่อสาร และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสาร ให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการวิเคราะห์ก่อนว่าผู้ฟังหรือกลุ่มอ้างอิงของผู้ฟังใช้ภาษาอย่างไร

“ใช้ภาษาของคนฟัง เขาคิดอะไร เขาพูดอะไร “ นิติงษ์ ห่อนาค (2544)

“ภาษาในเพลงแต่ละยุคจะแตกต่างกันไป และ คนจะชอบฟังเพลงแบบสมัยที่ตัวเองเป็นวัยรุ่นตลอดไป เช่นถ้าจะทำเพลงให้ผู้ใหญ่ตอนนี้ฟัง ก็ต้องใช้ภาษาแบบเมื่อสมัยที่เขายังเป็นวัยรุ่น” นิติงษ์ ห่อนาค (2544)

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยขออธิบายด้วยกลุ่มอ้างอิง แม้ว่าในปัจจุบันผู้ฟังคนนั้นจะเป็นผู้ใหญ่มีครอบครัวแล้ว แต่กลุ่มอ้างอิงในการฟังเพลงของเขาอาจจะหยุดอยู่ในสมัยที่เขาเป็นวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงที่เปิดรับสื่อจากเพลงมากที่สุด สังเกตได้ว่ากลุ่มผู้ใหญ่มักจะประทับใจกับเพลงเก่าๆ(ซึ่งเคยโด่งดังในสมัยที่ทานเป็นวัยรุ่น) มากกว่าเพลงที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน

“สังเกตเพลงที่อยู่ได้นานๆ เพลงที่ทุกวันนี้คนยังชอบ ยังเอมาร้องกันอยู่ ภาษาที่เขาใช้จะเป็นกลางมากๆ ร้องแล้วยังไม่เซย แม้ว่าเพลงจะแต่งมา10 ปีแล้ว ก็ยังเป็นภาษาที่ทุกวันนี้ยังพูดกันอยู่” นิติงษ์ ห่อนาค (2544)

“ใช้คำที่เห็นภาพตามได้ง่าย เข้าใจง่าย เพลงไม่เหมือนกลอน 2-3ประโยคแรกๆต้องเห็นภาพและชวนติดตามแล้ว” จำรัส เสวตาภรณ์ (2544)

“เพลงที่ผมเขียนก็คือภาษาที่ผมพูด ภาษาที่คนพูดกันในชีวิต” ชิวิน โกสิยพงษ์ (2543)

“ต้องใช้ภาษาที่ร่วมสมัย ภาษาที่พูดกันในปัจจุบัน” สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา (2544)

“ใช้ภาษาที่สื่อสารง่าย ภาษาที่คนทั่วไปพูด แต่ไม่ใช่คำเฝือ เช่น ทรมาน เจ็บปวด เราใช้ภาษาในชีวิตประจำวันแต่ไม่ใช่คำโหล ต้องเก็บคำในชีวิตที่ยังไม่เคยมีคนพูดในเพลง”

นุสรี เลาหวงศ์เพียรพุดมิ (2544)

3.2 ใช้คำที่แรง และติดหูได้ง่าย

คำที่ใช้จะต้องโดดเด่น จำง่าย น่าร้องตาม (หรือที่เรียกกันว่าร้องแล้วสะปาก) อีกทั้งต้องอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม ในปัจจุบันคำที่ต้องการให้ติดหูจะอยู่ในช่วงแรกรๆของท่อนสร้อย(Hook) ซึ่งมีทำนองโดดเด่นช่วยเสริมความแรงของคำ

“ถ้าไม่มีเรื่องที่โดดเด่นก็ต้องมีคำที่โดดเด่นถึงจะสะกดคนทั่วไป แต่ถ้าเป็นมุมมองใหม่ๆ ก็ใช้คำธรรมดาได้ไม่เป็นไร” นุสรี เลาหวงศ์เพียรพุดมิ (2544)

“เพลงที่จะอยู่ในความทรงจำได้นานจะต้องเรียกร้องความสนใจได้ ฟังแล้วจำง่าย ติดหู” นิติพงษ์ ห่อนาค (2544)

“ คำ ถ้าไม่แปลกก็ต้องแรง แต่ไม่ใช่หยาบนะ ท่อน Hook ต้องเด่นขึ้นมาจากท่อนอื่น ติดหูคนฟังได้ง่าย ความแรงของคำมันจะต้องพุ่งเข้าไปหาคนฟัง เช่น ว้ายนี่มันประเทืองนี่หว่า , ออกหักรักผม , แม้ไม่ให้พูด ฯลฯ” สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา (2544)

“ถ้าใช้คำที่คมๆได้ก็ดี เพลงจะมีจังหวะที่ใส่คำนี้แล้วมันคมคาย อย่างเช่น ‘ตบมือข้างเดียวก็ครั้ง มันก็ดังไม่ได้ หากสะพานไม่ทอดข้ามไปใครจะกล้าข้ามมา’ ถ้าต่อด้วยประโยคอื่นที่ไม่ใช่ ‘หากสะพานไม่ทอดข้ามไปใครจะกล้าข้ามมา’ มันก็อาจจะไม่โอเคเท่านี้”

สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา (2544)

3.3 ใช้คำที่เหมาะสมกับตัวนักร้อง

เมื่อนักร้องเป็นผู้ถ่ายทอดเพลงจากผู้แต่งไปยังผู้ฟัง เสมือนหนึ่งเป็นผู้ส่งสาร(ที่อาจไม่ใช่ผู้สร้างสาร) ดังนั้นถ้อยคำภาษาที่ใช้ก็ต้องเหมาะสมกับบุคลิก และวิธีการพูดของนักร้องคนนั้นๆ จึงจะน่าเชื่อถือ

"ก่อนจะเริ่มเขียน อันดับแรกที่ต้องนึกไว้ เสมอคือ เคารพในเพลงๆนั้น และศรัทธาใน คนที่จะเอาเพลงไปร้อง.." นี่เป็นประโยค แรกในวันทำงานวันแรกจากพี่คนหนึ่ง ทุกวันนี้ยังจำได้และเชื่ออย่างนั้นเสมอมา "นักแต่งเพลงมันก็เหมือนช่างตัดเสื้อ คือ ต้องตัดให้พอดีกับคนใส่ ไม่ใช่แค่พอดีต้องเหมาะสมด้วย" ประโยคนี้พี่ดี (นิติพงษ์ ห่อนาค) เป็นคนสอน ซึ่งมันก็ต้องเป็นอย่างนี้จริงๆ นักแต่งเพลงต้องวัดนิสัยคนด้วยการสังเกต เพื่อ ที่จะได้รู้ว่า คำพูดของนักร้องแต่ละคนเวลา เขาต้องการจะสื่ออะไรบางอย่าง เขาจะพูด ว่าอะไร ใช้ประโยคแบบไหน มีวิธีพูดยังไง" นุสรี่ เลาหวงศ์เพียรพุดมิ (2543)

เขียนเพลงให้ใครต้องดูให้เหมาะสมกับคนที่ร้องด้วย คนๆนี้จะพูดจะคิดอย่างไร ตัวอย่างเช่น เขียนเพลงให้ปาน ธนพร เพลงผู้หญิงทุกคนเอาแต่ใจ เราพูดถึงว่าฉันมันเอาแต่ใจ ฉันมันไม่ดี แต่ทุกอย่างที่ทำไปก็เพราะว่ารักเธอ อันนี้เป็นมุมมองและคำพูดของผู้ใหญ่ ของคนที่รู้จักตัวเอง คนที่ผ่านโลกมามาก ถึงจะพูดอย่างนี้ได้ อันนี้เป็นภาพของปาน ถ้าไปเขียนแบบนี้ให้แนนซี่ ซึ่งมีภาพของเด็กวัยรุ่นใสๆ เพลงนี้ก็จะไม่เหมาะกับนักร้อง" สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา (2544)

3.4 มีคำสัมผัสอย่างเหมาะสม

ในเพลงไทยสมัยนิยมนั้นมีการละคำสัมผัสไปมาก แต่ทว่าจากการสัมภาษณ์ นักแต่งเพลงได้ให้ความเห็นว่า เพลงที่น่าประทับใจจำเป็นจะต้องมีคำสัมผัส เพราะจะทำให้ฟังแล้วรื่นหู และคมคาย

"สาเหตุที่เพลงไทยสมัยนี้ไม่ค่อยมีสัมผัส มีหลายเหตุผล ตั้งแต่ คนแต่งไม่ให้ความสำคัญ และคนฟังรุ่นใหม่ ก็ไม่ใส่ใจเช่นกัน สำหรับเพลงที่ควรจะมีสัมผัสนะครับ แต่ถ้าอีกหลาย ๆ เพลง ก็อาจจะไม่จำเป็นต้องมีสัมผัส เพราะทำนองและรูปแบบของดนตรี ที่เป็นอยู่เป็นเรื่องสัมผัสทางด้านดนตรี และ สัมผัสแบบฝรั่ง ไม่ได้เป็นรูปแบบกลอนแปด แบบที่คนไทยคุ้นเคย ถ้าหากสัมผัสแบบไทย ก็จะเป็นความรู้สึกอีกแบบหนึ่ง จะเป็นไทย ๆ ซึ่งคนแต่งอาจจะตั้งใจที่จะละเลย เพราะไม่อยากให้ออกเป็นแบบไทย ๆ ที่ว่านั้น ผมตอบแทนคนอื่น ๆ ไม่ได้หรอก แต่ถ้าตัวผมเองแล้ว

เพลงไหนที่ผมแต่งที่คิดว่าควรมีสัมผัส ก็จะมีเสียทุกอัน ครบถ้วน อันนี้ตอบให้ตัวเอง"

นิติพงษ์ ห่อนาค (2544)

"โดยส่วนตัวจะพยายามให้มีคำสัมผัสในเพลง คำสัมผัสในเพลงไทยสมัยนิยมมันไม่บังคับว่าต้องเป็นกลอน แต่ไม่ใช่ไม่มีเลย ตัวอย่างเช่น เพลงหลับทั้งน้ำตา ขึ้นต้นว่า 'เช้าวันหนึ่งถึงอีกวัน โลกของฉันยังคงว่างเปล่า' สัมผัสที่ วัน กับ ฉัน มีแล้วมันจะรู้หนุกว่าไม่มี"

สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา (2544)

4. การส่งสาร (Delivery)

ในส่วนของการร้อง และ ดนตรินั้นค่อนข้างจะเป็นศิลปะ และไม่มีกฎเกณฑ์ที่วัดได้ตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรสนิยมส่วนตัวของผู้ฟัง การจะอธิบายว่าน้ำเสียงของนักร้องไพเราะอย่างไรนั้นจึงไม่สามารถทำได้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และในส่วนรายละเอียดของตัวดนตรีก็เป็นเรื่องของศิลปะเช่นกัน

ดังนั้น หากจะอธิบายถึงวาทศิลป์ในบทเพลง ในส่วนของการส่งสาร จะสามารถอธิบายได้ดังนี้

- 4.1 บทบาทของนักร้องต่อการสร้างความประทับใจให้กับบทเพลง
- 4.2 นักร้องที่เหมาะสมกับบทเพลง(หรือบทเพลงที่เหมาะสมกับนักร้อง)
- 4.3 การถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงผ่านการร้อง
- 4.4 การใช้เครื่องดนตรีเพื่อสื่อสารอย่างมีความหมาย
- 4.5 ลักษณะของเพลงที่มีคุณภาพ

4.1 บทบาทของนักร้องในการสร้างความน่าประทับใจให้กับบทเพลง

"ตัวนักร้องเป็นผู้สื่อบทเพลงไปยังผู้ฟัง และน้ำเสียงก็เป็นส่วนหนึ่งของสาร สิ่งที่จะสร้างความประทับใจได้ก็คือน้ำเสียงที่มีเสน่ห์ และ วิธีการร้องที่ดี แม้เพลงจะดีมาก ถ้าหากได้นักร้องที่ไม่ดีพอ เพลงก็อาจจะออกมาไม่ดีเท่าที่ควร เช่นเดียวกับบทกวีที่ไพเราะ หากผู้อ่านมีน้ำเสียงไม่น่าฟัง อ่านตะกุกตะกัก ผู้ฟังก็จะไม่ซาบซึ้ง" รุ่งโรจน์ ดุลลาพันธุ์ (2544)

“ นักร้องเป็นเพียงสื่อ เป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหา อารมณ์ ความรู้สึกของเพลงไปสู่ผู้ฟัง ตัวสารได้สร้างขึ้นจากผู้แต่ง หากแต่ในปัจจุบันนี้คนหลงลืมไปว่า นักร้องมีบทบาทเพียงเป็นผู้สื่อ ไม่ใช่ผู้สร้างสาร ดังนั้นเวลาที่กล่าวถึงชื่อเพลงแล้วถามว่า เพลงของใคร คนก็มักจะตอบเป็นชื่อนักร้อง แทนที่จะตอบชื่อผู้แต่ง ทั้งที่เพลงเดียวกันนั้น จะให้นักร้องคนใดจะนำไปร้องก็ยอมได้น่าจะพูดถึงเพลงแล้วตามด้วยชื่อผู้แต่งมากกว่าเพื่อเป็นการให้เกียรติ” ดุษฎี พนมยงค์ (2544)

4.2 นักร้องที่เหมาะสมกับเพลง

“นักร้องจะต้องสามารถสร้างอารมณ์จริงให้เกิดขึ้นได้ ไม่แสร้งร้อง ตัวอย่างเช่น เพลงกระจกร้าว เป็นเพลงออกหัก เศร้าเสียใจรุนแรง การที่นำมาให้เด็กอายุ 11-12 ร้องประกวด เป็นการบังคับให้เด็กแสร้งร้อง เพราะด้วยวัยของผู้ร้องยังไม่รู้จักความรักชั้นที่หนุ่มสาวด้วยซ้ำว่าเป็นอย่างไร นั่นคือจะไม่ได้การถ่ายทอดอารมณ์ที่ดี เพราะเด็กก็จะร้องไปตามเนื้อและทำนองเท่านั้น” ดุษฎี พนมยงค์ (2544)

“การจะดูว่าเพลงไหนเหมาะกับนักร้องคนไหน น่าจะดูได้จากลักษณะต่อไปนี้

1. ช่วงกว้างของเสียงนักร้องต้องเหมาะสมกับเพลง สามารถร้องได้อย่างมีคุณภาพ ไม่ใช่ร้องเสียงต่ำ แต่ให้ร้องเพลงเสียงสูงมากๆ
2. บุคลิกลักษณะของนักร้อง เหมาะสมกับอารมณ์เพลงหรือไม่ เช่นเป็นคนเงียบ เรียบร้อย ให้ร้องเพลงเร็วๆ สนุกสนาน ก็อาจจะร้องได้ไม่เหมาะสม
3. คุณลักษณะของเสียงว่าเป็นคนเสียง ใหญ่ เสียงเล็ก เสียงแหบ เหมาะสมกับเพลงหรือไม่ “ รุ่งโรจน์ ดุลลาพันธุ์ (2544)

4.3 การถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงผ่านการร้อง

“ถ้าจะพูดถึงการถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลง หรือที่เรียกกันว่า “ใส่อารมณ์” ในทางเทคนิค ก็คือการลงน้ำหนักคำนั่นเอง จะต้องรู้ว่าคำไหนลงน้ำหนักมากน้อย ดูความหมายของเพลงว่าควรเน้นอะไร ทุกคำไม่ได้น้ำหนักเท่ากัน และไม่ได้ยาวเท่ากันหมด ถ้าร้องตามทำนองที่มีเฉยๆก็ไม่ต่างกับการกดเปียโน ถ้านักร้องเข้าใจว่าเพลงพูดถึงอะไรอยู่ และสื่อออกมาได้ดี เพลงก็จะออกมาน่าฟัง” รุ่งโรจน์ ดุลลาพันธุ์ (2544)

“การจะถ่ายทอดอารมณ์ในเพลงได้ นักร้องจะต้องทำความเข้าใจกับบทเพลงก่อน ว่าเพลงนั้นอยู่ใน เหตุการณ์อะไร กล่าวถึงอะไร นักร้องต้องค้นคว้าให้ดีว่าผู้แต่งหมายถึงอะไร ตัวอย่างเช่น เพลง เดือนเพ็ญ นายผี ผู้แต่ง ลี้ภัยการเมืองอยู่ในป่า คิดถึงบ้านคิดถึงครอบครัว แต่ไม่อาจ กลับมาได้ จากคือในป่า พระจันทร์เต็มดวง อากาศหนาว ถึงได้มีร้องว่าให้สูมไฟให้แรงเข้า พัดไล่ ความเยือกเย็นหนาวให้พี่น้องเรานอนหลับอุ่นสบาย เพราะว่าตอนนี้ตัวนายผีรู้สึกหนาวเหลือเกิน ถ้านักร้องสามารถจินตนาการตามได้อย่างนี้จะสามารถสื่ออารมณ์ที่แท้จริงของเพลงออกมาได้ ไม่ใช่เห็นเนื้อเพลงเกี่ยวกับความคิดถึงแล้วตีความเอง เช่น เพลงเดือนเพ็ญ นักร้องบางคนเข้าใจว่า ร้องถึงคนรักด้วยซ้ำ ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ผู้แต่งต้องการสื่อเลย ถ้าเป็นเพลงไทยสมัยนิยมก็ยิ่งง่าย เพราะ ว่าผู้แต่งเป็นคนร่วมสมัย นักร้องสามารถสอบถามจากผู้แต่งได้โดยตรง เพลงที่นักร้องและผู้แต่ง ประสานงานกันดี นักร้องเข้าใจสิ่งที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อออกมา เพลงนั้นก็จะมีน้ำหนักประทับใจ เพราะ ว่านักร้องสามารถถ่ายทอดอารมณ์ที่ถูกต้อง ไม่แสร้ง ถ้านักร้องสามารถมีอารมณ์ร่วมกับ เพลงได้แล้ว น้ำเสียงที่ออกมาก็จะเป็นธรรมชาติ เพลงเศร้าเสียงก็ต้องเศร้าตามเพลง เพลงสนุก เสียงก็ควรจะดังกว่า สดใสมากว่า แต่ทั้งหมดนี้ได้มาจากอารมณ์จริง ไม่ใช่แสร้งทำเสียงไปเอง”
ดุษฎี พนมยงค์ (2544)

4.4 การใช้ดนตรีเพื่อสื่อสารอย่างมีความหมาย

“ทำนองเพลงและดนตรีสามารถสื่อความหมายได้ ตัวอย่างเช่น คอร์ดีททาง เมเจอร์ ให้ความรู้สึกสนุกสนานร่าเริง ทางไมเนอร์ หรือดิมินิช ให้ความเศร้า แต่ก็แล้วแต่คนแต่งและ คนฟังและคน บางทีเพลงทางไมเนอร์อาจจะเป็นเพลงสนุกสนานก็ได้” ชิววิน โกสิยพงษ์ (2543)

“เพลงต้องมีเหตุผล นอกจากเหตุผลในเนื้อหาแล้ว ยังต้องมีเหตุผลในการเลือกใช้เสียงต่างๆด้วย ไม่ใช่หนีอกอยากจะทำก็เบาไปเฉยๆ หรือว่าตรงนี้ออยากจะเร็วก็เร่งจังหวะขึ้นมาโดยไม่มีเหตุผลสมควร การเลือกใช้เสียงสูง-ต่ำ ดัง-เบา เร็ว-ช้า จะต้องใช้อย่างมีความหมาย”
จำรัส เศรษฐาภรณ์ (2544)

“ การจะใส่เนื้อเพลง ก่อนอื่นต้องฟังทำนองก่อนว่าสื่ออะไร ให้อารมณ์แบบไหน ถึงแม้ว่าเนื้อเรื่อง ของเพลงจะอยู่ที่คำร้อง แต่ก็ต้องให้เข้ากับทำนองด้วย ทำนองของแต่ละเพลงให้อารมณ์ที่แตกต่าง กัน เพลงนี้เศร้าแบบสลาห์ หรือเศร้าแค่เหงา ไม่เหมือนกัน” นุสรี เลาทองศ์เพียรพุดธิ (2544)

“ในทางของทำนองเพลง จะมีอารมณ์ของมันอยู่แล้ว เพลงทำนองเศร้าก็จะให้อารมณ์เศร้า ใส่เนื้อ
สดชื่นยังไงก็ไม่เข้ากัน” จักรัส เศวตภรณ์ (2544)

“เครื่องดนตรีบางชิ้นสามารถสื่อความได้ อย่างเช่น กีตาร์โปร่งให้ความรู้สึกเป็นกันเองเหมือนมานั่ง
ร้องเพลงให้ฟังตรงหน้า” ชีวิน โกสิยพงษ์ (2543)

“บอกไม่ได้ตายตัวว่าต้องเป็นยังไง เพราะเป็นศิลปะ แต่ต้องฟังแล้วสะเทือนใจ ศิลปะต้องสร้างให้
เกิดอารมณ์ เช่น สนุกสนาน ตื่นเต้น โศกเศร้า” นิติพงษ์ ห่อนาค (2544)

4.5 เพลงที่มีคุณภาพ

“คุณสมบัติของเพลงที่มีคุณภาพ สมควรแก่การฟังมีดังนี้

1. มีทำนองไพเราะ สูงต่ำ เช่น “ขอมอบดอกไม้ในสวนนี้เพื่อมวลประชา”
2. เนื้อเพลงควรจะเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ฟังแล้วจรรโลงใจ
3. จังหวะเพลงควรจะสม่ำเสมอ เพราะมีการวิจัยออกมาว่า เมื่อฟังเพลงไปสักครู่ อัตราการ
เต้นของหัวใจคนจะเร็วขึ้นหรือช้าลงใกล้เคียงกับจังหวะเพลง ถ้าจังหวะไม่สม่ำเสมอฟัง
แล้วเสียสุขภาพ
4. ถ้ามีเสียงประสานจะต้องกลมกลืนกัน เช่น ประสาน คู่ 3 คู่ 4 คู่ 5 คู่ 6
5. ความดังต้องพอประมาณ เพลงที่ดังมากๆ หรือเพลงที่รุนแรง จะทำให้ประสาทตึงเครียด
กว่าเดิม “ ดุษฎี พนมยงค์ (2544)

“ เพลงเป็นศิลปะ บอกไม่ได้ตายตัว ขึ้นอยู่กับคนชอบ ถ้าถามว่าทำเพลงออกมายังไงให้คนชอบก็
ขอบอกว่ามันไม่มีเกณฑ์มาตรฐาน 100 % ขึ้นอยู่กับสถานที่ที่ฟัง เวลาที่ฟัง และอารมณ์ของผู้ที่
ฟังเพลงขณะนั้น รวมทั้งรสนิยมส่วนตัวด้วย เหมือนคนกินกวยเตี๋ยว บางคนชอบหวานๆ บางคนก็

เสียงประสานในทางดนตรีจะแบ่งออกเป็นชั้นคู่เสียงต่างๆ แต่ละคู่จะให้ความรู้สึกที่ต่างกันไป มีทั้งคู่ที่ประสาน
แล้วให้เสียงที่กลมกลืนรื่นหู หรือคู่ที่ให้เสียงขัณฑู ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้เรียบเรียงเสียงประสานจะเลือกใช้ โดยปกติ
นิยมใช้คู่ 3 และ คู่ 5 เพราะเป็นคู่เสียงที่ทำให้ความกลมกลืนมาก คู่เสียงที่ไม่รื่นหู ตัวอย่างเช่น คู่ 2 ไมเนอร์

ไม่ชอบ เวลาและสถานที่ต่างกัน เพลงๆเดียวกันบางทีก็เพราะ บางทีก็ไม่เพราะ อย่างคนกำลังเศร้า ฟังเพลงสนุกๆ ก็อาจจะไม่รู้สึกรว่าเพราะ ” ชีวิน โกสิยพงษ์ (2543)

“เพลงที่ดีที่สุดคือเพลงอะไร? คือเพลงที่มันลงตัวไง ถ้าถามว่าเนื้อดีมีัย เนื้อมันอาจจะไม่ได้ดีมากก็ได้ เวลาอ่านก็ไม่เห็นมีอะไร ทำนองก็ลอยๆมา ไม่มีเนื้อ มันก็เฉยๆ แต่พอมาใส่เสียงกันแล้วมันน่ารักที่ตีมาร้อง โอ้โฮ ฟังดีมาก ได้ความประทับใจ จุดไหนมาก่อนก็ไม่รู้นะ ตรงนี้ต้องใช้ศิลปะในการตัดสินใจพอควรแต่ในที่สุดมันคือความลงตัว ถ้าถามว่า เพลงที่ดีที่สุดคืออะไร? ก็เพลงที่ลงตัวไงครับ แล้วเพลงที่ลงตัวเป็นยังไง? ไม่ทราบครับ มันอธิบายไม่ได้ มันเป็นศิลปะครับ”

นิติพงษ์ ห่อนาค (2540)

จากการสัมภาษณ์ เห็นได้ว่าเพลงที่มีคุณภาพนั้น ไม่อาจวัดได้ตายตัว และยังเกี่ยวข้องกับเรื่องของสุนทรียศาสตร์ ซึ่งค่อนข้างจะเป็นนามธรรม ไม่อาจวัดได้ตายตัว แต่มาตรฐานหนึ่งที่พอจะสามารถอธิบายได้ก็คือ “ความลงตัว” ซึ่งหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำร้อง ทำนอง และดนตรีที่เข้ากันได้เป็นอย่างดี แม้ว่าบางครั้งเมื่อแยกออกเป็นส่วนตัวแล้วอาจไม่เห็นความดีเลิศใดๆอย่างชัดเจนก็ตาม

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากเพลงที่ใช้ในการวิจัย

จากผลการสำรวจเพลงไทยสมัยนิยมที่ผู้ฟังประทับใจ โดยการออกแบบสอบถามจำนวน 480 ชุด ตามจุดสำคัญทั่วกรุงเทพมหานคร
สำรวจเพลงไทยสมัยนิยมที่ประทับใจผู้ตอบมากที่สุด 5 เพลง ให้ตอบเองโดยอิสระ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Quota Sampling) เมื่อนำแบบ
สอบถามที่ได้มาตรวจนับคะแนน โดยเลือกจากเพลงที่ได้รับการกล่าวถึงซ้ำมากที่สุดประมาณ 100 เพลงแรก ได้เพลงไทยสมัยนิยมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 114 เพลง เรียงลำดับตามคะแนนได้ดังต่อไปนี้

หมายเหตุ : การอ้างอิงชื่อเพลงในตารางและภาคผนวกจะปรากฏชื่อผู้แต่งด้วย แต่ในบทวิเคราะห์ผู้วิจัยจะขออ้างอิงเฉพาะชื่อนักร้องเพื่อความคล่องตัว โดยจะใช้
คำว่า "ขับร้องโดย" ยกเว้นเพลงของ บอย โกสิยพงษ์ ซึ่งเพลงของเขาเป็นที่รู้จักในนามของผู้แต่ง ไม่ใช่ผู้ร้อง จะใช้ว่า "ของ บอย โกสิยพงษ์ ขับร้องโดย..."

ลำดับที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
1	ฤดูที่แตกต่าง	นา พรชานี	บอย โกสิยพงษ์	บอย โกสิยพงษ์
2	วิมานดิน	นันทิดา	สุรภี สุขเสวี	อภิไชย เย็นพูนสุข
3	ทะเลใจ	คาราบาว	เย็นยง โอภาณกุล	เย็นยง โอภาณกุล
4	เสียงของหัวใจ	แอน ธิติมา	ณรงค์วิทย์ เตชะธนะวัฒน์	สุวัชรวัย สุทธิรัตน์
5	เจ้าสาวที่กลัวฝน	เรวัต พุทธินันทน์	เรวัต พุทธินันทน์	อัลนี ไชติกุล
6	ด้วยรักและผูกพัน	เบิร์ด ธงไชย	เรวัต พุทธินันทน์	จาตุรณ เอ็มช้บุตร

ลำดับที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
7	รักเดียวใจเดียว	เสื่อ ธนพล	ธนพล อินทฤทธิ์	ธนพล อินทฤทธิ์
8	เพียงชายคนนี้ไม่ใช่ผู้วิเศษ	เพชร	เพชร โอสถานุเคราะห์	เพชร โอสถานุเคราะห์
9	ไม่ขีดไฟกับดอกทานตะวัน	วิยะดา	ประภาส ชลศรานนท์	เกียรติศักดิ์ เวทีวุฒาจารย์
10	ขอให้โชคดี	พลพล	กมลศักดิ์ สุนทานนท์	เทียนชัย เกียรติปรงเวช
11	ปราสาททราย	สุรสีห์	โอภาส พันธุ์ดี (นิติพงษ์ ห่อนาค)	สุรสีห์ อธิกุล
12	พี่ชายที่แสนดี	รวีวรรณ	ประภาส ชลศรานนท์	พนเทพ สุวรรณะบุญย์
13	อย่าหยุดยั้ง	ดิโอฬารโปรเจค	ปฐมพงศ์ สมบัติพิบูลย์	โอฬาร พรหมใจ
14	กำลังใจ	ไฮโป	ฤทธิพร อินสว่าง	ฤทธิพร อินสว่าง
15	คนสุดท้าย	อัสนี่	อาทิตย์ สาระจุกะ	วีรภัทร์ อึ้งอัมพร
16	บ้าน	บัน	บอย โกสิยพงษ์	บอย โกสิยพงษ์
17	จะรักกันนานเท่าไร	บีเตอร์	Wednesday child	ชาติรี คงสุวรรณ
18	เด็กแล้ว	ไฮดรา	นครินทร์ กิ่งศักดิ์	ธนา ลวสุต
19	ปาฏิหาริย์	กบ ทรงสิทธิ์	สิริธนา หงษ์โสภณ	เศกสิทธิ์ พุเกียรติสุทธิ
20	เพียงแค่ใจเรารักกัน	วิยะดา	ธนา ชัยวรภัทร์	พนเทพ สุวรรณะบุญย์
21	เก็บตะวัน	อิทธิ	ธนพล อินทฤทธิ์	อิทธิ พलगูร
22	ทรายกับทะเล	นันทิดา	วิวัฒน์ ฉัตรธีรภาพ	รณาท อรรคราช

ลำดับที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
23	น้ำเซาะทราย	จำรัส	ชาติ อินทรวิจิตร	จำรัส เศรษฐาภรณ์
24	รักล้นใจ	ปิ่น	Space Theatre	Space Theatre
25	ขอให้เหมือนเดิม	บูโดกัน	กมลศักดิ์ สุนทานนท์	เทียนชัย เกียรติประเวช
26	คนเดินถนน	พลพล	คราม อมฤต	พล จุฬานนท์
27	ที่ว่าง	พอล	polkit /chaowalek & noratthep masang	polkit wiriyaphap
28	ยินยอม	อัสนี	กฤษณ์ โชคทิพย์พัฒนา	นิติพงษ์ ห่อนาค , อัสนี โชติกุล
29	ห่วงใย	พลพล	สินทรัพย์ เอี่ยมเพ็ญแข	พล จุฬานนท์
30	นิทานนิงห้อย	เจเลีย	ประภาส ชลศรานนท์	ประภาส ชลศรานนท์
31	แพ้ใจ	ใหม่	สีห์ ธาราสด (นิติพงษ์ ห่อนาค)	สุวัชรชัย สุทธิรัตน์
32	ยิ่งสูงยิ่งหนาว	เรวัต พุทธินันทน์	เรวัต พุทธินันทน์	เรวัต พุทธินันทน์
33	ขอเพียงที่พักใจ	มาลีวัลย์	ธนา ชัยวรรภัทร	ปานสรวง ปวงสรร ชุมสาย ณ.อยุธยา
34	จับมือกันไว้	เบิร์ต ธงไชย	นิติพงษ์ ห่อนาค	ชาติ คังสุวรรณ
35	เดียวดายกลางสายลม	นริกระจำ	ชวิณี เกษบุญชู	ศุภกิจ เทพวรวิมล
36	เพื่อเธอตลอดไป	ศักดิ์ดา	จักรวาล แสงวงผล	ชาติ คังสุวรรณ
37	รักเธอเสมอ	อัสนี	นิติพงษ์ ห่อนาค/อัสนี โชติกุล	โสฬส ปุณกะบุตร/อัสนี โชติกุล
38	ห่างไกลเหลือเกิน	บอย	บอย โกสิยพงษ์	บอย โกสิยพงษ์

ลำดับที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
39	คิดถึง	ซิลลี่ฟูล	ณัฐพล พุทธภาวนา	ณัฐพล พุทธภาวนา/ เทวฤทธิ์ ศรีสุข
40	ดอกไม้ให้คุณ	แจ้ ดนุพล	สุรชัย จันทิมาทร	ต่างประเทศ
41	บุษบา	นิโคล	แมวมู่	สีห์ ธาราสด (นิติพงษ์ ห่อนาค)
42	เผล	นภ พรชำนิ	Zentrady	Zentrady & Kosiyapong
43	รักปอนปอน	ไมโคร	นิติพงษ์ ห่อนาค	พัชรี ศารวรรณ
44	เรามีเรา	แหวน	นิติพงษ์ ห่อนาค	อัสนี โชติกุล
45	ลมหนาว	ที พอร์ ทรี	ศุภวัฒน์ โกเมน/ นวัตกรรม พานิชผล	กิติกร เพ็ญโรจน์
46	ลมหายใจ	รัตเกล้า อมาระดิษ	บอย โกสิยพงษ์	บอย โกสิยพงษ์
47	ให้เธอ	อัสนี-วสันต์	เรวัต พุทธินันทน์	วสันต์ โชติกุล
48	ก่อน	โมเดิร์น ดอก	ปฐมพร ปฐมพร	ปฐมพร ปฐมพร
49	คงจะมีสักวัน	เรวัต พุทธินันทน์	เรวัต พุทธินันทน์	อัสนี โชติกุล
50	ใจสั่งมา	โลโซ	เสกสรรค์ ศุขพิมาย	เสกสรรค์ ศุขพิมาย
51	ตบมือข้างเดียว	ปาน ธนพร	สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา	วุฒิชัย สมบัติจินดา
52	ตะลึง	อนันต์ อันวา	อนันต์ เขียวธรรมจักร์	ระวี กังสนารักษ์
53	บัวลอย	คาราบาว	เย็นยง โอภาณกุล	เย็นยง โอภาณกุล
54	ประตูใจ	สาว สาว สาว	วินัย จวีร์สาธา	

ลำดับที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
55	รางวัลแต่คนช่างฝัน	จรัล มโนเพชร	จรัล มโนเพชร	จรัล มโนเพชร
56	หมั่นคอยดูแลและรักษาดวงใจ	เบิร์ด ธงไชย	นิติพงษ์ ห่อนาค	อภิไชย เย็นพูนสุข
57	หัวใจเดียวกัน	เสื่อ ธนพล	ธนพล อินทฤทธิ์	ธนพล อินทฤทธิ์
58	ก้อนหินละเมอ	โซล ออฟเตออร์ ซิกซ์	Pueng	Pueng
59	ข้างหลังภาพ	หนูมิเตอร์	แพงค้ำ ป็องจันลา	
60	คนเก็บฝัน	คาราบาว	เย็นยง โอภากุล	เย็นยง โอภากุล
61	คนพิเศษ	วิยะดา	ปิติ ลิ้มเจริญ	ปิติ ลิ้มเจริญ
62	ความทรงจำ	แอม เสาวลักษณ์	เสาวลักษณ์ ลีละบุตร	โสฬส ปุณกะบุตร
63	ชมชาน	โลโซ	เสกสรร สุขพิมาย	โลโซ
64	ดาว	พาราดอกซ์	อิทธิพงษ์ กฤดากร ณ อยุธยา	อิทธิพงษ์ กฤดากร ณ อยุธยา
65	ต้นชบากับคนตาบอด	เฉลียง	ประภาส ชลศรานนท์	ประภาส ชลศรานนท์
66	ตัวจริงของเธอ	ดับเบิล ยู	สุวัจน์ สุขเสวี	ชวิน จิตสมบุรณ์
67	เต็มใจให้	ศุ บุญเลี้ยง	ฤทธิพร อินสว่าง	ชัยวัฒน์ จุฬำพันธ์
68	บอกรัก	ป๊าน	ธนา ชัยวรภัทร	จาตุรณ เอมชัยบุตร
69	บั้งอาจรรักเธอ	ลาบานูน	พูนศักดิ์ จตุราวุฒ/วิภาวี บุรพาเดชะ/ ลาบานูน	ลาบานูน
70	ฝน	เบิร์ด กะ ฮาร์ท	จักกฤษณ์ ศรีวีลี	เบิร์ดและฮาร์ท

ลำดับที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
71	มหัศจรรย์แห่งรัก	ต้น ชาญณ์ภูงษ์	ชวินี เกษมบุญชู	บอย โกสิยพงษ์
72	รอรัก	เบิร์ต กะฮาร์ท	ธีรวุฒิ อัสวโสภณ และ ฮาร์ท	ธีรวุฒิ อัสวโสภณ และ ฮาร์ท
73	ลาก่อน	อัสนี	สุวัชร์ สุขเสวี	อนุวัฒน์ สืบสุวรรณ
74	หัวใจกระดาษ	ธรรพ์ณธร	เจษฎา หันช่อ	เจษฎา หันช่อ
75	อื่น ๆ อีกมากมาย	เจเลียง	ประภาส ชลศรานนท์	ประภาส ชลศรานนท์
76	18 ฟัน	เสื่อ ธนพล	ธนพล อินทฤทธิ์	ธนพล อินทฤทธิ์
77	ขอจันทร์	วิยะดา	เสาวลักษณ์ ลีละบุตร	อภิไชย เย็นพูนสุข
78	ขอเป็นคนหนึ่ง	นันทิดา	สีฟ้า	สมชาย กฤษณะเศรณี
79	คู่กัด	เบิร์ต ธงไชย	อรรณพ จันสุตะ	ชาติรี คงสุวรรณ
80	ตัวสำรอง	พงษ์พัฒน์	ฉัตรชัย ดุริยประณีต	ฉัตรชัย ดุริยประณีต
81	ประเทือง	ไท ธนาวุฒิ	กมลศักดิ์ สุนทานนท์	เทียนชัย เกียรติปรงเวช
82	ฝัน ฝันหวาน	ผุสชา	พิไลวรรณ บุญล้น	พนเทพ สุวรรณะบุญย์
83	ไร้วัดตน	เจมส์	สุรพันธ์ ชาญวิชนานันต์	ธีรพงศ์ สังคะกุล
84	ลืม	เบิร์ตกะฮาร์ท	ฮาร์ท	ฮาร์ท
85	สบาย สบาย	เบิร์ต ธงไชย	เรวัต พุทธินันท์	กฤษณ์ โชคทิพย์พัฒนา
86	หมอกหรือควัน	เบิร์ต ธงไชย	สีฟ้า	ชาติรี คงสุวรรณ

ลำดับที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
87	191	ลาบานูน	สุวัฒน์ ตั้งศรีพงศ์/ ลาบานูน	ลาบานูน
88	ขอบฟ้า ขอบฝั่ง ความหวัง แผ่นดิน	มิสเตอร์ ทิม	วรชยา พรหมสถิต	สุรียา พึ่งธงไทย
89	คนนิสัยเสีย	อ๋อน ลัคนา	ชัชวาล ภักดีศรี	ธีรพงษ์ สังคะกุล
90	ความลับ	พอส	Zentradly & Vacation	Zentradly
91	เจ้าหญิง	Ranachai Ujjin	บอย โกสิยพงษ์	บอย โกสิยพงษ์
92	ใจประสานใจ	ดิอิมพอสซิเบิล	มนตรี ผลพันธ์	ทงศักดิ์
93	ชายคนหนึ่ง	ไอเดอร	สุรชัย สุขเสวี	ชาติร์ คงสุวรรณ
94	ใช่เลย	โท ธนาวุฒิ	กมลศักดิ์ สุนทานนท์	เทียนชัย เกียรติปรงเวช
95	ดอกไม้พลาสติก	เรวัต พุทธินันทน์	เรวัต พุทธินันทน์	อัสนี ไชติกุล
96	ดาวกระดาษ	ปนัดดา	สารภี ศิริสัมพันธ์	เรื่องกิจ ยงปิยะกุล
97	ทำไมต้องเธอ	เบิร์ต ธงไชย	สุรชัย สุขเสวี	อพิสิษฎ์ ณ ตะกั่วทุ่ง
98	เธอคือความฝัน	พราว	สุรชัย กิจเกษมสิน	เจตมณฑ์ มละโยธา
99	นิคหนึ่งพอ	แจ้ ดนุพล	ดนุพล แก้วกาญจน์	ชาติร์ คงสุวรรณ
100	ผู้หญิงทุกคนเขาแต่ใจ	ปาน ธนพร	สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา	วุฒิชัย สมบัติจินดา
101	พริกขี้หนู	เบิร์ต ธงไชย	ประมวล พร้อมพงศ์	ชาติร์ คงสุวรรณ
102	เพราะฉะนั้นจึงรักกันเช่นฉะนั้น	ศุ บุญเลี้ยง	ศุ บุญเลี้ยง	ศุ บุญเลี้ยง

ลำดับที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
103	มุมหนึ่งของหัวใจ	วิยะดา	ชวิณี เกษบุญชู	เกียรติศักดิ์ เวทีวุฒาจารย์
104	ไม่กล้าบอกเธอ	โจ ก้อง	ไฉทัย รัตนกสิกร	ไฉทัย รัตนกสิกร
105	ไม่ต้องมีคำบรรยาย	มิสเตอร์ ทิม	สารภี ศิริสัมพันธ์	วรวิทย์ พิกุลทอง
106	ไม่เหลือใคร	มาซา	นุสรี เลาหวงศ์เพียรพุดมิ	Bruno Brugnano
107	ยังมี	เจสียง	ประภาส ชลศรานนท์	เกียรติศักดิ์ เวทีวุฒาจารย์
108	รอวันฉันรักเธอ	คีรีขุน	รณชัย ถมยาปรีวัฒน์	รณชัย ถมยาปรีวัฒน์
109	รักฉันนั้นเพื่อเธอ	ฟังก์แพนเตอร์	ชรัส เฟื่องอารมย์	ชรัส เฟื่องอารมย์
110	ฤดูร้อน	พาราดอกซ์	อิทธิพงษ์ กฤดากร ณ อยุธยา	อิทธิพงษ์ กฤดากร ณ อยุธยา
111	ลมหนาวและดาวเดือน	ปนัดดา	สุวัชร์ สุขเสวี	วีรภัทร อึ้งอัมพร
112	หนึ่งเดียวคนนี้	อัญชลี	จินตนาถ วัชรเสถียร	จินตนาถ วัชรเสถียร
113	อิมฮุ่น	ศุ บุญเลี้ยง	ศุ บุญเลี้ยง	ศุ บุญเลี้ยง
114	รักเธอ	ฟอร์ด	ปลายฟ้า	NICK LAFLEUR

โดยมีคะแนน สูงสุด 10 อันดับแรกของแต่ละกลุ่มอายุ ดังนี้

1. กลุ่มอายุ 15- 25 ปี

ลำดับที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
1	ฤดูที่แตกต่าง	นภ พรชำนิ	บอย โกสิยพงษ์	บอย โกสิยพงษ์
2	เสียงของหัวใจ	แอน ธิติมา	ณรงค์วิทย์ เตชะธนะวัฒน์	สุวัชชัย สุทธิรัตน์
3	รักเดียวใจเดียว	เสื่อ ธนพล	ธนพล อินทฤทธิ์	ธนพล อินทฤทธิ์
4	จะรักกันนานเท่าไร	บีเตอร์	Wednesday child	ชาติรี คงสุวรรณ
5	ทะเลใจ	คาราบาว	ยีนยง โอภากุล	ยีนยง โอภากุล
6	คนสุดท้าย	อัสนี	อาทิตย์ สาระจตุระ	วีรภัทร์ อึ้งอัมพร
7	เพียงชายคนนี้ไม่ใช่ผู้วิเศษ	เพชร	เพชร ไอสถานุเคราะห์	เพชร ไอสถานุเคราะห์
8	ขอให้โชคดี	พลพล	กมลศักดิ์ สุนทนนท์	เทียนชัย เกียรติปรงเวช
9	คนเดินถนน	พลพล	คราม อมฤต	พล จุฬานนท์
10	ห่างไกลเหลือเกิน	บอย	บอย โกสิยพงษ์	บอย โกสิยพงษ์

เป็นที่น่าสังเกตว่า จากกลุ่มอายุ 15-25 ปีนี้ มีเพลงใหม่ๆ ติด10 อันดับแรกเป็นจำนวนมากอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสอดคล้องกับคำบอกเล่าของนักแต่งเพลงหลายท่านว่า กลุ่มอายุนี้นี้เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของเพลงไทยสมัยนิยม และ เป็นช่วงอายุที่เปิดรับสื่อประเภทนี้มากที่สุด

2. กลุ่มอายุ 26 – 40 ปี

ลำดับที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
1	ทะเลใจ	คาราบาว	ยี่นยง โอภากุล	ยี่นยง โอภากุล
2	ฤดูที่แตกต่าง	นภ พรชำนิ	บอย โกสิยพงษ์	บอย โกสิยพงษ์
3	ปราสาททราย	สุรสีห์	โอภาส พันธุ์ดี (นิติพงษ์ ห่อนาค)	สุรสีห์ อธิกุล
4	ไม่ขีดไฟกับดอกทานตะวัน	วิยะดา	ประภาส ชลศรานนท์	เกียรติศักดิ์ เวทีวุฒาจารย์
5	อย่าหยุดยั้ง	ดิโอฬารโปรเจค	ปฐุมพงศ์ สมบัติพิบูลย์	โอฬาร พรหมใจ
6	เพียงชายคนนี้ไม่ใช่ผู้วิเศษ	เพชร	เพชร ไสธัญเคราะห์	เพชร ไสธัญเคราะห์
7	เจ้าสาวที่กลัวฝน	เรวัต พุทธินันทน์	เรวัต พุทธินันทน์	อัสนี โชติกุล
8	นิทานหิ่งห้อย	เฉลียง	ประภาส ชลศรานนท์	ประภาส ชลศรานนท์
9	พี่ชายที่แสนดี	รวีวรรณ	ประภาส ชลศรานนท์	พนเทพ สุวรรณະบุญย์
10	เดี่ยวดายกลางสายลม	นริระจ่าง	ชวิณี เกษบุญชู	ศุภกิจ เทพวรุณี

จากกลุ่มอายุ 26- 40 ปี จะเห็นว่าไม่มีเพลงใหม่ๆ ในช่วง 2 ปีหลังติด 10 อันดับแรกเลย

3. กลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป

ลำดับที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
1	วิมานดิน	นันทิดา	สุรภัส สุขเสวี	อภิไชย เย็นพูนสุข
2	ด้วยรักและผูกพัน	เบิร์ต ธงไชย	เรวัต พุทธินันทน์	จาตุรณ เอมชัยบุตร
3	กำลังใจ	โฮป	ฤทธิพร อินสว่าง	ฤทธิพร อินสว่าง
4	ทรายกับทะเล	นันทิดา	วิวัฒน์ ฉัตรธีรภาพ	รณภพ อรรคราช
5	จับมือกันไว้	เบิร์ต ธงไชย	นิติพงษ์ ห่อนาค	ชาติรี คงสุวรรณ
6	เจ้าสาวที่กลัวฝน	เรวัต พุทธินันทน์	เรวัต พุทธินันทน์	อัสนี โชติกุล
7	น้ำเซาะทราย	จำรัส	ชาติ อินทรวิจิตร	จำรัส เศวตาภรณ์
8	ดอกไม้ให้คุณ	แจ้ ดนุพล	สุรชัย จันทิมาทร	ต่างประเทศ
9	เรามีเรา	แหวน	นิติพงษ์ ห่อนาค	อัสนี โชติกุล
10	ประตู่ใจ	สาว สาว สาว	วินัย จรัสอาชา	

เห็นได้ว่าเพลงที่มีคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มอายุเป็นเพลงที่โด่งดังในสมัยที่ผู้ตอบเป็นวัยรุ่น ดังที่นิติพงษ์ ห่อนาค (2544) ได้กล่าวไว้ว่า คนเราจะชอบเพลงสมัยที่ตนเองเป็นวัยรุ่นตลอดไป โดยจะเห็นได้ชัดจากกลุ่มผู้ใหญ่ว่าประทับใจกับเพลงที่โด่งดังในสมัยก่อน มากกว่าเพลงที่โด่งดังในปีที่ตอบแบบสอบถาม ทั้งๆที่หลายท่านก็น่าจะรู้จักและเคยได้ยินเพลงใหม่ๆ แต่ก็ไม่เกิดความประทับใจเท่ากับเพลงเก่า

เมื่อแยกเพลงออกเป็น 2 กลุ่ม ตามเวลา สามารถจัดเพลงได้เป็น 2 กลุ่มคือ

1. เพลงในความทรงจำ จำนวน 81 เพลง
2. เพลงในความนิยม จำนวน 33 เพลง

โดยจะถือว่า เพลงที่แต่งและนำเสนอในช่วง 2542 – 2543 เป็นเพลงในความนิยม (เพลงที่กำลังโด่งดังในขณะที่ทำการสำรวจ) ซึ่งอาจนำเสนอภาพของเพลงไทยสมัยนิยมในช่วงปี 2543 ขณะที่ทำการวิจัยชิ้นนี้ได้ดี

สาเหตุที่ต้องทำการจัดกลุ่ม เพื่อให้สามารถอธิบายได้ว่าเพลงที่มีวาทศิลป์(โดยรวม)มีลักษณะอย่างไร และเพลงที่อยู่ในความทรงจำ กับเพลงที่อยู่ในความนิยมในปัจจุบันมีความคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

เพลงในความทรงจำ 81 เพลง ได้แก่

เพลงที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
1	18 ฝน	เสื่อ ธนพล	ธนพล อินทฤทธิ์	ธนพล อินทฤทธิ์
2	ก่อน	โมเดิร์น ดอก	ปฐุมพร ปฐุมพร	ปฐุมพร ปฐุมพร
3	ก้อนหินละเมอ	ไซล ออฟเตอร์ ซิกซ์	Pueng	Pueng
4	กำลังใจ	ไฮป	ฤทธิพร อินสว่าง	ฤทธิพร อินสว่าง
5	เก็บตะวัน	อิทธิ	ธนพล อินทฤทธิ์	อิทธิ พलगูร
6	ขอจันทร์	วิยะดา	เสาวลักษณ์ ลีละบุตร	อภิไชย เย็นพูนสุข

เพลงที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
7	ขอเป็นคนหนึ่ง	นันทิดา	สีฟ้า	สมชาย กฤษณะเศรณี
8	ขอเพียงที่พิกใจ	มาลีวัลย์	ธนา ชัยวรภัทร	ปานสรวง ปวงสรร ชุมสาย ณ.อยุธยา
9	ข้างหลังภาพ	หนูมิเตอร์	แพงคำ ป๋องจินลา	
10	คงจะมีสักวัน	เรวัต พุทธินันทน์	เรวัต พุทธินันทน์	อัสนี ไชติกุล
11	คนเก็บฝัน	คาราบาว	ยีนยง โอภากุล	ยีนยง โอภากุล
12	คนพิเศษ	วิยะดา	ปิติ ลี้มเจริญ	ปิติ ลี้มเจริญ
13	ความทรงจำ	แอม เสาวลักษณ์	เสาวลักษณ์ ลีละบุตร	โสฬส ปุณกะบุตร
14	ความลับ	พอส	Zentrady & Vacation	Zentrady
15	คู่กัด	เบิร์ด ธงไชย	อรรณพ จันสุตะ	ชาตรี คงสุวรรณ
16	จับมือกันไว้	เบิร์ด ธงไชย	นิติพงษ์ ห่อนาค	ชาตรี คงสุวรรณ
17	เจ้าสาวที่กลัวฝน	เรวัต พุทธินันทน์	เรวัต พุทธินันทน์	อัสนี ไชติกุล
18	เจ้าหญิง	Ranachai Ujjin	บอย โกสิยพงษ์	บอย โกสิยพงษ์
19	ใจประสานใจ	ดิอิมพอสซิเบิล	มนตรี ผลพันธ์	ทงศ์ศักดิ์
20	ชายคนหนึ่ง	บีเตอร์	สุรภี สุขเสวี	ชาตรี คงสุวรรณ
21	ใช่เลย	ไท ธนาวุฒิ	กมลศักดิ์ สุนทธานนท์	เทียนชัย เกียรติประเวช
22	ด้วยรักและผูกพัน	เบิร์ด ธงไชย	เรวัต พุทธินันทน์	จาตุรณ เอมขันบุตร

เพลงที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
23	ดอกไม้พลาสติก	เรวัต พุทธินันทน์	เรวัต พุทธินันทน์	อัสนี ไชติกุล
24	ดอกไม้ให้คุณ	แจ้ ดนุพล	สุรชัย จันทิมาทร	ต่างประเทศ
25	ดาวกระดาก	ปนัดดา	สารภี ศิริสัมพันธ์	เรื่องกิจ ยงปิยะกุล
26	ตึกแล้ว	ไฮตรา	นครินทร์ กิ่งศักดิ์	ธนา ลวสุต
27	เดี่ยวดายกลางสายลม	นริกระจ่าง	ชวิณี เกษบุญชู	ศุภกิจ เทพวรุฒิ
28	ต้นชบากับคนตาบอด	เจลิยง	ประภาส ชลศรานนท์	ประภาส ชลศรานนท์
29	ตัวสำรอง	พงษ์พัฒน์	ฉัตรชัย ดุริยประณีต	ฉัตรชัย ดุริยประณีต
30	เต็มใจให้	ศุ บุญเลี้ยง	ฤทธิพร อินสว่าง	ชัยวัฒน์ จุฬาพันธ์
31	ทะเลใจ	คาราบาว	ยีนยง โอภากุล	ยีนยง โอภากุล
32	ที่ว่าง	พอส	polkit/chaowalek & norathep masang	polkit wirianuphap
33	เธอคือความฝัน	พราว	สุรชัย กิจเกษมสิน	เจตมณฑ์ มละโยธา
34	น้ำเซาะทราย	จำรัส	ชาติ อินทรวิจิตร	จำรัส เศวตาภรณ์
35	นิดหนึ่งพอ	แจ้ ดนุพล	ดนุพล แก้วกาญจน์	ชาติตรี คงสุวรรณ
36	นิทานหิงน้อย	เจลิยง	ประภาส ชลศรานนท์	ประภาส ชลศรานนท์
37	บอกรัก	ป๊าน	ธนา ชัยวรภัทร	จาตุรณ เอ็มชบุตร
38	บัวลอย	คาราบาว	ยีนยง โอภากุล	ยีนยง โอภากุล

เพลงที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
39	บ้าน	บอย/ป๊าน	บอย โกสิยพงษ์	บอย โกสิยพงษ์
40	ประตู่ใจ	สาว สาว สาว	วินัย จรัสอาษา	
41	ประเทือง	ไท ธนาวุฒิ	กมลศักดิ์ สุนทานนท์	เทียนชัย เกียรติปรุงเวช
42	ปราสาททราย	สุรสีห์	โอภาส พันธุ์ดี (นิติพงษ์ ห่อนาค)	สุรสีห์ อธิกุล
43	ปาฏิหาริย์	กบ ทรงสิทธิ์	สิริธนา หงษ์โสมณ	เศกสิทธิ์ พุเกียรติสุทธิ
44	ฝัน	เบิร์ด กะ ฮาร์ท	จักกฤษณ์ ศรีวีดี	เบิร์ดและฮาร์ท
45	ฝัน ฝันหวาน	ผุสชา	พิไลวรรณ บุญล้ำ	พนเทพ สุวรรณະบุญย์
46	พริกขี้หนู	เบิร์ด ธงไชย	ประมวล พร้อมพงศ์	ชาตรี คงสุวรรณ
47	พี่ชายที่แสนดี	รวีวรรณ	ประภาส ชลศรานนท์	พนเทพ สุวรรณະบุญย์
48	เพราะฉะนั้นจึงรักกันเช่นฉะนี้	ศุ บุญเลี้ยง	ศุ บุญเลี้ยง	ศุ บุญเลี้ยง
49	เพียงแคใจเรารักกัน	วิยะดา	ธนา ชัยวรภัทร์	พนเทพ สุวรรณະบุญย์
50	เพียงชายคนนี้ไม่ใช่ผู้วิเศษ	เพชร	เพชร โอสธานุเคราะห์	เพชร โอสธานุเคราะห์
51	เพื่อเธอตลอดไป	ศักดา	จักรวาล แสงผล	ชาตรี คงสุวรรณ
52	มหัศจรรย์แห่งรัก	ต้น ชาญณัฐ	ชวิณี เกษบุญชู	บอย โกสิยพงษ์
53	มุมหนึ่งของหัวใจ	วิยะดา	ชวิณี เกษบุญชู	เกียรติศักดิ์ เวทีวุฒาจารย์
54	ไม่ขีดไฟกับดอกทานตะวัน	วิยะดา	ประภาส ชลศรานนท์	เกียรติศักดิ์ เวทีวุฒาจารย์

เพลงที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
55	ยังมี	เฉลียง	ประภาส ชลศรานนท์	เกียรติศักดิ์ เวทีวุฒาจารย์
56	ยิ่งสูงยิ่งหนาว	เรวัต พุทธินันทน์	เรวัต พุทธินันทน์	เรวัต พุทธินันทน์
57	ยินยอม	อัสนี	กฤษณ์ โชคทิพย์พัฒนา	นิติพงษ์ ห่อนาค , อัสนี โชติกุล
58	รอรัก	เบิร์ต กะฮาร์ท	ธีรวุฒิ อัครโสภณ และ ฮาร์ท	ธีรวุฒิ อัครโสภณ และ ฮาร์ท
59	รอวันฉันรักเธอ	ศรีบุญ	รณชัย ถมยาปริวัฒน์	รณชัย ถมยาปริวัฒน์
60	รักฉันนั้นเพื่อเธอ	พิงค์แพนเตอร์	ชรัส เฟื่องอารมย์	ชรัส เฟื่องอารมย์
61	รักเธอ	ฟอร์ด	ปลายฟ้า	NICK LAFLEUR
62	รักเธอเสมอ	อัสนี	นิติพงษ์ ห่อนาค/อัสนี โชติกุล	โสฬส ปุณกะบุตร/อัสนี โชติกุล
63	รักปอนปอน	ไมโคร	นิติพงษ์ ห่อนาค	พัชรี ศารวรรณ
64	รักล้นใจ	บัน	Space Theatre	Space Theatre
65	รางวัลแด่คนช่างฝัน	จรัล	จรัล มโนเพชร	จรัล มโนเพชร
66	เรามีเรา	แหวน	นิติพงษ์ ห่อนาค	อัสนี โชติกุล
67	ฤดูที่แตกต่าง	นภา พรธานี	บอย โกสิยพงษ์	บอย โกสิยพงษ์
68	ลมหนาว	ที พอร์ ทรี	ศุภวัฒน์ โกเมน/ นິวัฒน์ พานิชผล	กิติกร เพ็ญโรจน์
69	ลมหายใจ	รัตเกล้า อมาระดิษ	บอย โกสิยพงษ์	บอย โกสิยพงษ์
70	ลาก่อน	อัสนี	สุรภัส สุขเสวี	อนุวัฒน์ สืบสุวรรณ

เพลงที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
71	ลืม	เบิร์ดกะฮาร์ท	ฮาร์ท	ฮาร์ท
72	วิมานดิน	นันทิดา	สุรภี สุขเสวี	อภิไชย เย็นพูนสุข
73	สบาย สบาย	เบิร์ด ธงไชย	เรวัต พุทธินันทน์	กฤษณ์ โชคทิพย์พัฒนา
74	หนึ่งเดียวคนนี้	อัญชลี	จินตนาถ วัชรเสถียร	จินตนาถ วัชรเสถียร
75	หมอกหรือควัน	เบิร์ด ธงไชย	สีฟ้า	ชาติตรี คงสุวรรณ
76	หมั่นคอยดูแลและรักษาดวงใจ	เบิร์ด ธงไชย	นิติพงษ์ ห่อนาค	อภิไชย เย็นพูนสุข
77	ห่างไกลเหลือเกิน	บอย	บอย โกสิยพงษ์	บอย โกสิยพงษ์
78	ให้เธอ	อัลนี่-วสันต์	เรวัต พุทธินันทน์	วสันต์ โชติกุล
79	อย่าหยุดยั้ง	ดิโอฟาร์โปรเจค	ปฐมพงศ์ สมบัติพิบูลย์	โอฟาร์ พรหมใจ
80	อิมอุ่น	ศุ บุญเลี้ยง	ศุ บุญเลี้ยง	ศุ บุญเลี้ยง
81	อื่น ๆ อีกมากมาย	เจเลี้ยง	ประภาส ชลศรานนท์	ประภาส ชลศรานนท์

ขอตั้งข้อสังเกตว่า เพลงในความทรงจำ ไม่มีเพลงเร็วปนอยู่เลย ซึ่งตรงกับที่นุสรี เลาหวงศ์เพียรพุดมี (2544) ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า เพลงช้าจะอยู่ในความประทับใจได้นานกว่าเพลงเร็ว โดยที่ดุชะฎี พนมมยงค์ (2544) ได้ให้คำอธิบายว่า เพลงช้านั้นให้ความรู้สึกสบายกว่าเพลงเร็วในขณะที่ฟัง โดยเฉพาะเพลงที่มีอัตราเร็วใกล้เคียงกับอัตราการเต้นของหัวใจ อาจเป็นไปได้ว่าโดยธรรมชาติร่างกายเราจะตอบสนองในทางบวกกับเพลงช้ามากกว่าเพลงเร็ว อีกทั้งในเพลงช้าสามารถรับฟังเนื้อหาและถ้อยคำภาษาได้อย่างชัดเจนจึงจดจำได้นานกว่า

เพลงในความนิยม 33 เพลง ได้แก่

เพลงที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
1	191	ลาบานูน	สุวัฒน์ ตั้งศรีพงศ์/ ลาบานูน	ลาบานูน
2	ขอบฟ้า ขอบฝั่ง ความหวัง แผ่นดิน	มิสเตอร์ ทีม	วรรษยา พรหมสถิต	สุรียา พิงธงไทย
3	ขอให้โชคดี	พลพล	กมลศักดิ์ สุนทานนท์	เทียนชัย เกียรติประเวช
4	ขอให้เหมือนเดิม	บูโดกัน	กมลศักดิ์ สุนทานนท์	เทียนชัย เกียรติประเวช
5	คนเดินถนน	พลพล	คราม อมฤต	พล จุฬานนท์
6	คนนิสัยเสีย	อ๋อน	ชัชวาล ภักดีศรี	ธีรพงษ์ สังคะกุล
7	คนสุดท้าย	อัสนี	อาทิตย์ สาระจูทะ	วีรภัทร์ อึ้งอัมพร
8	คิดถึง	ซิลลี่ฟูล	ณัฐพล พุทธภาวนา	ณัฐพล พุทธภาวนา/ เทวฤทธิ์ ศรีสุข
9	จะรักกันนานเท่าไร	โบเตออร์	Wednesday child	ชาติรี คงสุวรรณ
10	ใจสั่งมา	โลโซ	เสกสรรค์ ศุขพิมาย	เสกสรรค์ ศุขพิมาย
11	ชมชาน	โลโซ	เสกสรร ศุขพิมาย	โลโซ
12	ดาว	พาราดอกซ์	อิทธิพงศ์ กฤดากร ณ อยุธยา	อิทธิพงศ์ กฤดากร ณ อยุธยา
13	ตบมือข้างเดียว	ปาน ธนพร	สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา	วุฒิชัย สมบัติจินดา
14	ตะลิ่ง	อนันต์ อันวา	อนันต์ เขียวธรรมจักร์	ระวี กังสนารักษ์

เพลงที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
15	ตัวจริงของเธอ	ด๊าบเบิล ยู	สุรภัส สุขเสวี	ชวิน จิตสมบุญ
16	ทรายกับทะเล	นันทิดา	วิวัฒน์ ฉัตรธีรภาพ	รณภพ อรรคราช
17	ทำไมต้องเธอ	เบิร์ด ธงไชย	สุรภัส สุขเสวี	อพิสิทธิ์ ณ ตะกั่วทุ่ง
18	บั้งอาจรักเธอ	ลาบานูน	พูนศักดิ์ จตุราวุฒ/วิภาวี บุรพาเดชะ/ ลาบานูน	ลาบานูน
19	บุษบา	นิโคล	แมวห่ม	สีห์ ธาราสด (นิติพงษ์ ห่อนาค)
20	ผู้หญิงทุกคนเอาแต่ใจ	ปาน ธนพร	สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา	วุฒิชัย สมบัติจินดา
21	เปลอ	นภ พรชำนิ	Zentrady	Zentrady & Kosiyapong
22	แพ้ใจ	ใหม่	สีห์ ธาราสด (นิติพงษ์ ห่อนาค)	สุวัชชัย สุทธิรัตน์
23	ไม่กล้าบอกเธอ	ใจ ก้อง	ไสย รัตน์กสิกร	ไสย รัตน์กสิกร
24	ไม่ต้องมีคำบรรยาย	มิสเตอร์ ทีม	สารภี ศิริสัมพันธ์	วรวิทย์ พิกุลทอง
25	ไม่เหลือใคร	มาซ่า	นุสรี เลาหวงศ์เพียรพุดิ	Bruno Brugnano
26	รักเดียวใจเดียว	เสื่อ ธนพล	ธนพล อินทฤทธิ์	ธนพล อินทฤทธิ์
27	ไว้ตัวตน	เจมส์	สุรพันธ์ ชาญวิชณานันต์	ธีรพงศ์ สังคะกุล
28	ฤดูร้อน	พาราดอกซ์	อิทธิพงศ์ กฤดากร ณ อยุธยา	อิทธิพงศ์ กฤดากร ณ อยุธยา
29	ลมหนาวและดาวเดือน	ปนัดดา	สุรภัส สุขเสวี	วีรภัทร อังอัมพร
30	เสียงของหัวใจ	แอน ธิติมา	ณรงค์วิทย์ เตชะธนะวัฒน์	สุวัชชัย สุทธิรัตน์

เพลงที่	ชื่อเพลง	นักร้อง	คำร้อง	ทำนอง
31	ห่วงใย	พลพล	สินทรัพย์ เอี่ยมเพ็ญแข	พล จุฬานนท์
32	หัวใจกระดาษ	ธรรพ์ณธร	เจษฎา หันช่อ	เจษฎา หันช่อ
33	หัวใจเดียวกัน	เสื่อ ธนพล	ธนพล อินทฤทธิ์	ธนพล อินทฤทธิ์

เพลงในความนิยมมีเพลงเรีบนอยู่บ้าง ซึ่งเป็นเพลงที่กำลังได้รับความนิยมในขณะที่มีการสำรวจรายชื่อเพลง แต่ทว่าก็เป็นเพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนเพลงซ้ำ

เพลงในความนิยมนี้อาจเป็นเพลงที่แตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลาที่ทำการศึกษา เพราะเป็นเพลงที่กำลังเป็นที่นิยมในขณะนั้นและมีโอกาสจะถูกกล่าวถึงได้ง่ายเพราะเป็นเพลงที่ผู้ตอบแบบสอบถามคุ้นชินในชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงขอแยกออกมาอภิปรายในบางหัวข้อที่เห็นว่าเพลงในความนิยมมีลักษณะที่แตกต่างจากเพลงในความทรงจำอย่างมีนัยสำคัญ

อธิบายตามกรอบการวิจัยได้ดังนี้

1. การคิดค้นเนื้อหา (Invention)

1.1 ความคิดหลักของเพลง

แบ่งความคิดหลักของเพลงได้เป็น 19 แบบ ดังต่อไปนี้

ลำดับที่	ความคิดหลัก	จำนวนเพลง
1	บรรยายความรักหรือคนรัก (สมหวัง)	27
2	การแสดงความรักความปรารถนาดี	11
3	ถูกคนรักทอดทิ้ง	9
4	ปรัชญาชีวิต	9
5	ให้กำลังใจ	8
6	แอบรัก แต่ไม่กล้าสารภาพ	6
7	สนุกสนาน	6
8	แสดงความคิดถึงคนรักที่อยู่ห่างไกล	6
9	แสดงความเป็นตัวของตัวเอง	5
10	ถูกปฏิเสธความรักข้างเดียว	5
11	ตนเองมาทีหลังจึงไม่สมหวัง	4
12	ต้องการความรัก ความเข้าใจ กำลังใจ	3
13	ไม่มั่นใจในความรัก	3
14	แสดงความท้อแท้ สิ้นหวังในชีวิต	3
15	รอที่จะมีความรัก	3
16	ความรักของครอบครัว	2
17	เสริมสร้างความสามัคคี	2
18	คนรักยังไม่ลืมคนรักเก่า	1
19	ระลึกถึงอดีต	1
	รวม	114

ดังจะรายชื่ออธิบายรายละเอียดดังนี้

1. บรรยายความรักหรือคนรัก (สมหวัง)

เป็นเพลงที่บรรยายถึงความรักที่หวานชื่น หรือ คนรักที่แสนดี

ตัวอย่างเช่น เพลงเรามีเรา ของแหวน จูติมา

"... เราสองเคยผ่านชีวิตโดดเดี่ยว
สองเราเคยเหนื่อยและท้อเต็มที่
หนทางยังอยู่แสนไกลจากวันนี้
เพียงเรามีเรา หากจะเดินไปทางใด ไม่หวั่น..."

เพลง แพ้ใจ ขับร้องโดย ใหม่ เจริญปุระ

"... เข้ามาค้นในลึนซึก ที่ปิดตายเพราะรักร้าว
ให้อภัยใจเมามา มาแบ่งเบาที่ฉันล้า
มาสนใจใยดี คนที่ไม่มีค่า ให้รู้ว่าตัวเองยังสำคัญ
* เก่งมาจากไหน ก็แพ้หัวใจอย่างเธอ
เมื่อไหร่ที่เผลอ ยังนึกว่าเธออยู่ในฝัน
ยังมีอีกหรือ รักแท้ที่เคยเสาะหามานาน
วันนี้เป็นไงเป็นกันจะรักเธอ ... "

เป็นเพลงที่เน้นความหวานชื่นและความสุข เพลงในกลุ่มนี้จะใช้ภาษาและมุมมองต่างๆกันในการบรรยายถึงความรักที่มีต่อคนรัก ความสุขที่ได้มีความรัก หรือความดีงามของคนรัก ข้อสังเกตของเพลงในกลุ่มนี้คือ ต้องมีมุมมอง และ การใช้ภาษาที่ลึกซึ้ง จึงจะมีความน่าประทับใจ ไม่เช่นนั้นก็จะไม่โดดเด่นออกมา และ อาจไม่เข้าถึงจิตใจผู้ฟัง ทำนองของเพลงในกลุ่มนี้จะมีควมไพเราะ อบอุ่น ทางคอร์ดมักจะเป็นไปในทางเมเจอร์ ตามทฤษฎี ซึ่งเป็นทางคอร์ดที่ให้ความรู้สึกสว่าง สดใส

สาเหตุหนึ่งที่เพลงสมหวังเป็นเพลงที่อยู่ในความทรงจำได้นาน เพราะเป็นเพลงที่ให้ความรู้สึกที่ดีในขณะที่ฟัง และถ้ามีความไพเราะผู้ฟังก็ยินดีที่จะฟัง และ ร้องได้นานๆ ต่างกับเพลงผิดหวังเสียใจรุนแรง ที่ผู้ฟังอาจจะชอบมากในขณะหนึ่ง แต่ในระยะยาวแล้ว เพลงสมหวังจะมีประโยชน์ใช้สอยมากกว่า เช่นการนำไปร้องตามงานรื่นเริงต่างๆ โดยเฉพาะงานแต่งงาน เพลง

หลายเพลงในอดีต เช่น เพียงแค่ใจเรารักกัน จึงเป็นเพลงที่คนยังนิยมร้องและรู้จักกันดีอยู่จนทุกวันนี้

กลุ่มเป้าหมายของเพลงสมหวังจะกว้างกว่าเพลงผิดหวัง เพราะสามารถฟังและร้องกันได้ตั้งแต่ เด็ก (ซึ่งยังไม่เข้าใจความรักอันที่หนุ่มสาว อาจจะร้องแล้วคิดถึงครอบครัวแทนก็ยอมได้) วัยรุ่น วัยทำงาน ไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ จากตารางเพลงที่ได้รับคะแนนความประทับใจ สูงสุด 10 เพลง ของทุกกลุ่มอายุ เมื่อแยกตามเนื้อหาแล้ว เพลงที่มีเนื้อหาในเชิงสมหวังมีจำนวนมากที่สุด

2. แสดงความรัก ความปรารถนาดี

เป็นเพลงที่แสดงถึงความรักและความปรารถนาดีต่ออีกบุคคลหนึ่ง ต่างกับเพลงที่บรรยายความรักคือ ไม่ได้พูดถึง "ฉัน" กับ "เธอ" ที่รักกัน แต่พูดถึงว่า "ฉันรักเธอ และพร้อมจะทำทุกอย่างเพื่อเธอ" โดยที่ไม่ได้เน้นว่า "เธอ" รัก "ฉัน" ด้วยหรือไม่ แต่ต้องการแสดงความรักปรารถนาดีที่มีให้โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ตัวอย่างเช่นเพลง ขอเป็นคนหนึ่ง ขับร้องโดย นันทิดา แก้วบัวสาย

"อยากดูแล เมื่อยามเธอหมอง เศร้า อยากเป็นเงา เมื่อเธอเหงาใจ
อยากเดินเคียง เมื่อเธอต้องการผู้ใด ช้างกายชักคน
หากว่าเธอ ท้อ แท้ วันใด ถูกสิ่งใด ทำใจ ร้อนรน
หากต้องการ มีใคร ชักคน ที่พร้อมให้ความ อุ่นใจ . . ."

เพลง ห่วงใย ขับร้องโดย พลพล

" . . . คืนที่เธอหนาว วันที่เธอเหงา
เธอจะปวดร้าวจะเจ็บสักเพียงไหน
เมื่อเธออ่อนล้า เสียใจและร้องไห้
จะมีไหมใครอยู่เป็นเพื่อนเธอ
วันไหนที่เธอสับสน วันไหนมีดมนไม่เหลือใครๆ
จำไว้ว่ายังมีฉัน เพราะฉันยังคงห่วงใย . . . "

เป็นเพลงที่สร้างความรู้สึกที่ดีให้กับผู้ฟังเช่นเดียวกับเพลงรัก ต่างกันที่กว้างกว่าและบางครั้งอาจให้ความรู้สึกที่ดีกว่า เพราะเป็นการแสดงความรักโดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นคนรักเท่านั้น

และเป็นการแสดงความรักโดยไม่หวังผลตอบแทน สังเกตได้จากเนื้อเพลง จะปรากฏข้อความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับว่า "แม้เธอจะไม่รักฉันตอบก็ไม่ใช่ไร แต่วันใดที่เธอต้องการใครสักคน ฉันจะอยู่ข้างเธอเสมอ" ทำนองเพลงจะมีความอบอุ่น เช่นเดียวกับเพลงบรรยายความรักและมักเป็นเพลงช้า

เพลงในกลุ่มนี้ตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่ทุกคนต้องการที่จะถูกรัก การที่รู้สึกว่าเป็นที่ต้องการ และมีใครคนหนึ่งรักและหวังดีโดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นความรู้สึกที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข อีกทั้งเพลงในกลุ่มนี้ยังช่วยยกระดับจิตใจให้ละเอียดอ่อนมากขึ้น บุคคลนั้นไม่ว่าจะเป็นผู้ร้องหรือผู้ฟัง เป็นผู้ให้หรือผู้รับเพลงนี้ เทียบเป็นวาตะที่มีคุณค่าเช่นเดียวกับสุนทรพจน์ที่จรรโลงใจ

3. ถูกคนรักทอดทิ้ง

เป็นเพลงที่บรรยายถึงความผิดหวัง เศร้าโศกจากการสูญเสียความรัก หรือ คนรัก มักจะมีมุมมองคล้ายๆกันคือ คนรักไปพบคนใหม่และทอดทิ้งตนเองไป

ตัวอย่างเช่นเพลง ลืม ของเบิร์ด กะ ฮาร์ท

"... เขามีดีที่ไหนเธอ
เธอจึงละเมอ เพื่อถึงอยู่รำไป
โปรดอย่าลืมรักเราที่เคยปักใจ
โปรดเห็นใจขงฉันได้ปราณี้..."

เพลง ตบมือข้างเดียว ของ ปาน ธนพร

"ไม่ได้เจ็บที่ใครรักเธอ แต่เจ็บที่เธอรักใคร
ไม่ได้ปวดที่เขาเข้ามาใกล้ แต่ปวดที่ใจเธอไปใกล้เขา
ไม่ได้แคร์ที่เขารักเธอ แต่แคร์ที่เธอรักเขา
ที่เธอเหยียบสัญญาณวันเก่า ให้หมดความหมายลงไป..."

จากคำกล่าวของ ซีวิน โกลิยพงษ์ (2543) ที่ว่า "คนเราจะชอบ จะประทับใจกับเพลงแตกต่างกันไปตามสถานที่ เวลา และ อารมณ์" ในขณะที่เราอกหักเราอาจจะชอบเพลงเศร้า ในขณะที่เราสนุกสนานเราก็ชอบเพลงสนุก ตามหลักจิตวิทยาคนที่ผิดหวังในความรักน่าจะมีอารมณ์อ่อนไหวในอารมณ์มากกว่าบุคคลทั่วไป ดังนั้นเพลงเศร้าเสียใจจึงสามารถเข้าถึงจิตใจคนที่ตกอยู่ใน

ความทุกข์จากความรักที่ไม่สมหวังได้มาก และลึก (อาจจะเข้าถึงจิตใจได้มากกว่าที่เพลงสมหวังสามารถเข้าถึงจิตใจคนที่สมหวังเสียด้วยซ้ำ เมื่อพูดถึงระดับความประทับใจในแนวลึก) คนที่ชอบเพลงเศร้าบางเพลงจึงชอบเพลงนั้นๆ มากหากเพลงนั้นตรงกับชีวิตจริงของตนเอง ทั้งนี้ผู้แต่งจะต้องมีความเข้าใจถึงจิตใจของผู้ฟัง จึงจะสามารถสร้างสารที่ลึกซึ้ง ก็นใจผู้ฟังออกมาได้ หากผู้แต่งไม่มีความเข้าใจถึงอารมณ์ความรู้สึกนี้อย่างแท้จริงแล้วก็ยากที่จะสื่อสารออกมาได้จับใจผู้ฟัง

4. ปรัชญาชีวิต

เป็นเพลงที่นำเสนอความคิดในเชิงสังคมน และปรัชญาในการดำรงชีวิต

ตัวอย่างเช่นเพลง ที่ว่าง ขับร้องโดย พอล

“... ก่อนเคยคิดว่ารักต้องอยู่ด้วยกันตลอด เติบโตจึงได้รู้ความจริง
หากเคียงซิดใกล้ แต่เธอต้องทิ้งทุกอย่างเพื่อฉัน
ประโยชน์ที่ใด หากรักทำร้ายตัวเอง
หากเดินแนบกาย มีพลังต้องล้มลงเจ็บ ด้วยกัน
ห่างเพียงนิดเดียว ให้รักเป็นสายลมผ่านระหว่างเรา
แบ่งที่ว่างตรงกลางไว้คอย เพื่อให้เธอได้ตามหาฝัน ของเธอ ...”

พูดได้ว่า คนรักกันไม่จำเป็นต้องทิ้งทุกสิ่งเพื่อให้ได้อยู่ด้วยกัน ควรอยู่ห่างกันบ้างเพื่อให้แต่ละคนได้ทำตามความฝันของตนเองจะดีกว่า

เพลง ยิ่งสูงยิ่งหนาว ขับร้องโดย เรวัต พุทธินันทน์

“... เปรียบคนเราเหมือนดั่งชันภูเขา
ฝ่าไปเอาหมายตัวเราก้าวไกล
สูงๆขึ้นไป ใครจะอยู่ข้างเรา ก็เสสยุเข้าให้ปิ่นปาย
ไร้มิตรแท้ ถึงแม้ยิ่งใหญ่ใหญ่เกินไปไม่มีใครเอา
ยิ่งสูงยิ่งหนาว ยิ่งเหงายิ่งห่าง
อยู่บนทางนี้ทุกวันนี้ก็พรันความหนาว...”

เห็นได้ว่าเพลงในความทรงจำจำนวนมากเป็นเพลงที่แฝงปรัชญาชีวิต แม้จะมีหลักฐานว่าเพลงไทยสมัยนิยมส่วนใหญ่จะกล่าวถึงความรักเป็นหลักก็ตาม จึงน่าสังเกตว่า เป็นไปได้ที่การนำเสนอความคิดที่ดีและคมคาย อาจเป็นปัจจัยหนึ่งของความประทับใจต่อตัวเพลงของผู้ฟัง

สังเกตได้ว่าเพลงที่มีเนื้อหาเป็นปรัชญา นี้ มักเป็นเรื่องง่ายๆในชีวิตประจำวันที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตต่างๆไป ไม่ใช่ปรัชญาลึกซึ้งที่เป็นนามธรรม

5. ให้กำลังใจ

เพลงที่มีความคิดหลักแบบให้กำลังใจ เป็นเพลงอีกประเภทหนึ่งซึ่งมีจำนวนเพลงน้อยมาก เมื่อเทียบกับเพลงรักในตลาดเพลง แต่กลับได้รับความประทับใจติดอันดับต้นๆ อาจเพราะคนเรามักมีช่วงเวลาที่ท้อแท้ และหนทางหนึ่งในการปลุกปลอบใจตนเองก็คือการฟังเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้กำลังใจ

ตัวอย่างเช่นเพลง ฤดูที่แตกต่าง ของ บอย โกสิยพงษ์ (ขับร้องโดย นม พรชานัน)

“...แต่ถ้าวันหนึ่งวันไหนที่ใจเจ็บจนทุกข์ ดั่งพายุที่โหมเข้าใส่
บอกกับตัวเองเอาไว้ ความเจ็บต้องมีวันหาย ไม่ต่างอะไรที่เราต้องเจอทุกฤดู

อดทนเวลาที่ฝนพรำ อย่างน้อยก็ทำให้เราได้เห็นถึงความแตกต่าง
เมื่อวันเวลาที่ฝนจาง ฟากก็คงสว่างและทำให้เราได้เข้าใจ ว่ามันคุ้มค่าแค่ไหนที่เฝ้ารอ...”

โปรดสังเกตว่า เพลงฤดูที่แตกต่างนี้ ได้รับความประทับใจรวมเป็นอันดับ 1 แม้ว่าจะไม่ติด 1 ใน 10 จากกลุ่มผู้ใหญ่ (อาจเพราะเป็นเพลงใหม่ ซึ่งไม่คุ้นหูผู้ใหญ่) แต่ได้รับการเทคะแนนอย่างท่วมท้นจากกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน สันนิษฐานได้ว่าเพราะเป็นเพลงที่นำเสนอความคิดได้ดีโดยเปรียบเทียบความสุขทุกข์ของคนกับฤดูกาล และให้กำลังใจโดยกล่าวว่าสักวันความทุกข์จะผ่านไปเช่นเดียวกับฝนที่จะหยุดตกในไม่ช้า ซึ่งสามารถทำให้คนที่กำลังอยู่ในความทุกข์มีกำลังใจที่จะต่อสู้ต่อไปได้ โดยเฉพาะในสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ

6. แอบรัก แต่ไม่กล้าสารภาพ

เป็นเพลงที่บรรยายถึงความรักข้างเดียว โดยที่อีกฝ่ายไม่ได้รับรู้ถึงความรักนั้น แตกต่างจากเพลงที่ถูกปฏิเสธความรักข้างเดียว เพราะเพลงที่มีเนื้อหาในเชิงแอบรักนั้นจะอยู่ในลักษณะของการเพื่อไปข้างเดียวโดยที่ยังไม่กล้าจะสารภาพ ดังนั้นจึงเป็นอารมณ์เพื่อฝันถึงที่มีความหวัง

ตัวอย่างเช่น เพลง ความลับ ซ้ำร้องโดย พอส

“มองมองเธอมาแสนนาน ฉันไม่กล้า
ต้องคอยหลบตาเธอเสมอ
กลัวสักวันหนึ่งถ้าเธอรู้ว่าฉัน
ปิดบังความจริงอะไรเอาไว้
ความลับที่ฉันซ่อนไว้ ไม่เคยบอกใครจะอดใจไม่ไหว
ยิ่งฉันใกล้เธอเท่าไร ยิ่งอยากจะเผยใจ
เมื่อสบสายตาก็ยิ่งหวั่นไหว
มันยากเหลือเกินจะเก็บซ่อนความลับเอาไว้
แล้วความลับในใจของเธอ มีฉันอยู่บ้างไหม
โปรดบอกความในใจ ให้ฉันรู้ทีนะเธอ”

เป็นที่น่าสังเกตว่า เพลงนี้ได้ถูกทำออกมาในช่วงใกล้เคียงกันในชื่อของ โปรเจ็คเอก แต่ผู้ตอบทั้งหมดที่ตอบเพลงนี้กลับตอบว่าชอบเพลงนี้ที่เป็นผลงานของวง พอส ดังนั้นในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เพลงความลับ จะอยู่ในชื่อของ พอส ตามที่มีผู้ตอบในแบบสำรวจ

เพลง ไม่กล้าบอกเธอ ซ้ำร้องโดย โจ - ก้อง

“คิดตรึงตรองอยู่นาน
อยากกระซิบเธอด้วยคำพูดหนึ่ง
ที่มันขานมันซึ่งอยู่ในหัวใจ
ได้แต่รอแต่รอ แล้วอีกเมื่อไร
โปรดเถอะใจ โปรดจงได้เอ่ยคำ

จะบอกว่ารัก เธอจะซึ้งหรือเปล่า
อยากเอ่ยเรื่องราว ที่มันยังคั่งค้างใจ
ถ้าบอกกับเธอ เธอจะรักหรือไม่
ได้แต่ถอนใจ เก็บเอาไว้ไม่กล้าบอกเธอ . . . "

เห็นได้ว่าเรื่องของการแอบรัก หรือรักข้างเดียว นั้นเป็นเรื่องธรรมดาที่สามารถเกิดขึ้นได้
กับทุกคน โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น

7. สนุกสนาน

เป็นเพลงที่แต่งขึ้นเพื่อเน้นความสนุกสนาน มักเป็นเหตุการณ์ตลกๆ
หรือใช้ถ้อยคำที่ชวนให้สนุกสนาน

ตัวอย่างเช่นเพลง ประเทือง ชัยร้องโดย ไท ธนาวุฒิ

" . . . อยากจะ I love you คิดแล้วทำให้ใจมันป่วนปั่น
แต่พอเธอหันมา ตาประสานกัน มันจะบ้าตาย เป็นไปได้ไง
ว้ายๆนี่ไอ้ประเทืองนี่หว่า ว้ายๆนี่ไอ้ประเทืองนี่หว่า . . . "

เพลงนี้มีความคิดหลักและโครงเรื่องที่คล้ายกับเรื่องเล่า เริ่มจากตัวเอกไปหลงรักผู้หญิงคนหนึ่ง
กำลังจะเข้าไปสารภาพรัก แล้วก็พบว่าผู้หญิงคนนั้นคือเพื่อนเก่าแก่ของตนเองที่เป็นผู้ชายแต่
แปลงเพศมา เป็นเหมือนเรื่องที่เราคุ้นเคยกันในหมู่เพื่อนฝูง

เพลง นุชบา ชัยร้องโดย นิโคล เทริโอ

"เราเคยเจอ เคยเดินมาชนกัน พอจะจำได้ฉันได้ไหม
เดินมาชนแล้วคุณก็เดินไป ยังโกรธคุณไม่หายเลยนะคะ
ขอโทษกันซักคำก็ไม่มี เรื่องแบบนี้ดิฉันถือสา
ทำอะไรไปรู้ตัวหน่อยสิ นี่ก็ขอรอให้ขอโทษอยู่นะ

ทำเป็นงไม่พูดอะไรเลย ยังจี้แกล้งกันนี่หนา
เอาเบอร์โทรของฉันเอาไป จะขอโทษเมื่อไรรับโทรมาหา . . . "

เป็นเพลงที่เนื้อหาสนุกๆ ใช้ภาษาสนุกๆ เรื่องของผู้หญิงคนหนึ่งที่กำลังหว่านเสน่ห์ใส่ชายหนุ่มที่เพิ่งรู้จัก โดยการทักว่าชายคนนั้นเคยเดินมาชนเธอแล้วไม่ขอโทษ พร้อมทั้งให้เบอร์โทรศัพท์ไป ถ้าคิดจะขอโทษก็ให้โทรมาหา และ ชวนคุยตามประสาคนช่างพูด จนชายหนุ่มพูดตามไม่ทัน

เพลงในกลุ่มนี้มักจะเป็นเพลงเร็ว จังหวะและดนตรีสนุกสนานคึกคัก

8. แสดงความคิดถึงคนรักที่อยู่ห่างไกล

เป็นเพลงที่บรรยายถึงความรักความคิดถึงคนรักที่อยู่ห่างไกลกัน เป็นที่น่าสังเกตว่าเป็นความรู้สึกถวิลหาในเชิงบวก ไม่ใช่การคร่ำครวญ ตีโพยตีพาย เศร้าโศกว่าคนรักไม่ได้อยู่ใกล้ซิด

ตัวอย่างเช่น เพลง หมั่นคอยดูแล และ รักษาดวงใจ ข้าร้องโดย เบิร์ด ธงไชย

“ฝากหัวใจ ให้อีกคน เอาไว้ก่อน

ที่เราจะต้องห่างเหินไป

เผื่อว่าเรา ลำบาก อยู่หนใด

หัวใจก็ยังมีคน ดูแล

อาจจะ มี บางคราว เราพบใครใหม่

เกิดหวั่นไหว ไปตามประสาคนไกลกัน

แต่เรายังมีใจกันไว้ไม่หวาดหวั่น

จะไม่เหลือดวงใจ ที่คิดเผื่อใคร . . .”

เพลง ลมหนาวและดาวเดือน ข้าร้องโดย ปณิตดา เรืองวุฒิ

“ . . . ไม่รู้ค่าคืนนี้ เมื่อเธออยู่ตรงนั้น

จะเห็นดาวดวงเดียวกัน กับฉันไหม

สักครั้งที่เธอเห็น แสงดาวทอประกาย

ก็ยิ่งเหมือนเรา ได้พบกัน . . .”

ทำนองและดนตรีจะฟังดูอ่อนหวาน และไม่อีกที่คึกคัก ให้ความรู้สึกอบอุ่นเป็นสุขมากกว่าเศร้า

9. แสดงความเป็นตัวของตัวเอง

เป็นเพลงที่อธิบายการนิสัย หรือ การกระทำของตนเอง เพื่อบอกว่าตนเองเป็นคนอย่างไร มีทั้งที่เป็นไปในเชิงสนุกสนานและจริงจัง

ตัวอย่างเช่นเพลง สบาย สบาย ขับร้องโดย ธงไชย แมคอินไตย์

“สบาย สบาย ถูกใจ ก็คบ กันไป
เพราะฉัน เป็น คน ไม่สน อะไร
ไม่เคย คิด กวน ใจใคร

สบาย สบาย (สบาย สบาย)
หากเรา จะคบ กันไป (คบกันไป)
ฉันขอ เพียงความรักและ จริงใจ
ไม่เคย ต้อง การ อะไร. . . “

ต้องการจะบอกว่าตัวฉันเป็นคนสบายๆ ไม่ถืออะไรฉันจะไม่ทำให้เธอลำบากใจ
ไม่ว่าจะคบหรือจะเลิกกันก็ตามที

เพลง ผู้หญิงทุกคนเอาแต่ใจ ขับร้องโดย ปาน ธนพร

“ฉันก็รู้ก็รู้ว่าฉันมันน่ารัก
ฉันก็รู้ก็รู้ว่าฉันมันดี
ฉันวุ่นวายกับเธอ มากเกินไป
ถึงทำให้เธอต้องทึ่งมา. . .

. . . แต่อยากให้รู้
ผู้หญิงทุกคนต้องเอาแต่ใจรู้ไหม
อยากจะมีใครดูแลไม่ห่างกัน
และอยากให้รู้
ผู้หญิงทุกคนอยากเป็นคนสำคัญ
ของคนที่รักกันเท่านั้นเอง. . . “

ต้องการจะบอกว่าผู้หญิงทุกคนก็ต้องมีนิสัยเช่นนี้กันทั้งนั้น แต่การที่ฉันเอาแต่ใจ ฉันเรียกร้อง
ความสนใจก็เพราะว่าฉันรักเธอ

10. ถูกปฏิเสธความรักข้างเดียว

เป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักข้างเดียวที่ไม่สมหวัง ต่างกับเพลงแอบรักตรงที่ เพลงแอบรักนั้น ยังไม่ได้สถาปนาความในใจ และยังไม่ทราบผลว่าจะได้รับความรักตอบหรือไม่ จึงอยู่ในช่วงของการเพื่อฝันถึงๆมีความหวัง แต่เพลงที่ถูกปฏิเสธความรักข้างเดียวนั้น อีกฝ่ายได้รับรู้แล้วว่าถูกรัก และปฏิเสธที่จะตอบสนองความรักนั้น จึงเข้าอยู่ในเพลงผิดหวัง เสียใจ เนื้อหาจะเกี่ยวกับการบรรยายความรักที่มี และความเสียใจที่ถูกปฏิเสธ หรือไม่ก็เป็นเรื่องของความเหนื่อยใจที่ต้องเฝ้ารออย่างไร้ความหวัง จึงยอมตัดใจไปเสียเอง

ตัวอย่างเช่น เพลงลาก่อน ขับร้องโดย อัลลี-วสันต์

“อยากจะใจเย็น มากกว่าวันนี้
อยากเป็นคนดี ทนได้นาน ๆ
แต่จะรอเธอ เพื่อเจอวันนั้น
จะต้องรอ อีกนานเท่าไร
เมื่อเธอไม่เคยเข้าใจ
ว่าการรอคอยมันเหนื่อยเพียงไหน
อย่างนี้ คงรอเรื่อยไป

จบแล้ว...รักนี้ที่ทนมา
เหนื่อยล้า..เพราะรักที่ยาวไกล
จากกัน ฉันอาจต้องเสียใจ
แต่วันนี้ฉันยอมตัดใจ...จากเธอ

หากว่าความจริง เธอไม่มีใจ
ก็ไม่น่าคิดนาน ขนาดนั้น
เจ็บที่จริงใจ ให้อยู่นาน
แต่เหมือนไม่มี ความหมาย...”

เป็นเพลงที่พูดถึงความรักข้างเดียวที่ถูกทิ้งให้รอเป็นเวลานาน แม้จะไม่ถูกปฏิเสธตรงๆแต่ก็ไม่ได้รับการตอบสนอง จนกระทั่งรู้สึกเหนื่อย และสมควรที่จะตัดใจไปเสียเอง

เพลงใจสั่งมา ขับร้องโดย โสไซ

“... ที่เฝ้าแต่โทร

โทรไปหาเธอ เรื่อยเปื่อย

เหนื่อยก็ยอม ก็ใจชอบเธอ ไม่เบา

แต่ใจเจ้ากรรมไม่รู้เลย

ว่าเธอไม่ชอบเรา

ไม่สนและไม่เอา ไม่อยากคุย

ก็เลยมาร้องเพลงบอก

แค่อยากให้เธอนั้นเข้าใจ

ไอ้สิ่งที่ฉันทำลงไป ใจสั่งมา

อย่าโกรธเลยน้ำ คนดี

ยกโทษให้ฉัน นะแก้วตา

คราวหลังจะไม่มา จะไม่โทร...”

เพลงนี้ถูกฝ่ายหญิงปฏิเสธ แม้ว่าจะยังรักอยู่แต่ก็ต้องตัดใจจากไปโดยดี อย่างไรก็ตามเพลงนี้สามารถตีความในเชิงตัดพ้อได้ด้วย

ทำนองเพลงมักจะเศร้าและดนตรีมักจะช้าๆ เหมือนกับจะดึงให้ผู้ฟังเศร้าโศกตาม หรือไม่ก็จะเป็นเชิงปลดปล่อยเหมือนกับการร้องให้ออกมาดังๆ หรือบางที่จะใช้ทำนองเพลง เสียงร้อง หรือเครื่องดนตรีที่ฟังดูรุนแรงเหมือนกับการกรีดร้องออกมา เช่นในเพลงร็อคต่างๆ

11. ตนเองมาทีหลังจึงไม่สมหวัง

เป็นมุมมองที่น้อยนักจะพบในเพลงไทยสมัยนิยม เพราะส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะถูกคนใหม่แย่งคนรักไป มากกว่าที่จะเป็นมือที่สามเสียเอง อาจเพราะนักร้องที่จะร้องเพลงแบบนี้จะต้องระวังภาพลักษณ์ที่ปรากฏเป็นพิเศษ และต้องเชื่อมั่นว่าผู้ฟังจะสามารถรับภาพตรงนี้ได้ จึงจะนำเสนอออกไป เพลงในลักษณะนี้จะออกมาในรูปของการมาพบรักหลังจากที่คนรักมีคนอื่นอยู่ก่อนแล้ว จึงไม่สามารถสมหวังได้

ตัวอย่างเช่นเพลง ปาฏิหาริย์ ขับร้องโดย กบ ทรงสิทธิ์

"... น่าจะเจอกันมาตั้งนาน
ก่อนที่เธอจะเป็นของใคร
อยากให้มันมี ปาฏิหาริย์
ให้ตัวฉันย้อนเวลากลับไป
จะไม่ยอมให้เราพรากกัน
ฉันคงจะพบรักเธอก่อนใคร
พบกันสายไป มันน่าเสียดาย
ปาฏิหาริย์ไม่มีจริง"

เพลงไร้ตัวตน ขับร้องโดย เจมส์ เรืองศักดิ์ ลอยชูศักดิ์

"... ต้องอยู่อย่างไรตัวตน
ต้องคอยหลบคนของเธอ
กลายเป็นคนผิดที่เธอต้องซ่อนไว้
ตลอดชีวิตคือเธอ ต้องคอยเพราะไม่มีใคร
ไม่รู้เมื่อไร ที่เธอจะมาหา..."

12. ต้องการความรัก ความเข้าใจ กำลังใจ

เพลงในกลุ่มนี้อยู่ในลักษณะของการเรียกร้องขอความรักความเข้าใจหรือกำลังใจจากบุคคลอื่น

ตัวอย่างเช่น เพลง 18 ผน ขับร้องโดย เลือ ธนพล

"... รู้บ้างไหม ในหัวใจ
มันร้องหาใครสักคน
คอยปรึกษา คอยเข้าใจ
ไม่ขอมากไปกว่านี้
18ผน 18หนาว มันราวในใจลึนดี
อย่าลืมฉัน อย่าเดินหนี
วันนี้ หัวใจสับสน..."

เป็นเพลงที่เรียกร้องความสนใจ และ ความเข้าใจจากคนรอบข้าง ด้วยอารมณ์ที่สับสนของวัยรุ่นที่
ต้องการคนเข้าใจ .

เพลง ขอเพียงที่พักใจ ขับร้องโดย มาลีวัลย์ เจมีน่า

"... ยืนอยู่ตรงประตู เนื้อตัวหนาวสั่น
ช่วยแบ่งปันห้องใจให้พักสักครู่
ข้างนอกมันเหน็บหนาว ถ้าเธอนั้นเอ็นดู
เปิดประตูรับหน่อยได้ไหม
อย่าปล่อยให้ฉันยืน
อยู่คนเดียวเปลี่ยวใจเหลือทน
ฝ่าพายุฝนแดดลมฝนจนมาพบเธอ
อย่าปล่อยให้ฉันรอ
ด้วยใจท้อและทรมาน
เปิดประตูให้ฉันพักพิงอิงแอบสักครั้ง ... "

เพลงนี้เรียกร้องขอความรักความอบอุ่นแม้เพียงชั่วคราว ด้วยภาพของคนที่ตากฝนมาเปียกปอน
ขอที่พักพิงสักครู่ และถ้าหากเธอมีเจ้าของอยู่ก่อนแล้วเมื่อมีเรี่ยวแรงก็จะยินดีจากไป

13. แสดงความไม่มั่นใจในความรัก

แสดงความไม่เชื่อมั่นว่าความรักที่อีกฝ่ายมีให้จะจริงแท้ หรือยังยืนนานเท่าใด สังเกต
ได้ว่าจะมีการตั้งคำถามในเพลง เพื่อขอความมั่นใจว่าความรักนั้นจะเป็นรักแท้

ตัวอย่างเช่น เพลง หมอกหรือควัน ขับร้องโดย ธงไชย แมคอินไตย์

"... เธอเป็นอย่างไงฉันอยากรู้
เพราะฉันดูเธอไม่ออก
ยังคงไม่ เข้าใจ
บางที่เธอเป็นเช่นหมอกขาว
และบางคราว เธอเป็นเหมือนควัน
ฉัน นั้นซักไม่มั่น ใจ

เพราะถ้าฉัน ต้องเสียด กับควันไฟ
จะเตรียมตัว และเตรียมใจ ถอนตัว
เพราะว่ากลัวจะเสียน้ำตา. . . "

เพลง จะรักกันนานเท่าไร ขับร้องโดย บี.เตอร์ คอร์ป ไดเรนดอล
". . . บอก ว่ารัก กันอยู่ อย่างนี้ เธอเหนื่อย บ้างไหม
ไม่รู้ จะนาน เท่าไร ก็รักที่มีให้ฉัน
บอก ว่ารักกันอยู่เสมอ เธอบอกอย่างนั้น
จะหวาน ได้นาน เท่าไร แต่ฉัน ยังอยาก จะรู้. . . "

14. แสดงความท้อแท้สิ้นหวัง

เป็นเพลงที่ไม่ได้เรียกร้องต้องการอะไร แต่เป็นการแสดงความท้อแท้ ทอดอาลัยในชีวิต หรือความรัก

ตัวอย่างเช่น เพลง เดียวดายกลางสายลม ขับร้องโดย นริกระจ่าง คันธมาศ
". . . ไม่อยากเห็นภาพโตม้งแต่ท้องฟ้า
อยากจะทำดวงตาลงชั่วคราว
จะไปซุกตัวนอนซ่อนกายในเงาจันทร์
จะหลับฝันไม่ขอตื่นขึ้นมา

คงจะมีเพียงลมหายใจรวยริน
เอนกายบนดินยอมรับความแผ่พ่าย
ปีกของฉันมันหนัก บินต่อไม่ไหว
จะขอพักกายชั่วคราว. . . "

ไม่ได้มีการระบุว่าสาเหตุที่เกิดความรู้สึกนี้มาจากอะไร แต่ต้องการจะทอดถอนใจระบายความทุกข์
ที่มี ซึ่งอาจจะเป็นความล้มเหลวในชีวิต หน้าที่การงาน ครอบครัว หรือความรักก็ได้

เพลง คนนิสัยเสีย ขับร้องโดย อ่อน ลีคณา หวงมณีรุ่งโรจน์
". . . เหนื่อยใจจริงๆ ไม่ดีเลยซักอย่าง ยิ่งทำก็ยิ่งขัดใจ
ถ้าหากว่ารักกันมันยากขนาดนี้

ก็จบกันไปจะดีกว่าไหมเธออย่าฝันเลย
ไม่ต้องมาสนใจ ไม่ต้องมาทนเสียเวลาอยู่
กับคนนิสัยเสียเลยเธอ

แค่อยากให้อันฉันเต็มที่แล้ว
ก็ได้เท่านี้ ไม่รักไม่เป็นไร
ถ้าอยู่กับฉันแล้วเธอหนักใจ
ฉันก็ยอมให้ไปถ้าต้องการ. . .”

เพลงนี้ถ้าดูแต่เนื้อหาอาจจะตีความเป็นการประชดประชัน แต่เมื่อฟังทั้งเพลงแล้วเพลงนี้ไม่ได้มี
จุดหมายจะประชดประชันเพื่อให้อีกฝ่ายเปลี่ยนการกระทำ แต่เป็นการระบายอารมณ์เหนื่อยอัน
เกิดจากการพยายามทำให้อีกฝ่ายหนึ่งพอใจและออกจะเป็นเชิงขมแพ้ และ อยากจะถอนตัวจาก
ความสัมพันธ์ เพลงนี้ต่างกับเพลงถูกปฏิเสธความรักข้างเดียว เพราะไม่ได้ถูกปฏิเสธ เพียงแต่รู้
สึกว่าตนเองไม่เคยมีความดีในสายตาของคนรัก ดังนั้นจึงรู้สึกเหนื่อยและท้อแท้ในชีวิต

15. รอที่จะมีความรัก

เป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเฝ้ารอที่จะมีความรัก มักเป็นไปในเชิงเพื่อฝันว่าอยากจะมี
ความรักที่อบอุ่น

ตัวอย่างเช่น เพลง ขอจันทร์ ขับร้องโดย วิยะดา โกมารกุล ณ นคร

“... จันทร์เจ้าเอ๋ย ข้าเคยถูกคนทิ้งไป ทำให้ใจต้องร้าวรานอยู่เสมอ
แม้ขอจันทร์ได้ดังฝันก็คงได้เจอ เจอกับใคร ที่เขามิใจให้จริง

จะขอให้มิแคใครคนหนึ่ง ที่จะไม่ทำให้ข้า และไม่ทำให้เราเศร้าใจ
อยากจะเพียงขอให้มิชักคนเคียงใกล้ ช่วยชับน้ำตาปลอบโยน
เมื่อยามใจเหงา ยามที่เราผิดหวังมีใหม่...”

เพลงลมหนาว ขับร้องโดย ที พอร์ ทรี

“... ใกล้หน้าหนาวทุกครั้ง ไม่มีคนคอยคิดถึง
อยากมีใครให้รัก ให้ซึ่งเหมือนคนอื่นเขา

ใกล้หน้าหนาวทุกครั้ง คล้ายฤดูกาลที่เหงา
ต้องทนหนาวกับใจที่เหงา คนเดียวอย่างเดิม . . .”

มักจะเป็นเพลงที่แสดงถึงความเหงาเมื่ออยู่อย่างโดดเดี่ยว ปราศจากคนรัก และใฝ่ฝันว่าเมื่อใดจะได้พบกับคนรักที่เฝ้ารอจะเจอเสียที

16. ความรักของครอบครัว

เพลงที่วาดด้วยความรักความอบอุ่นของคนในครอบครัว พ่อ แม่ ลูก และ พี่น้อง

ตัวอย่าง เช่น เพลง อิมฮุ่น ขับร้องโดย ศุ บุญเลี้ยง เป็นความรักระหว่างแม่กับลูก

“ . . . อบอุ่นใด ๆ โลกนี้มีมิเทียบเทียม
อุ่นอกอุ่นแขน อ้อมกอดแม่ตระกอง
รักเจ้าจึงปลุก รักลูกแม่ยอมห่วงใย
ไม่อยากจะไปไกล แม่เพียงครึ่งวัน . . .”

เพลง พี่ชายที่แสนดี ขับร้องโดย ระวีวรรณ จินดา

“ . . . สองพี่น้อง เดินไป น้องตามพี่ชาย
จับมือจูงน้องไป มองฟ้าอันกว้างใหญ่
ฟ้าคงไกลไป พี่คือพี่สูงเอง . . .”

17. เสริมสร้างความสามัคคี

เป็นเพลงที่เน้นถึงพลังของความสามัคคี จึงมักจะใช้ร้องในการชุมนุมและกิจกรรมกลุ่ม เพลงที่มีเนื้อหาเช่นนี้มีจำนวนไม่มากเพลง แม้จะเป็นเพลงเก่าแต่ทุกวันนี้ก็ยังร้องกันอยู่อย่างแพร่หลาย เพลงที่มีเนื้อหาเช่นนี้จะมีประโยชน์ใช้สอยมาก

ตัวอย่างเช่น เพลง ใจประสานใจ ขับร้องโดย ดิ อิมพอสซิเบิล

“... ร้องเถอะร้องเพลงกัน
ประสานรอยร้าวภายใน
ลบรอยร้าวภายในอุรา
ร้องเถอะร้องเพลงกัน
จับมือกันไว้ดีกว่า
หันหน้ามาเข้าใจกัน...”

เพลง จับมือกันไว้ ขับร้องโดย ธงไชย แมคอินไตย์

“... จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน
เหมือนว่าไม่มีวัน จะพรากไป (พรากไป)
ทำอะไร ได้ตั้งฝันไว้ ถ้าเราพร้อมใจ
จุดหมายที่ฝันกันไว้ ก็คงไม่เกินมือเรา...”

เพลงในกลุ่มนี้มักจะมียุ่อย่างน้อย 1 ท่อนที่ใช้การขับร้องหมู่ เพื่อเน้นถึงพลังความสามัคคี โดยมักจะเป็นท่อนสร้อย

18. คนรักยังไม่ลืมคนรักเก่า

ในกลุ่มตัวอย่างพบเพียงเพลงเดียวเช่นกัน แต่เพลงในลักษณะนี้ก็พอมิให้เห็นอยู่บ้าง นานๆ ครั้ง เนื้อหาของเพลงจะบรรยายถึงว่า คนรักของตนเองเคยมีคนที่รักเก่า และ ตนก็ได้รู้ว่าจริงๆ แล้วคนรักยังไม่สามารถลืมคนรักเก่าได้

ตัวอย่างเช่นเพลง ตัวจริงของเธอ ขับร้องโดย ดับเบิ้ล ยู

“... เจ็บปวดรู้ใหม่ที่รู้ความเป็นจริง
ว่าเธอนั้นไม่เคยจะลืม และยิ่งรักเขามากมาย
เจ็บปวดทุกครั้งแต่ต้องทนดูเธอไป
จะห้ามได้อย่างไร กับเขาคนที่เธอไม่ลืม...”

แต่เพลงนี้แปลตรงที่ว่าไม่ได้คร่ำครวญว่าคนรักของตนยังไม่ยอมลิ้มคนรักเก่าเพียงอย่างเดียว
แต่ยังแสดงความมีน้ำใจด้วยการกล่าวว่า

“... อยากเก็บเขาไว้คงไม่ฝืนหัวใจเธอ
ไม่ต้องการอะไรจากเธอ ถ้าต้องฝืนใจให้กัน
อยากเก็บเขาไว้ไม่เป็นไรไม่ว่ากัน
จะรู้ไว้เท่านั้น ว่าฉันเป็นตัวจริงของเธอ...”

19. ระลึกถึงอดีต

ในกลุ่มตัวอย่างพบเพียงเพลงเดียวที่เล่าถึงอดีตอย่างเด่นชัด โดยที่ไม่สามารถจัดกลุ่มให้
เข้ากับกลุ่มอื่นๆได้คือเพลง “ความทรงจำ” ขับร้องโดย เสาวลักษณ์ ลีละบุตร

“... อยากเก็บ เอาไว้ แค่เพียง สิ่งที่ดี
ถึงวันนี้ มี แต่ความ เหมงใจ
ถึงแม้ ว่า เรา จะห่าง
แยก คนละทาง ที่ไป
ก็เป็นเพียง แค่ความ สุขใจ
เมื่อคิด ถึงเธอ...”

แม้เนื้อหาจะตีความได้ว่ามีความรักที่ไม่สมหวัง แต่ความคิดหลักของเพลงอยู่ที่การระลึกถึงวัน
เวลาที่ดีงามในอดีต แม้ว่าจะเหงาแต่ก็ยังมีสิ่งดีๆให้ระลึกถึง จึงไม่ได้จัดเพลงนี้เข้ากลุ่มความรักที่
ผิดหวัง เพราะไม่ได้เน้นที่ความเศร้าโศกจากการสูญเสียความรัก

เพลงนี้เป็นเพลงที่มีอารมณ์ซับซ้อน คือยิ้มทั้งน้ำตา จะสุขก็ไม่ใช่ จะเศร้าก็ไม่เชิง ซึ่งพบ
น้อยมากในตลาดเพลงทั่วไป

แยกความคิดหลักตามกลุ่มเพลงในความทรงจำและเพลงในความนิยมเพื่อให้
เห็นรายละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น

เพลงในความทรงจำ

ลำดับที่	ความคิดหลัก	จำนวนเพลง
1	บรรยายความรักหรือคนรัก (สมหวัง)	18
2	แสดงความรัก ความปรารถนาดี	9
3	ปรัชญาชีวิต	9
4	ให้กำลังใจ	6
5	แสดงความคิดถึงคนรักที่อยู่ห่างไกล	5
6	ถูกคนรักทอดทิ้ง	5
7	แอบรัก แต่ไม่กล้าสารภาพ	4
8	แสดงความเป็นตัวของตัวเอง	3
9	รอที่จะมีความรัก	3
10	ตนเองมาทีหลังจึงไม่สมหวัง	3
11	ต้องการความรัก ความเข้าใจ กำลังใจ	3
12	ถูกปฏิเสธความรักข้างเดียว	3
13	สนุกสนาน	3
14	ความรักของครอบครัว	2
15	เสริมสร้างความสามัคคี	2
16	ระลึกถึงอดีต	1
17	แสดงความท้อแท้ สิ้นหวัง	1
18	ไม่มั่นใจในความรัก	1
	รวม	81

เพลงในความนิยม

ลำดับที่	ความคิดหลัก	จำนวนเพลง
1	บรรยายความรักหรือคนรัก (สมหวัง)	9
2	ถูกคนรักทอดทิ้ง	4
3	สนุกสนาน	3
4	ถูกปฏิเสธความรักข้างเดียว	2
5	แอบรัก แต่ไม่กล้าสารภาพ	2
6	แสดงความรัก ความปรารถนาดี	2
7	ให้กำลังใจ	2
8	แสดงความเป็นตัวของตัวเอง	2
9	ไม่มั่นใจในความรัก	2
10	แสดงความท้อแท้ สิ้นหวัง	2
11	แสดงความคิดถึงคนรักที่อยู่ห่างไกล	1
12	ตนเองมาทีหลังจึงไม่สมหวัง	1
13	คนรักยังไม่ลืมคนรักเก่า	1
	รวม	33

เห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นเพลงในความทรงจำ หรือเพลงในความนิยม เพลงที่มีจำนวนมากที่สุดคือเพลงในกลุ่มของการบรรยายความรักหรือคนรัก อาจเพราะว่าเพลงในเชิงบวกนี้สร้างความรู้สึกที่ดีในขณะที่ฟัง จึงสามารถอยู่ในความประทับใจได้นาน อีกทั้งเพลงที่มีเนื้อหาในเชิงบวกยังมีความเป็นสากล (Universal) และมีประโยชน์ใช้สอยมากกว่า เพราะสามารถร้องกันได้ทุกเพศทุกวัย จึงคงอยู่ได้นานกว่า

นอกจากนี้สังเกตได้ว่าเพลงในความนิยมไม่มีเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปรัชญาชีวิตติดอันดับเลย อาจเพราะเพลงที่เป็นปรัชญาชีวิตมีจำนวนน้อยและในช่วง 2 ปีนี้ไม่มีเพลงแนวปรัชญาที่โดดเด่น

1.2 ระบบเหตุผลในเพลง

บทเพลงนั้น นอกจากมีทำนองที่ไพเราะ คำที่น่าสนใจ เนื้อเรื่องของเพลงก็ต้องมีเหตุผล และน่าเชื่อถือ การจะโน้มน้าวให้ใครชอบ และ จดจำได้นานๆ จำเป็นจะต้องสร้างให้เขา “เชื่อ” ในเรื่องนั้นๆ ด้วย ดังนั้นเพลงที่น่าประทับใจต้องมีเหตุผลและสมจริง สิ่งที่ถูกกล่าวและตัวละครในเพลงต้องมีเหตุผลในการกระทำ และมีความเป็นไปได้ ตัวอย่างเช่น หากจะเขียนเพลงเกี่ยวกับความรัก เขียนว่า ฉันได้พบกับเธอในคืนฝนตก เรารักกัน และเราควรจะช่วยกันต่อต้านยาเสพติด เพื่อชีวิตที่ดีของลูกหลาน แล้วฉันก็พบคนใหม่ ฯลฯ เรื่องราวก็จะไม่มีเหตุผล ไม่สมจริง และฟังไม่เข้าใจ

โดยปกติเหตุผลของเพลงมักจะเป็นเหตุผลในเชิงอารมณ์ ซึ่งเป็นคนละระบบกับเหตุผลในเชิงการโต้แย้ง หากอารมณ์นั้นเป็นอารมณ์ที่สามารถเกิดขึ้นได้จริงก็ถือว่าเป็นเหตุผลได้ ตัวอย่างเช่น ถ้าคนรักจะจากไปไม่จำเป็นต้องอ้างเหตุผลมากมาย หรือจริงๆ อาจจะไม่มีความเหตุผลใดๆ รองรับก็ได้ เหตุผลเพียงว่า “ไม่รักแล้ว” ก็เพียงพอ

นอกจากนี้การทิ้งเหตุผล (Fallacy) ซึ่งทางการโต้แย้งแสดงเหตุผลถือว่าเป็นการอ้างเหตุผลที่ไม่ถูกต้องนั้น กลายเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ สามารถจะกล่าวได้ว่า “ไม่รักเพราะว่าไม่รัก” ได้ แม้แต่การร้องให้อย่างไรเหตุผลที่สุดก็ยังมีเหตุผล ตัวอย่างเช่นเพลง “อยู่ดีๆ ก็อยากร้องไห้” คำร้องว่า อยู่ดีๆ ก็อยากร้องไห้ ไม่รู้ว่าเป็นอะไร เกิดเหงาอะไรขึ้นมา อยู่ดีๆ ก็อยากร้องไห้ น้ำใสๆ ก็รินจากตามันเหงา “ไม่รู้ทำไม” ร้องไห้เพราะว่าเหงาเป็นเหตุผลในเชิงอารมณ์ และคนที่เคยมีความเหงาก็สามารถที่จะเข้าใจเหตุผลเช่นนี้ได้ และไม่จำเป็นต้องอธิบายต่อว่า ทำไมจึงเหงา และทำไมเหงา แล้วจึงต้องร้องไห้

2. การจัดเรียบเรียงสาร (disposition)

2.1 รูปแบบการเล่าเรื่อง

สามารถแบ่งรูปแบบการเล่าเรื่องของเพลงได้เป็น 9 แบบ ดังนี้

ลำดับที่	รูปแบบการเล่าเรื่อง	จำนวนเพลง
1	แบบบรรยาย-พรรณนา	61
2	แบบตามลำดับเวลา	16
3	แบบเปรียบเทียบ	14
4	แบบอ้างอิงสิ่งอื่น	8
5	แบบเสนอปัญหาและทางแก้ไข	4
6	แบบเล่านิทาน	4
7	แบบชี้แจงสาเหตุ	4
8	แบบพลิกความคาดหมาย	2
9	แบบบทสนทนา	1
	รวม	114

อธิบายได้ดังนี้

1. แบบบรรยาย-พรรณนา

เป็นการเล่าเรื่องที่ใช้กันมากที่สุด เหมือนการเล่าเหตุการณ์ หรือ ความรู้สึกให้บุคคลอื่นฟัง
ช่วงเวลาในแต่ละท่อนจะไม่แตกต่างกัน และ เนื้อหาไม่ซับซ้อน

ตัวอย่างเช่นเพลง เพียงแคใจเรารักกัน ขับร้องโดย วิยะดา โกมารกุล ณ นคร
เพียงอยู่ในวงแขนคุณอบอุ่นในหัวใจ
เพียงได้เดินเคียงข้างคุณ ดั่งมีพรมละมุน

* ทอดพาดวงใจ..เราไปยังนภาฟ้าที่แสนไกล
ที่ไม่มีใครเคยก้าวล้ำข้ามผ่านพ้นไป
เก็บดวงดาวที่ลอยเกลื่อนฟ้า
จับมาเรียงร้อยเป็นมาลัย..คลั่งใจ(คู่กัน)

(*)

เพียงแคใจเรารักกัน บดบังความสำคัญอื่นใด
เพียงแคใจเราสองใจเข้าใจในรักจริง

** และเรามีเพียง..งานวิวาท์เดี่ยวตายภายใต้แสงจันทร์
ดูสกาวดวงดาวแพรวพราวนับหมื่นร้อยพัน
ร่วมกันเป็นพยานแห่งรักที่ไม่มีพิธีใดจัก..สำคัญ (เหนือใจ)
(**) ดนตรี (**. **)

จะสังเกตได้ว่า เป็นการบรรยายภาพความรักที่สวงามด้วยข้อความต่างๆกัน เนื้อหาจะ
ไม่หนักแน่นมากนักในแต่ละท่อน และไม่ได้อ้างอิงเหตุการณ์สำคัญหรือเปรียบเทียบสิ่งใดอย่างเด่นชัด
ความโดดเด่นและน่าสนใจของเพลงที่ใช้การเล่าเรื่องแบบนี้คือมุมมองที่น่าสนใจ และ การหลีกคำ
เพราะว่าเนื้อหาก็คงอยู่ในประเด็นเดิมแต่ต้องมีวิธีการอธิบายที่ต่างออกไปในแต่ละท่อน

เพลง รางวัลแด่คนช่างฝัน ขับร้องโดย จรัล มโนเพชร

อยากกลับคืนคำเมื่อเธอย้ำ สัญญา
อย่าเปลี่ยนวาทะเมื่อเวลาแปรเปลี่ยนไป
ให้เธอหมาย มั่น คงแล้วอย่าหลงไปเชื่อใคร
เดิน ทาง ไปอย่าหวั่นใครขวางกั้น

* มีดวงตะวันส่องเป็นแสง สีทอง
กระจ่างครรลองให้ใฝ่ปองและสร้างสรรค์
เมื่อดอกไม้ แยม บานให้คนหาญสู้ไม่หวั่น
คือ รางวัลแด่ความฝันอันยิ่งใหญ่ ให้ เธอ

** บน ทาง เดิน ที่มี ขวากหนาม
ถ้า เธอ คร้าม ถอย ไปชั้นคงแก้
ฉัน ยัง พร้อม ช่วย เธอ เสมอ
เพียง ตัว เธอ ไม่หนีไปเสียก่อน

*** จะปลอบดวงใจให้เธอหาย ร้าว ราน
จะเป็นสะพานให้เธอเดินไปแน่นอน
จะเป็นสาย น้ำ เย็นดับกระหายยามโหยอ่อน
คอย อวย พรให้เธอสมดังหวังได้นี้ วันตรี
ดนตรี (**. *** . *)

เห็นได้ว่าช่วงเวลาในแต่ละท่อนไม่แตกต่างกัน เนื้อหาของเพลงเป็นบรรยายไวยาหาร บอกเล่าเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอไปเรื่อยๆ

2. แบบตามลำดับเวลา

การเล่าเรื่องแบบนี้จะคล้ายกับการเล่าเหตุการณ์ มีลำดับเวลา เริ่มจากต้นเรื่องมาจนถึงปัจจุบัน เนื้อหาในแต่ละท่อนจะเป็นคนละช่วงเวลากัน โดยอาจจะต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ได้ และมักจะเป็นเหตุเป็นผลกัน

ตัวอย่างเช่น เพลงไว้ตัวตน ขับร้องโดย เจมส์ เรืองศักดิ์ ลอยชูศักดิ์

เธอ เจอฉันในวันที่เหงาใจ
เข้ามาใกล้ เข้ามาชิด ให้ความสำคัญ
จนใจฉันรักเธอแล้ว จึงรู้ยังมีคนนั้น
อยู่กับเธอ มานานเท่าไร

เจ็บ แต่ฉันก็ทนเพราะรักเธอ
เธอให้รอ ฉันก็รอ อย่างมีความหวัง
เธอกับเขาจะจบกัน แต่แล้วฉันก็รู้ได้
ว่าได้แค่ออยู่ในมุมของตัวเอง

* ต้องอยู่อย่างไว้ตัวตน ต้องคอยหลบคนของเธอ
กลายเป็นคนผิดที่เธอต้องชอนไว้
ตลอดชีวิตคือเธอ ต้องคอยเพราะไม่มีใคร
ไม่รู้เมื่อไร ที่เธอจะมาหา

** เหนื่อยอย่างนี้ ได้นานสักเท่าไร
หรือจะทำจนหมดใจก่อนเธอจะมา
บอกกับฉันให้แน่ใจ วันนี้หัวใจอ่อนล้า
อย่าให้ฉันเป็นคนที่โง่หลงคอย

(* , **) โปรดให้ฉันมีตัวตนได้ไหมเธอ

ดูจากเพลงนี้จะเห็นว่าเป็นการเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ เริ่มจาก

1. ฉันได้พบกับเธอ - เรารักกัน - ฉันได้รู้ว่าเธอมีคนรักแล้ว
2. ฉันเจ็บปวดใจแต่ก็ทนเพราะรักเธอ-เธอบอกให้รอจะเลิกกันเขามาคบฉัน-แต่เธอก็ไม่มาเสียที
3. ฉันต้องหลบๆซ่อนๆคบกับเธอ
4. ฉันเหนื่อยแล้ว ขอให้เธอบอกมาให้แน่ใจว่าจะมาหรือไม่มากันแน่

เป็นเหมือนเรื่องเล่า 1 เรื่อง แต่ยังไม่สมบูรณ์เท่ากับการเล่าเรื่องแบบเล่านิทาน เพราะว่ายังไม่มีตอนจบที่สมบูรณ์ มันจะเป็นการเล่าจากอดีตมาจนถึงปัจจุบันและค้างเอาไว้อย่างนั้นเสียมากกว่า

เพลง รักปอนปอน ขับร้องโดย ไมโคร

ตัว ฉัน คนอย่าง ตัว ฉันใครจะมา สนใจ
คน สวย คนที่ดี พร้อมเขาก็มองข้ามไป
เพราะฉัน มันเป็นคนแบบปอนปอน ทั่วไป
ไม่เห็น จะมีดี ที่ไต่ปลอยชีวิต ไปวันวัน
ได้แต่ฝัน จะมีใครอยู่ข้าง เคียง

ยาม เหงา ได้แต่ ทน เอา เราเกิดเป็น ผู้ชาย
เจียม ไร ได้แต่เจียม หัวใจ ได้แต่คอย ชักวัน
* และแล้ว มาเจอคน แบบปอนปอน เหมือนกัน
ตัวฉัน จึงมีคนรู้จัก ไปไหน ก็ไปกัน
ต่างก็รู้ ในใจกันเรา มัน ใจ

เรา จะฝ่าฟัน เรา รู้เรามี กัน และกัน
เรา จะแบ่งปัน จะบวกรักให้เป็นหนึ่งเดียว

บาง ครั้ง ถ้าหาก เจอ ฝันเราจะทน ด้วยกัน
เรา หนาว เราเปียกปอน เท่าใด
เดินต่อไป ไม่หวั่นเพราะรู้ ว่าเราเป็น

แบบปอนปอน เหมือนกัน

มีร่มเพียงคันเดียว ก็พอ เท่านั้น ก็พอใจ

หากลมฝน จะแรงไป เรา ไม่ กลัว

ดนตรี (*)

ไปไหน ก็ไปกัน ต่างก็รู้ ในใจกันอย่างนี้

บางครั้ง ถ้าหาก เจอ ฝนเรา จะทน ด้วยกัน

เรา หนาว เราเปียกปอนเท่าใด เดินต่อไป ไม่หวั่น

บางครั้ง ถ้าหาก เจอ ฝนเราจะทน ด้วยกัน

เราหนาว เราเปียกปอนเท่าใด เดินต่อไป ไม่หวั่น...

เรื่องเริ่มต้นจาก

1. ตัวฉันไม่มีใครสนใจ เพราะเป็นคนปอนๆ ไม่มีอะไรดีเด่น ได้แต่วันว่าจะเจอใครสักคน
2. ฉันได้พบกับเธอซึ่งเป็นคนปอนๆเหมือนกัน
3. เราก็รักกัน
4. เมื่อเรามีกันและกันก็ไม่กลัวสิ่งใด เราจะเดินไปด้วยกัน

3. แบบเปรียบเทียบ

คล้ายการเล่าเรื่องแบบบรรยาย แต่มีการยกเอาสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาเปรียบเทียบกับอีกสิ่งหนึ่งอย่างเด่นชัด พบใน 2 ลักษณะคือ บรรยายลักษณะของของสิ่งหนึ่ง แล้วยกเอาอีกสิ่งมาเทียบให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น หรือใช้สัญลักษณ์ที่จะเปรียบเป็น เรียกแทนสิ่งของหรือบุคคลไปเลย

ตัวอย่างเช่นเพลง ทราวยกับทะเล ขับร้องโดย นันทิดา แก้วบัวสาย

จะเหนื่อยเพียงไหน จะทุกข์เพียงใดโปรดรู้

ตรงนี้ยังมีฉันอยู่ พร้อมจะดูแลหัวใจ

หากมรสุม จะทำเธอเหน็บหนาวใจ

พายุจะแรงแค่ไหน จะคอยอยู่ข้างเคียงเธอ

หากมีวันไหน ที่เธอไปไกลจากฉัน

ในหัวใจไม่เคยหวั่น และจะคอยเธอย้อนมา

ก็ใจมันรู้ คสึนลมจะคอยพัดพา
คอยขัดทะเลเข้าหา หาดทรายแห่งนี้ดั้งเดิม

* คือผืนทราย ที่โอบทะเลไว้
จะวันใด มันคงเหมือนดังที่เป็น
อยู่เคียงข้างเธอใจไม่ไหวเอน
และยังคงชัดเจน อย่างนั้น

* * หาดทรายยังสววยรายล้อมทะเลด้วยรัก
คงไว้ด้วยใจแน่นหนัก ไม่หวั่นยามพายุผ่าน
จะมีเพียงฉัน และเธอตราบนานเท่านาน
มีรักในใจผสาน ดังทรายอยู่คู่ทะเล

รูปแบบการเล่าเรื่องโดยการผูกเรื่องเข้ากับสัญลักษณ์ที่ต้องการจะเปรียบ และ เทียบเข้ากับบุคคล
และสถานการณ์ สังเกตการใช้คำ มรสุม-พายุ ทราย ทะเล
เปรียบเทียบทุกซอกและอุปสรรคเป็นพายุ เปรียบตัวฉันเป็นผืนทราย ที่โอบล้อมเธอคือทะเล

เพลง พรึกซ์หนู ขับร้องโดย ธงไชย แมคอินไตย์

เผ็ดจริงจริงเลยนะ ตัวแค่นี้ยะ (ตัวแค่นี้ยะ)
มันจะร้อนอะไรอย่างนั้น ตัวนิดเดียว (ตัวนิดเดียว)
อย่างกับพรึกซ์หนู ปานนั้นเขียว
โดนนิดเดียวทั้งแสบทั้งเผ็ดร้อน

แต่เผ็ดยังงัยยังงัย เราก็กิน (เราก็กิน)
กินจนล้นจะพังจะพอง เราก็กิน (เราก็กิน)
ใส่น้ำแกงอะไร ลองได้กิน (ลองได้กิน)
อร่อยจนล้นมันเอาไม่อยู่ เอาไม่อยู่ เอาไม่อยู่

แม่พรึกซ์หนู แม่พรึกซ์หนู
ขอตามไปดู อยากจะรู้ว่าร้อนยังงัย
แม่พรึกซ์หนู ยิ่งดูยิ่งร้าย
ฉันคงไม่ตาย ยังงัยก็เสียดายขอชิม

เปิดตำรา อยากศึกษา เคล็ดลัษตี

อยากทดลอง ของเต็ดซึกที

อร้อยอย่างงี้ต้องกินให้เซ็ด

ดนตรี

(ข้าทั้งหมด)

อยากทดลอง ของเต็ดซึกที

อร้อยอย่างงี้ต้องกินให้เซ็ด

เปรียบเทียบผู้หญิง กับพริกชี้หนูว่า เหมือนกันตรงที่เล็ก แต่เผ็ดร้อน และเปรียบต่อว่า แต่เผ็ด
อย่างไรเราก็กิน เพราะพริกนั้นใส่ในอาหารแล้วทำให้อร่อย ดังนั้นฉันก็จะขอเสี่ยงกับเธอดูบ้าง ว่า
จะอร่อยหรือเปล่า

4. แบบอ้างอิงสิ่งอื่น

ต่างกับการเปรียบเทียบตรงที่มีการนำเสนอโดยผูกเรื่องเข้ากับสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยที่ยกมาอ้างอิง
อิงเพื่อช่วยในการเล่าเรื่อง แต่ไม่ได้มีการเปรียบเทียบอย่างชัดเจน

ตัวอย่างเช่น เพลงบ้าน ของ บอย โกสิยพงษ์ (ขับร้องโดย ปั่น)

ดอกไม้ ประตุ แจกัน ดินทราย ต้นไม้ใหญ่
แก้วน้ำ จานชาม บันได โคมไฟที่สวยงาม
ขอบรั้ว และ ริมทางเดิน ต้นหญ้าอยู่ในสนาม
บ้านนี้จะมีความงามได้ถ้ามีเธอ
เพราะเธอคือที่ปักพิง คือทุกสิ่งที่มีความหมาย
เมื่อเธออยู่เคียงชิดใกล้ เรื่องร้ายใดๆไม่เกรง
แม้ข้างนอกจะต้องเจอกับเรื่องราวที่ใครชมเหง
แต่ฉันเอง ไม่คิด... กลัว

จากพื้นดินชนแพดานนั้นมีความหวานอยู่
เพราะรู้ว่าฉันมีเธอคอยเป็นที่ปักใจ
จะรอคอยฉันจริงๆ เป็นหลักพิงพิงสุดท้าย
จะล้มตัวลงเอนกายในบ้านของฉัน

แม้ว่าวันเวลาจะเปลี่ยนหมุนเวียนไปเท่าไร
ฉันยังคงมีแต่เธอเป็นความหวังและความเข้าใจ
พร้อมจะเก็บทุกสิ่ง ทั้งความสุขทุกอย่าง
และจะทำทุกทาง เพื่อบ้าน...หลังนี้

ดอกไม้ ประตุ แจกัน ดินทราย ต้นไม้ใหญ่
แก้วน้ำ จานชาม บันได โคมไฟที่สวดยงาม
ขอברว และ ริมทางเดิน ก็ล้วนแต่มีคำถาม
บ้านนี้จะงามยังไงถ้าไม่มีเธอ
ก็เพราะว่าใจของเธอ คือ บ้าน . . . ของฉัน

สังเกตได้ว่ามีภรรยาบ้าน และ สิ่งของในบ้านมาช่วยในการเล่าเรื่อง

เพลง ให้เธอ ขับร้องโดย วสันต์ โชติกุล

ฟ้า และท้องทะเลกับลม นั้นมีอยู่
แต่ใครจะรู้ จะรู้ว่ามืออะไรในใจฉัน
ก็คงจะมีอะไรไว้ให้กัน
ก็คงจะมีวันที่สดใส
ก็คงมีเดือนและดาวดวงนั้น
ที่เธอฝันใฝ่ ฮือ ฮือ ฮือ

ฟ้า และท้องทะเลกับลม นั้นรู้อยู่
และเธอก็รู้ ก็รู้ว่าฉันมีแต่เธอในใจฉัน
จะเก็บเอาความหวังไว้ให้กัน
เก็บเอาคืนและวัน ที่ดีไว้
เก็บเอาเดือนและดาวดวงนั้น
ที่เธอฝันใฝ่มาให้เธอ

จะรักเพียงเธอ
และพร้อมจะทำให้เธอสดใส
ฉันมั่นใจเรามีอะไรอะไรที่เข้ากัน

ก็คงจะมีแต่เธอที่รู้จักกัน
ก็คงจะมีแต่เธอเท่านั้น
ก็เธอคือดวงตะวันที่ฉันนั้นมืออยู่เต็มหัวใจ

แม้ ดินฟ้า จะเป็นอย่างไรก็ยังอยู่
ก็ใจมันรู้ มันรู้ว่าสิ่งเดียวคือเธอนั้น
จะเก็บเอาความห่วงใยไว้ให้กัน
จะเก็บเอาคืนและวัน ที่ซึ่งใจ
เก็บเอาเดือนและดาวดวงนั้น
ที่เธอฝันใฝ่ มาให้เธอ

ก็คงจะมีแต่เธอ ที่รู้ ใจกัน
ก็คงจะมีแต่เธอ เท่านั้น
ก็เธอคือดวงตะวัน ที่ฉันนั้นมืออยู่เต็มหัวใจ

แม้ ดินฟ้า จะเป็นอย่างไรก็ยังอยู่
ก็ใจมันรู้ มันรู้ว่าสิ่งเดียว คือเธอนั้น
จะเก็บเอาความห่วงใย ไว้ให้กัน
จะเก็บเอาคืนและวัน ที่ซึ่งใจ
เก็บเอาเดือนและดาวดวงนั้น ที่เธอฝันใฝ่
มาให้เธอ มาให้เธอ มาให้เธอ

เห็นได้ว่าสิ่งที่ถูกนำมาอ้างอิงในการเล่าเรื่องก็คือ ฟ้า ท้องทะเล และลม โดยนำมาเป็น
ประโยคแรกของทุกๆตอน และมีการเปรียบเทียบว่าเธอคือดวงตะวันของฉัน และจะเก็บเอาเดือน
และดาวที่เธอฝันใฝ่มาให้เธอ เป็นการยกธรรมชาติมาช่วยในการเล่าเรื่อง แทนที่จะพูดธรรมดาว่า
ฉันรักเธอและยินดีจะทำสิ่งที่เธอต้องการ

5. แบบเสนอปัญหาและทางแก้ไข

เป็นรูปแบบการเล่าเรื่องโดยการหยิบยกปัญหาขึ้นมาแล้วเสนอทางแก้ไข หรือแนว
ปฏิบัติ มักเป็นไปในเชิงสั่งสอนมักจะมีการพูดถึงรายละเอียดของปัญหานั้นๆในตอนแรกจาก
นั้นจะเข้าสู่วิธีการแก้หรือแนวปฏิบัติในตอนสุดท้าย

ตัวอย่างเช่น เพลง เจ้าสาวที่กลัวฝน ขับร้องโดย เรวดี พุทธินันท์

เหตุอันใดพอความรักเธอเริ่มต้น ชายทุกคนหลีกเลี่ยง

เหตุอันใดเธอเคยคิดดูหรือไม่ ใครล้อมกรอบตัวเอง

ตั้งชื่อแม้รักเสียมากมาย จะมีชายใดเป็นได้ดัง

เช่นกฎเกณฑ์เธอวางไว้ใครบ้าง จะมีทางเป็นชายของเธอ

เธอเห็นใคร ใยถึงต้องหลอกตัวเอง

ใจเธอเองคิดกลัวทุกอย่างบางครั้งเธอเต็มใจแต่กลัว

เปรียบเธอเป็นคนกลัวฝนที่เย็นฉ่ำ กลัวฝนทำเธอเปียกปอนไป

* หากเธอคิดพบรักที่ชื่นฉ่ำ อย่ามัวทำตัวเองมีดมน

อยากกลัวฝนเพราะฝนนั้นเย็นฉ่ำ อย่ามัวทำตามความคิดเดิม

ลองคิดดูลองหาทางสู้กับฝน

** ท้องฟ้าใส ยามฝนซา เปียกปอนกันมา กลับแห้งไป

ความรักนั้น ต้องมั่นใจ บังใจให้รักซึกินา

(*; **)

หากเธอคิดพบรักที่ชื่นฉ่ำ อย่ามัวทำตัวเองมีดมน

อยากกลัวฝนเพราะฝนนั้นเย็นฉ่ำ อย่ามัวทำตามความคิดเดิม

(*)

ท่อนแรกพูดถึงปัญหาที่เธอไม่มีคนรักเพราะเธอตั้งชื่อแม้มากเกินไปเนื่องจากกลัวจะได้คนไม่ดี
ท่อนที่ 2 ก็ยังพูดถึงรายละเอียดของปัญหาอยู่และมีการเปรียบเทียบว่าความรักก็เหมือนกับฝน
พอถึงท่อนที่ 3 ซึ่งเป็นท่อนสร้อย ก็เข้าสู่แนวปฏิบัติ คือหากต้องการพบรักก็จงอย่ากลัว

เพลง จับมือกันไว้ ขับร้องโดย ธงไชย แมคอินไตย์

อยากจะทำอะไรอย่างที่เคยคิดไว้

แต่ทำไม่ได้ ดั่งใจ

อยู่คนเดียวล้าพัง แบกความหวังนั้นไว้

ไม่นานในใจ คงจะระอา

ถ้าหลายดวงใจ ช่วยกันพันผ้า
หันหน้ากันมา แล้วร่วมใจ
หลายหลายกำลัง รวมแล้วก็ยิ่งใหญ่
หากฝันจะไกล ก็ไม่ห่อ

* จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน
เหมือนว่าไม่มีวัน จะพรากไป (พรากไป)
ทำอะไร ได้ตั้งฝันใฝ่ ถ้าเราร่วมใจ
จุดหมายที่ฝันกันไว้ ก็คงไม่เกินมือเรา

จะไปดวงดาว อาจจะไม่ไกลเกินไป
หากเรานั้นคิดไว้ คนเดียว
อาจจะเจอทางไกล อาจจะดูคดเคี้ยว
หากเดินไปคนเดียว จะหลงทาง

ถ้ามันมีเรา ช่วยกันทุกอย่าง
ถึงแม้ทางไกล ก็ไม่กลัว
แม้บางที ทางนั้นจะมีดมัว
อย่างน้อย มือเราจับกันไว้

(*)   จุดหมายที่ฝันกันไว้ ก็คงไม่เกินมือเรา

เริ่มจากพูดถึงว่า คนเราอยากจะทำอะไรที่ยากๆเพียงลำพังก็ดูจะเป็นไปได้ยาก แล้วท่อนต่อมาก็เสนอว่าถ้าช่วยกันหลายๆคนก็น่าจะดีกว่า ท่อนต่อมาซึ่งเป็นท่อนสร้อยของเพลงก็นั่นว่าให้จับมือไว้แล้วไปด้วยกัน ทุกอย่างที่ฝันไว้ก็จะสามารถทำได้สำเร็จ

เพลงที่มีรูปแบบการเล่าเรื่องแบบนี้ คล้ายกับสารโน้มน้าวใจในการรณรงค์ คือเริ่มจากการพูดถึงปัญหา เสนอวิธีการแก้ และเน้นย้ำให้กระทำตาม

6. แบบเล่านิทาน

การเล่าเรื่องแบบนี้เป็นเรื่องเล่าที่สมบูรณ์ มีตัวละครที่ชัดเจน มีการดำเนินเรื่องและเล่าต่อไปจนจบ เนื้อหามักจะเกี่ยวกับว่า เกิดอะไรขึ้น ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เพราะอะไร และสุดท้ายเป็นอย่างไร

ตัวอย่างเช่นเพลง ไม้ขีดไฟกับดอกทานตะวัน ขับร้องโดย วิยะดา โกมารกุล ณ นคร

เจ้าไม้ขีดไฟ ก้านน้อยเดียวดาย แอบรักดอกทานตะวัน
แรกแย้มยามบาน อดแสงตะวัน ช่างดงามเกินจะเอ๋ย
ดอกเหลืองอำพัน ไม่หันมามอง แม่เหลียวมายังไม่เคย
ไม้ขีดเจ้าเอ๋ย เลยได้แต่ฝัน ช่างเดียว

* ดอกไม้จะบานและหันไปตาม แต่แสงจากดวงอาทิตย์

* * จุดตัวเองก็ยอมทันใด ให้ลุกเป็นไฟขึ้นมา

เพียงปรารถนา ให้มีลำแสงสีทอง

จุดตัวเองก็ยอมทันใด ให้ลุกเป็นไฟขึ้นมา

เพียงปรารถนา ดอกทานตะวันหันมอง...สักครั้ง

... ดนตรี ...

เจ้าไม้ขีดไฟ ก้านน้อยเดียวดาย สาดแสงในใจไม่นาน

ดอกเหลืองอำพันจึงหันมามอง และพบเพียงกองเถ้าถ่าน

เจ้าไม้ขีดไฟ ก้านน้อยเดียวดาย เพราะรักจริงใจอย่างนั้น

เพียงแคเธอหัน เพียงแคเธอมองก็พอ

จากเพลงนี้เป็นการเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์เหมือนเล่านิทาน มีตัวละครหลักคือ ไม้ขีดไฟ ดอกทานตะวัน และดวงอาทิตย์ เป็นการเล่าถึงชีวิตและความรักของไม้ขีดไฟที่น่าสงสารที่ยอมจุดตัวเองเพียงเพื่อให้ดอกทานตะวันที่ตนหลงรักได้หันมาสนใจ

เพลงที่ใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบนี้ มักจะมีท่อนบรรเลงดนตรียาวๆ ตรงกลางเพื่อชวนให้ทราบ
ว่าเวลาได้ผ่านไปนาน แล้วจึงเกิดเหตุการณ์สุดท้ายที่เป็นตอนจบของเรื่อง (และอาจมีเพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกอยากติดตามว่าเรื่องจะลงเอยอย่างไร) ตัวอย่างในเพลงนี้คือ เมื่อไม้ขีดไฟจุดตัวเองแล้ว ก็มี
ดนตรีมาคั่นช่วง แล้วจึงเข้าไปสู่ท่อนสุดท้ายว่า ในที่สุดดอกทานตะวันก็หันมามอง

อีกตัวอย่างหนึ่งของการใช้ดนตรีคั่นท่อนสุดท้ายของเรื่องก็คือเพลง นิทานหิ้งห้อย
ขับร้องโดย วงเฉลียง

เด็กน้อยได้ยินเรื่องราวกล่าวขานมานาน
หากใครได้จับหิ้งห้อยมาเก็บเอาไว้ได้หมอน
นอนคืนนั้นจะฝันดี จะฝันเห็นดวงดาวมากมาย
ฝันเห็นเจ้าชายเจ้าหญิง ฝันแสนสวยงาม

เด็กน้อยนั่งตักคุณยายได้ตามความจริง
ยายยิ้มกินหมากหนึ่งคำไม่ตอบอะไรส่ายหัว
ใจเด็กน้อยอยากเห็นจริง อยากเห็นดวงดาวมากมาย
อยากเห็นเจ้าชายเจ้าหญิงอยากฝันสวยงาม

หิ้งห้อยนับร้อยนับพัน ส่องแสงระยิบระยับกัน
สว่างไสวไปทั้งต้นลำพู เด็กน้อยแอบออกมา
ไล่คว้าแสงน้อยมาดู ใส่ไว้ในกล่องงามหรู
ซ่อนไว้ได้หมอนแล้วนอนคอยฝันดี
... ดนตรี ...

ตื่นเข้าพอได้ลืมตามองเห็นคุณยาย
มาแก้มถามว่าเจอะอะไรสนุกแค่ไหนที่ฝัน
ใจเด็กน้อยจึงทบทวน ไม่ฝันเห็นอะไรมากมาย
รีบค้นเร็วไวได้หมอนเปิดฝานั้นดู

หิ้งห้อยในกล่องตอนนี้เหมือนหนอนตัวหนึ่ง
ไม่สวยดังซึ่งตอนอยู่ใต้ต้นลำพูส่องแสง
ยายจึงยิ้มและสอนตาม จะมองเห็นความงามที่จริง
อย่าซังความจริงไม่เห็น อย่าซังความงาม

หิ้งห้อยนับร้อยนับพัน ส่องแสงระยิบระยับกัน
สว่างไสวไปทั้งต้นลำพู เด็กน้อยถือกล่องออกมา
เปิดฝาแล้วแ้มมองดู หนอนน้อยในกล่องงามหรู
ก็เปล่งแสงสุกใสแล้วบินไปรวมกัน

เด็กน้อยนอนหลับสบายอมยิ้มละไม
ได้หมอนไม่มีกล่องอะไรไม่มีสิ่งใดๆถูกซัง

นอนคืนนั้นจึงฝันดี ฝันเห็นดวงดาวมากมาย

ฝันเห็นเจ้าชายเจ้าหญิง ฝันแสนสวยงาม   ลันลา .....

เมื่อเด็กน้อยจับหิ่งห้อยมาใส่กล่องไว้ใต้หมอน ดนตรีก็บรรเลง เพื่อให้ทราบว่าเวลากลางคืนกำลังผ่านไป และยังเป็นการทำให้ผู้ฟังสงสัยและติดตามต่อว่า แล้วเด็กน้อยจะฝันดีจริงหรือไม่

7. แบบชี้แจงสาเหตุ

เป็นรูปแบบการเล่าเรื่อง โดยการยกประเด็นใดประเด็นหนึ่งหรือหลายประเด็นขึ้นมา จากนั้นในตอนต่อๆไปก็ชี้แจงว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

ตัวอย่างเช่น เพลง เผลอ ชับร้องโดย นก พรชานี

เอ๊ะๆ ใครกันที่เพิ่งเดินผ่าน

แต่มองทางนั้น เอ๊ะคนนี้ก็ดูดี ดูน่ารัก

เอ๊ะๆ เธอมองฉันเหมือนเธอวันๆ

เธอบอกว่าฉันนั้นไม่ดีไม่ควรทำ ทำไมทำอย่างนั้น

* โลกนี้ช่างสวยงาม ไม่อยากจะพลาดความงดงามนั้น

ค้นหาทุกคำมาอธิบายเท่าไร แค่อยากให้เธอเข้าใจ ว่าจริงๆ แล้ว

** ฉันรักเธอ แม้ว่าอาจจะเผลอมองใคร

แต่ว่าไม่ได้คิด เธอนั้นแหละที่คิดมากไปรู้ไหม

ยังงั้นฉันก็รักเธอ (ยังงั้น ยังงั้น)

เห็นฉันมองคนนี่ คนนั้นบ่อยๆ เป็นสิบเป็นร้อย

ฉันก็มองได้ทุกคน ไม่มีปัญหา

ฉันเผลอ ไม่ได้แปลว่ารักสักหน่อย

อย่าพึ่งใจน้อยนะคนดีขอให้เธอ อย่าไปถือสา

(* , **) ดนตรี (* , ** , **.**)

เริ่มจากเปิดประเด็นว่า ฉันเป็นคนชอบมองผู้หญิงสวยๆ ที่เดินผ่านมา และเธอก็ไม่พอใจ

ท่อนต่อมาก็ชี้แจงว่า ที่ฉันมองนั้นเพราะว่าโลกนี้ช่างสวยงามฉันไม่อยากจะพลาดความงดงามนั้น
ท่อนต่อมาก็ชี้แจงต่อว่า ที่มองไปนั้น มองอย่างเดียว ไม่ได้คิดอะไร ขอให้เธอจงอย่าคิดมาก
ฉันเผอิญไม่ได้แปลว่ารักสักหน่อย จริงๆแล้วฉันรักเธอคนเดียว

เห็นได้ว่า เริ่มจากประเด็นที่เป็นปัญหาเพียงประเด็นเดียว และใช้พื้นที่ที่เหลือทั้งหมดในเพลงใน
การค่อยๆชี้แจงสาเหตุของประเด็นนั้นๆ

เพลง ผู้หญิงทุกคนเอาแต่ใจ ขี้บรังโดย ปาน ธนพร

ฉันก็รู้ก็รู้ว่าฉันมันน่ารำคาญ

ฉันก็รู้ก็รู้ว่าฉันมันคือจะตาย

ฉันวุ่นวายกับเธอมากเกินไป

ถึงทำให้เธอต้องทิ้งมา

ต้องอย่างงี้ต้องได้อย่างงั้นต้องได้ตั้งใจ

ต้องมาหาไม่ให้ไปไหนๆทุกเวลา

เรียกร้องเอาจากเธอมากเกินไป

คนรักสักคนหนึ่งยอมให้กัน

* ไม่มีเหตุผล ไม่ยอมจะฟังเธอสักอย่าง

พูดกันก็ครั้ง ก็เหมือนไม่เข้าใจ

** แต่อยากให้อ่าน

ผู้หญิงทุกคนต้องเอาแต่ใจรู้ไหม

อยากจะมีใครดูแลไม่ห่างกัน

และอยากให้อ่าน

ผู้หญิงทุกคนอยากเป็นคนสำคัญ

ของคนทีรักกันเท่านั้นเอง

*** ฉันไม่รู้ไม่รู้ว่าฉันต้องทำยังไง

และไม่รู้ต้องพูดคำไหนให้เราคืนดี

ถึงฉันเอาแต่ใจ ฉันไม่ดี แต่ทุกวินาทีก็รักเธอ

(* , ** , ***) ถึงฉันเอาแต่ใจ ฉันไม่ดี แต่ผู้หญิงคนนี้ก็รักเธอ

เริ่มจากเปิดเรื่องมาว่า ฉันรู้ว่าฉันมันไม่ดี ฉันเรียกร้องจากเธอมากมาย แล้วก็เข้ามาสู่
ท่อนสร้อยว่า แต่อยากให้อะไรที่ผู้หญิงทุกคนก็เป็นอย่างนี้ คือ อยากเป็นคนสำคัญของคนที่รัก และ
ปิดท้ายว่า ไม่ว่าฉันจะไม่ดีอย่างไร ทุกอย่างที่ทำไปก็เพราะว่าฉันรักเธอ

8. แบบพลิกความคาดหมาย

เป็นการเล่าเรื่องที่คล้ายกับภาพยนตร์ หรือ เรื่องสั้น ที่เปิดเรื่องมาเป็นอย่างหนึ่ง แล้วต่อ
มากลับกลายเป็นอีกอย่างหนึ่ง ผู้ฟังที่ฟังแต่เฉพาะท่อนแรกเพียงท่อนเดียวอาจไม่สามารถเดาได้
ถูกว่าจริงๆ แล้วเพลงกำลังกล่าวถึงอะไร หรือตอนจบของเพลงจะเป็นอย่างไร หากแต่งได้ดีก็จะเป็น
เพลงที่น่าประทับใจและคนจะจดจำได้นาน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องมีการเล่าเรื่องและการใช้ภาษา
ที่น่าติดตาม ไม่เช่นนั้นอาจจะมีผู้สนใจฟังไปจนถึงท่อนจบของเพลง

ตัวอย่างเช่น เพลงประเทือง ชัยร้องโดย ไท ธนาวุฒิ

* เธอเป็นใครถูกใจหน้าหนา เป็นบุญตาได้มาพบเธอ
เจอที่ไรกลับไปนอนเพื่อ ตื่นมายังเพื่อ จิตใจไหวหวั่น

ทำไมดีจะมีทางล้น ยอมลงทุนนั่งรอทุกวัน
เธอมองมาสบตากับฉัน ท่าที่เธอนั้น ประมาณเชื่อเชิญ

อยากจะทำ I love you คิดแล้วทำให้ใจมันป่วนปั่น
ก็อยากจะทำ I love you ทั้งที่ในจิตใจยังหวั่นๆ

เธอเอียงอายแต่ทำตาหวาน เป็นสะพานให้เดินข้ามไป
ทางมันโรยด้วยกลีบดอกไม้ อดใจไม่ไหว หลบไปเสียเหลี่ยม

ตายเป็นตายต้องลองให้รู้ ลองๆดูเมื่อมีลู่วาง
เจอจิ้งจอกมองตาค้าง แค่มองข้างหลังเกือบล้มหายใจ

** เกือบจะ I love you คิดแล้วทำให้ใจมันป่วนปั่น
แต่พอเธอหันมา ตาประสานกัน มันจะบ้าตาย เป็นไปได้ไง
ว้ายๆนี่ไอ้ประเทืองนี่หว่า ว้ายๆนี่ไอ้ประเทืองนี่หว่า

(*)

นี่ไม่ถึงประเทืองเพื่อนฉัน เรียบกันมาไม่มีวีแวว

วันเวลาเปลี่ยนมันไปแล้ว โธ่ไอ้เทืองเป็นแล้ว ตั้งแต่เมื่อไหร่

(**)

ว้ายๆนี่ไอ้ประเทืองนี่หว่า ว้ายๆนี่มันไอ้เทืองนี่หว่า

ว้ายๆนี่ไอ้ประเทืองนี่หว่า ว้ายๆนี่ไอ้เทือง

ว้ายไอ้คุณประเทือง ว้ายนี่นั่งประเทืองนี่หว่า

เพลงนี้เริ่มจาก พุดถึงผู้หญิงคนหนึ่งที่ถูกใจ นิ่งคิดว่าจะทำอย่างไรจะได้มาเป็นคู่รัก ในที่สุดก็ตัดสินใจที่จะไปสารภาพรักกับเธอ แต่พอเธอหันมาให้ดูใกล้ๆ ผู้หญิงที่หมายปองกลับกลายเป็นคนรู้จัก และดนตรีก็ตัดไป ถ้าฟังครั้งแรกก็อาจจะสงสัยว่า จะ"ว้ายๆ" ทำไมกัน ท่อนต่อมาก็เฉลยว่าสาวที่ชื่อประเทืองนั้นเป็นเพื่อนเก่าสมัยเรียนและที่สำคัญ เป็น ผู้ชาย

9. แบบบทสนทนา

เป็นรูปแบบการเล่าเรื่องที่เหมือนกับกำลังฟังบทสนทนาที่นักร้องกำลังสนทนากับผู้ฟัง หรือใครอีกคนในเพลงอย่างสดๆ มีการถามตอบเหมือนกำลังคุยกันจริงๆ

ตัวอย่างเช่นเพลง บุษบา ขับร้องโดย นิโคล เทริโอ

คุณคะ . . .

เราเคยเจอ เคยเดินมาชนกัน พอจะจำดิฉันได้ไหม

เดินมาชนแล้วคุณก็เดินไป ยังโกรธคุณไม่หายเลยนะคะ

ขอโทษกันซักคำก็ไม่มี เรื่องแบบนี้ดิฉันถือสา

ทำอะไรไปรู้ตัวหน่อยสิ นี่ยังรอให้ขอโทษอยู่นะ

ทำเป็นงงไม่พูดอะไรเลย ยังงี้แกลังกันนี่นา

เอาเบอร์โทรของคุณเอาไป จะขอโทษเมื่อไหร่รับโทรมาหา

* (ฉันทชื่อ)บุษบา หว่า นา หน้า น้ำ หน้า นา หน้า น้ำ น้ำ นา

ชื่อบุษบา หน้า นา หน้า น้ำ หน้า นา หน้า น้ำ น้ำ นา นา

ขอโทษฉันแล้วพูดกันดีๆ ก็ยังยินดีเป็นเพื่อนคุย

คุณเป็นใครทำไมมาคนเดียว เดินคนเดียวมันเหงามากนะคะ

บ้านฉันเองก็อยู่ถัดไป คุณเพิ่งย้ายมาใหม่ใช่ไหมล่ะ

คุณทำงานหรือเรียนที่ไหน ถ้ามามากไปไม่ว่ากันนะคะ

ลืมไปเลยว่าชื่ออะไรคุณ ไม่เห็นแนะนำนี่นา
จำเอาไปไว้ทักทายกัน เจอฉันเมื่อไร อย่าลืมกันนะ

(* . *)

ช. ไม่รู้ ผมยอมดีกว่า ไม่รู้ ผมเพิ่งมา
ไม่รู้ คุณอย่าถือสา ผมฟังคุณ แล้วผมคุยตามไม่ทัน

(* , * , * , *)

2.2 ฉันทลักษณ์ และ คำสัมผัส

ฉันทลักษณ์ของเพลงไทยสมัยนิยมเป็นไปตามท่อนทำนองเพลง จึงไม่มีรูปแบบที่แน่นอน มีจำนวนวรรคและจำนวนคำไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับโครงสร้างของเพลงแต่ละเพลง แต่หากจะกล่าวถึงลักษณะการสัมผัสคำที่มีรูปแบบ เพลงส่วนใหญ่มีการสัมผัสคำที่มีรูปแบบเฉพาะและสามารถจัดกลุ่มได้ เป็น 5 กลุ่มดังจะกล่าวต่อไป

เพลงไทยสมัยนิยมที่มีจำนวนท่อน 4 ท่อนใน 1 วรรค จะสามารถนำมาเทียบเคียงกับลักษณะคำประพันธ์เชิงกวีได้ ในขณะที่เพลงที่มีจำนวนท่อนมากหรือน้อยกว่านั้นไม่สามารถเทียบเคียงได้ จึงทำให้หัวข้อนี้ไม่สามารถใช้คำว่า "ฉันทลักษณ์" ได้อย่างเต็มที่เหมือนการวิเคราะห์บทกวี จึงขอใช้คำว่า "ลักษณะการสัมผัสคำ" ในการเทียบเคียงรูปแบบคำประพันธ์ และแบ่งเพลงออกเป็น 2 กลุ่มคือ ท่อนเพลงที่มี 4 วรรค กับท่อนเพลงที่มีมากกว่าหรือน้อยกว่า 4 วรรค

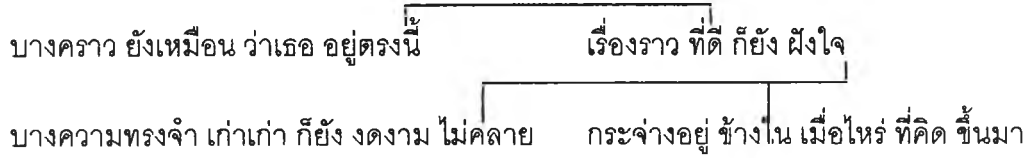
ลักษณะพิเศษของคำสัมผัสในเพลงไทยสมัยนิยม

1. เพลงที่มี 4 วรรคใน 1 ท่อน ส่วนใหญ่ มีคำสัมผัสในลักษณะของกลอน หรือ กาพย์ยานี หรือ ร่าย อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างผสมผสานกันใน 1 ท่อน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยาวของดนตรีในแต่ละท่อนด้วย และไม่จำเป็นว่าจะต้องคงลักษณะของคำประพันธ์แบบหนึ่งแบบใดไว้ตลอดทั้งเพลง บางครั้งอาจใช้ลักษณะของกลอนในท่อนแรก กาพย์ยานีในท่อนที่สอง และไม่มีคำสัมผัสเลยในท่อนต่อไปก็ได้
2. ไม่จำกัดจำนวนคำที่ตายตัว
3. ไม่กำหนดคำรับสัมผัสที่แน่นอนว่าต้องเป็นคำที่เท่าไร
4. ไม่จำเป็นต้องมีคำสัมผัสระหว่างบท
5. มีการอนุโลมเสียงสัมผัสแทนเพื่อเชื่อมสัมผัสเพลงให้มีความคล้องตัวมากยิ่งขึ้น อันได้แก่ เสียง ใ กับเสียง าย

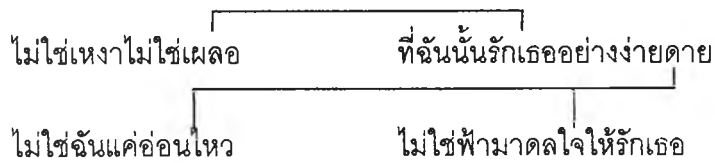
เสียง ๒ กับเสียง ๑

เสียง ๒ กับเสียง ๑

ตัวอย่างเช่น เพลงความทรงจำ ขับร้องโดย แอม เสาวลักษณ์ ลีละบุตร

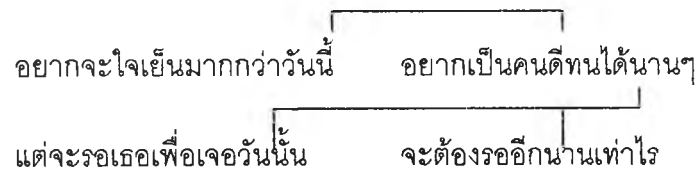
เพลงเสียงของหัวใจ

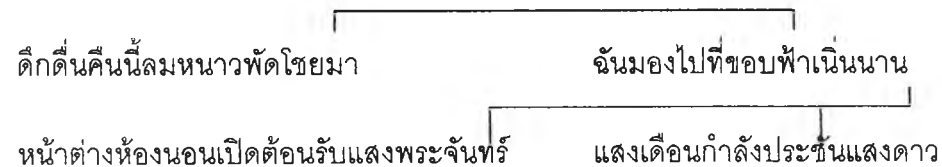
เพลงเด็กแล้ว ขับร้องโดย ไฮดร้า

เพลง ลาก่อน ขับร้องโดยอัลนี่-วสันต์

เพลงลมหนาวและดาวเดือน ขับร้องโดย ปนัดดา เรื่องวุฒิ

กลุ่มที่ 1 : ท่อนเพลงที่มี 4 วรรค

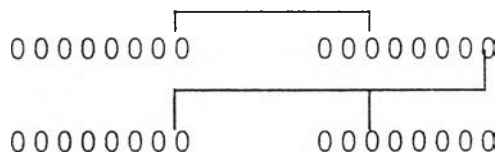
ลักษณะการสัมผัสคำของกลอน

เพลงที่จะสามารถยืมลักษณะการสัมผัสคำของกลอนมาใช้ได้จะต้องเป็นเพลงที่มี 4 วรรค ใน 1 ท่อนเพลง และจะเห็นได้ว่าที่เราไม่อาจเรียกฉันทลักษณ์ของเพลงไทยสมัยนิยมจำนวนมากว่ากลอนสุภาพได้ เพราะติดปัญหาทางจำนวนคำที่ไม่แน่นอน และ ตำแหน่งคำรับสัมผัสซึ่งอาจไม่ได้อยู่ที่คำที่สามของวรรคที่สองเสมอไป หากแต่เพลงไทยสมัยนิยมจำนวนหนึ่งมีลักษณะของการสัมผัสคำครบถ้วนหรือเกือบครบในรูปแบบของกลอน แต่อยู่ในลักษณะของกลอนเสภาไม่ใช่กลอนสุภาพ

ศิวกันท์ ปทุมสูติ (2533) กล่าวถึงกลอนเสภาไว้ว่า "กลอนเสปามีลีลาท่อนทำนองที่ค่อนข้างอิสระและเป็นธรรมชาติมากที่สุด เพราะไม่จำกัดจำนวนคำในแต่ละวรรคตายตัวประการหนึ่ง ไม่เคร่งครัดในตำแหน่งคำรับสัมผัสประการหนึ่ง และใช้ภาษาปากได้สะดวกตามโอกาส"

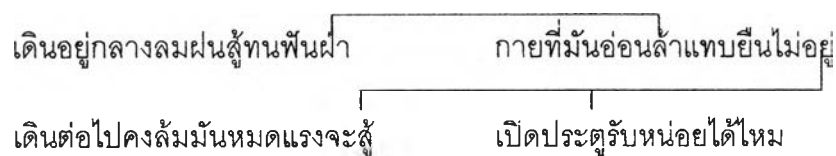
นอกจากนี้ ดังที่กล่าวไปแล้วว่าเพลงส่วนใหญ่ ชาติสัมผัสระหว่างบท จึงไม่สามารถเรียกได้อย่างเต็มที่เป็น "กลอน" ตามรูปแบบคำประพันธ์เดิม

ตัวอย่างลักษณะการสัมผัสคำของกลอนสุภาพ

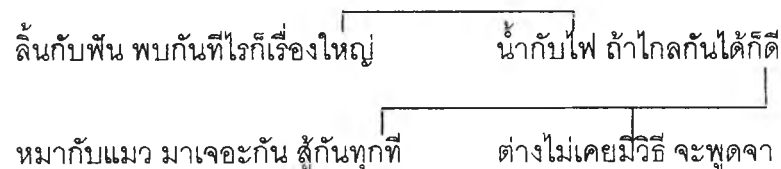

ตัวอย่างเพลงที่นำคำสัมผัสของกลอนมาใช้

เช่น เพลง ขอเพียงที่พิกใจ ชีบร้องโดย มาลีวัลย์ เจมีนา

เพลง คู่กัด ชีบร้องโดย ธงไชย แมคอินไตย์

หมากับแมว มาเจอกัน สู้กันทุกที ต่างไม่เคยมีวิธี จะพูดจา

นกก็งโครง โผลงมาเกาะโพรงนกเคี้ยง อ้อยอี่เคี้ยง เคียงกันตลอดเวลา
 เสือกับสิงห์ ก็ข่มกัน ขอเป็นเจ้าป่า ต่างไม่ยอมจะพุดจา ตกลงกัน

เพลง ใจสั่งมา ขับร้องโดย โลโซ
 หากว่าเธอผ่านมาได้ยิน เพลงนี้ คาดว่าเธอก็คงรู้ดี ว่าเป็นฉัน
 มอบให้เธอคนเดียวอาจไม่เกี่ยวแต่สำคัญ เพราะฉัน นั้นอยากให้เธอได้ฟัง

เพลงทะเลใจ ขับร้องโดย คาราบาว
 คีน นั้น คีน ไหน ใจแพ้ว คีนและวันอัน นำ กลัว ตัวแพ้วใจ
 ท่ามกลางแสงสี สีวิไลซ์ อาจหลงทางไปไม่ยาก เย็น

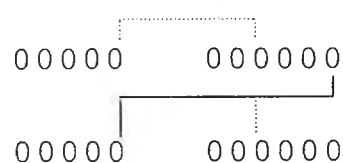
เพลง เจ้าหญิง ของ บอย โกสิยพงษ์

ในคืนที่ฟ้านี้มีแต่ความมืดของดาว รู้สึกเหน็บหนาวเมื่อไม่มีใครเคียงข้างกาย
 อยากให้ท้องฟ้านี้มีแต่ดาวอันพร่างพราย เดิมชีวิตให้มีความหมาย ด้วยใจใครซักคน

ลักษณะการสัมผัสคำของกาพย์ยานี

เพลงไทยสมัยนิยมที่มี 4 วรรคใน 1 ท่อนเพลงจำนวนมากไม่มีคำสัมผัสครบถ้วนที่จะเทียบ
 กับกลอนได้ แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกาพย์ยานี 11 ทว่าไม่มีการจำกัดจำนวนคำที่แน่นอนตายตัว

ตัวอย่างลักษณะการสัมผัสคำของกาพย์ยานี 11

เห็นได้ว่า ลักษณะการสัมผัสคำของกาพย์ยานีนั้น บังคับเพียงคำสุดท้ายของวรรคที่2และ 3เท่านั้น ส่วนที่เป็นเส้นประจะมีการสัมผัสหรือไม่ก็ได้ ซึ่งเป็นรูปแบบการสัมผัสคำที่ง่าย จึงมีเพลงที่จัดเข้าในกลุ่มนี้ได้จำนวนมาก

ตัวอย่างเช่นเพลง แพ้ใจ ขับร้องโดย ใหม่ เจริญปุระ

เก็บใจไว้ในลิ้นชักคงไม่เจอแล้วรักแท้
 มั่นเหมือนคนชินชาไม่มองไม่ฟัง
 เบื่อกับความปรวนแปรมันไม่แคร์และไม่หวัง
 และแล้วก็มีเธอเดินเข้ามา

เพลงดาวกระดาษ ขับร้องโดย ปนัดดา

อยากเก็บดาวทั้งฟ้ามาให้เธอ
 แต่สิ่งเดียวที่ฉันพอจะทำ
 ทำให้เธอได้สัมผัสความเจ็บช้ำ
 หยิบกระดาษมาพับเป็นรูปดาว

เพลง ห่วงใย ขับร้องโดย พลพล

วันนั้นวันที่ลับสน
 วันนี้เธออยู่ไกลฉัน
 เราสู้เราทนอยู่ข้างเคียงกัน
 ไม่รู้เธอเป็นอย่างไร

เพลง ขอเป็นคนหนึ่ง ขับร้องโดย นันทิดา

หากว่าเธอท้อแท้วันใด
 หากต้องการมีใครซักคน
 ถูกสิ่งใดทำใจร้อนรน
 ที่พร้อมให้ความอุ่นใจ

เพลงไม่ต้องมีคำบรรยาย ชั้บร้องโดย มิสเตอร์ทิม

ไม่ต้องมีคำบรรยายใดๆสักคำให้ลึกซึ้ง   ไม่ต้องบรรยายอะไรให้สวยเลิศเลอ
ไม่ว่าอะไรมันคือเหตุผลที่ฉันนั้นรักเธอ   ให้รู้ว่ารักเธอเท่านั้นพอ

เพลงไม่กล้าบอกเธอ ชั้บร้องโดย โจ- ก้อง

จะบอกว่ารัก เธอจะซึ้งหรือเปล่า   อยากเอ่ยเรื่องราวที่มันยังคงค้างใจ
ถ้าบอกกับเธอ เธอจะรับหรือไม่   ได้แต่ถอนใจเก็บเอาไว้ไม่กล้าบอกเธอ

กลุ่มที่ 2 : ท่อนเพลงที่มีน้อยหรือมากกว่า 4 บรรทัด

ลักษณะการสัมผัสคำท้ายของกลอนหัวเดียว

กลอนหัวเดียว คือรูปแบบคำประพันธ์ที่คำลงท้ายของทุกวรรคใช้สระเดียวกันหมด นิยมใช้กันในเพลงพื้นบ้าน แต่เพลงไทยสมัยใหม่นั้นไม่อาจจัดเป็นกลอนหัวเดียว เพราะขาดลักษณะสำคัญมากมาย เพลงที่จัดไว้ในกลุ่มนี้เพียงแคื่อยึดลักษณะการลงท้ายด้วยสระเดียวกันหมดมาใช้ และจะมีกี่วรรคใน 1 ท่อนเพลงก็ได้

ตัวอย่างเช่น เพลง ยินยอม ชั้บร้องโดย อัสนี-วสันต์

ก็เลยต้องยอมทุกอย่าง

ก็คงเห็นใจกันบ้าง

ก็ไม่อยากให้เราต้องจืดต้องจาง

เพลง สบาย สบาย ชั้บร้องโดย ธงไชย แมคอินไตย์

ถูกใจก็คบกันไป

เพราะฉันเป็นคนไม่สนอะไร

ไม่เคยคิดกวนใจใคร

สบาย สบาย

แล้วเธอก็คงเข้าใจ

เรานั้นจะอยู่เรียนรู้กันไป

จะทุกข์จะสุขเพียงไหน

เพลงรักปอนๆ ขับร้องโดยไมโคร

ตัวฉันคนอย่างตัวฉันใครจะมาสนใจ

คนสวยคนที่ดีพร้อมเขาก็มองข้ามไป

เพราะฉันมันเป็นคนแบบปอนๆทั่วไป

ไม่เห็นจะมีดีที่ใด

เพลงความลับ ขับร้องโดย พอส

ยิ่งฉันใกล้เธอเท่าไร

ยิ่งอยากจะเผยใจ

เมื่อสบสายตาก็ยิ่งหวั่นไหว

มันยากเหลือเกินจะเก็บซ่อนความลับเอาไว้

แล้วความลับในใจของเธอมีฉันอยู่บ้างไหม

เพลงด้วยรักและผูกพัน ขับร้องโดย ธงไชย แมคอินไตย์

หากเราต้องจากกันจะเป็นด้วยเหตุใด

เก็บความคิดที่คล้ายกันกับความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันนั้นไว้

หากวันไหนที่เธอเกิดเจอะเจอทุกข์ภัย

มีคำสัมผัสเป็นระยะ แต่ไม่อาจเทียบเคียงกับลักษณะคำประพันธ์ได้

เพลงจำนวนหนึ่ง หรือบางท่อนเพลง มีการสัมผัสคำเป็นระยะ แต่ไม่อาจหาลักษณะที่แน่นอนได้ มีทั้งแบบที่มี 4 วรรคใน 1 ท่อนเพลง และแบบที่จำนวนวรรคไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับความยาวของทำนองในแต่ละท่อน ในส่วนของการสัมผัสคำมีลักษณะที่คล้ายกันคือ ส่วนใหญ่จะส่งสัมผัสจากท้ายวรรคไปยังคำที่ 1-5 ของวรรคต่อไป

ตัวอย่างเช่น เพลง ลมหายใจ ของ สมเกียรติ Z mix (ขับร้องโดย รัตเกล้า อมาระดิษ)

เธอคือลมหายใจ เธอคือทุกอย่าง จะรักเธอไม่มีวันจางจากใจ

ก็เพราะเธอ คือลมหายใจเธอคือทุกสิ่ง จะให้ทิ้งอะไรก็ยอมทุกอย่างจากนี้ ใจฉันจะมีแต่เธอ

เพลง หมอกหรือควัน ขับร้องโดย ธงไชย แมคอินไตย์

เธอเป็นยังไงฉันอยากรู้ เพราะฉันดูเธอไม่ออกยังคงไม่เข้าใจ

บางทีเธอเป็นเช่นหมอกขาว และบางครั้งเธอเป็นเหมือนควัน

ฉันนั้นซักไม่มั่นใจ เพราะถ้าฉันต้องเสี่ยงกับควันไฟ

จะเตรียมตัวและเตรียมใจ ถอนตัวเพราะว่ากลัวจะเสียน้ำตา

เพลง ยิ่งสูงยิ่งหนาว ขับร้องโดย เต๋อ เรวดี

เขาสูงล้ำค่าฟ้าตระหง่าน เหล่าภัยพาลคือปลานเป็นเงา

ยิ่งสูงยิ่งหนาวยอดเขายังห่าง อยู่บนทางนี้ก็หวังนี้ก็พรั่นความหนาว

เพลงนี้ต่างจากเพลงอื่นๆตรงที่ สามารถจัดคำเข้าเป็น 4 วรรคได้ แต่ไม่ได้ใช้รูปแบบการสัมผัสคำของกลอนหรือกาพย์ยานีอย่างที่นิยมใช้กัน ทว่าเลี่ยงไปใช้ลักษณะของร่ายแทน

เพลงนิทานหิ้งห้อย ขับร้องโดย เฉลียง

เด็กน้อยได้ยินเรื่องราวกล่าวขานมานาน

หากใครได้จับหิ้งห้อยมาเก็บเอาไว้ได้หมอน

นอนคืนนั้นจะฝันดี จะฝันเห็นดาวดาวมากมาย

ฝันเห็นเจ้าชายเจ้าหญิง ฝันแสนสวยงาม

เพลง บุษบา ขับร้องโดย นิโคล เทริโอ

เราเคยเจอ เคยเดินมาชนกัน พอจะจำฉันได้ไหม

เดินมาชนแล้วคุณก็เดินไป ยังโกรธคุณไม่หายเลยนะคะ

ขอโทษกันซักคำก็ไม่มี เรื่องแบบนี้ดิฉันถือสา

ทำอะไรรู้ตัวหน่อยดี นี้ก็ยังรอให้ขอโทษอยู่นะ

เพลง เผลอ ขับร้องโดย นก พรำนิ

ฉันรักเธอ แม้ว่าอาจจะเผลอมองใครแต่ว่าไม่ได้คิด

เธอนั้นแหละที่คิดมากไปรู้ใหม่ ยังไงฉันก็รักเธอ

เพลง บังอาจรักเธอ ขับร้องโดย ลาบานูน

ฉันขอโทษที่ไม่เจียมหัวใจ รังมันไว้ไม่ทัน ฝันว่าเธอจะมอง

ลืมไปว่าไม่ควรไม่สำคัญ มันไม่ควรเรียกร้อง แต่ได้มองก็บุญ

เพลง ตะลึง ขับร้องโดย อนัน อันวา

จริงเลยอะไรก็ดูไม่มัน จะทำอะไรก็งั้นงั้นไม่เห็นมันน่าสนุก

เบื่อๆกำลังจะกลับไปนอน พอดีเธอเดินมาย้อนศร มาทำให้ฉันสะดุด

เพลงตบมือข้างเดียว ขับร้องโดย ปาน ธนพร

ตบมือข้างเดียวก็ครั้ง มันก็ดังไม่ได้

หากสะพานไม่ทอดข้ามไปใครจะกล้าข้ามมา

เธอทำเธอรู้ตัวเองแสบใจ อย่างเลยอย่าโทษใครๆดีกว่า มันได้อะไรขึ้นมา

เมื่อคนหนึ่งหัวเราะ ก็ไม่ใช่ความผิดใคร ต้องโทษหัวใจเธออ่อนแอเอง

เพลงคิดถึง ขับร้องโดย ซิลลี่ฟูล

รู้มัยว่ามีคนที่เฝ้าคอย

เหม่อลอยในความผิดหวัง

อีกครั้งพอทำพลาดไป

เขานึกถึงวันเก่าๆก็เลยถาม

เคยมีเธอที่เฝ้ารอ

แต่แล้วเธอก็จากไป

เพลงคนสุดท้าย ขับร้องโดย อัสนี

ฉันเคยบอกกับเธอหรือยัง

ว่าเธอมีความหมายเพียงใด

กับคนที่ ใจมันด้านชา

ฉันเคยบอกกับเธอหรือยัง

จากวันนี้และทุกเวลา

จะมีแต่คำว่ารักเธอ

เพลง ขอให้เหมือนเดิม ขับร้องโดย บูโดกัน

ไม่ต้องรักเท่าฟ้าแต่ขอให้รักเท่าเดิม

ไม่ต้องมีเพิ่มเติมแต่รักไม่น้อยลงไป

ไม่ต้องรักจนชั่ววินาทีตราบที่ฉันนั้นยังหายใจ ขอให้เหมือนเดิม ขอให้เหมือนเดิม

เพลง 191 ขับร้องโดย ลาบานูน

ขออภัยวันนี้ที่ผมโทรมารบกวน เพราะผมมีเหตุร้ายเหตุด่วนต้องขอแจ้งความ

ผมสิ้นไร้หนทาง ผাগหมวดช่วยติดตามให้ที

เพลงที่ไม่มีลักษณะของคำสัมผัสใดๆ

เพลงทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง เพลงที่ไม่มีคำสัมผัสเลยแม้แต่ท่อนเดียวมีเพียงเพลงเดียวเท่านั้นคือเพลง ที่ว่าง นอกนั้นจะต้องมีท่อนที่มีคำสัมผัสอย่างน้อย 1 ท่อน โดยท่อนที่ไม่มีการสัมผัสคำอาจเป็นไปเพื่อความสะดวกในการหาคำที่ต้องการมาลงกับทำนองเพลงให้เหมาะสมกัน จึงจำเป็นที่จะต้องละการสัมผัสคำไป ยกตัวอย่างท่อนเพลงที่ไม่มีการสัมผัสคำ เช่น

ท่อนที่ 2 จากเพลงห่างไกลเหลือเกิน ของ บอย โกสิยพงษ์

อยากจะขอให้ได้พบ

อยากจะขอให้ได้พบ

อยากจะรู้ว่าตัวเธอเป็นเช่นไร

เธอจะคิดถึงฉันหรือเปล่า

เธอจะเหงาบ้างหรือเปล่า

จะรู้สึกแตกต่างกับฉันบ้างไหม

ท่อนแยกจากเพลง ก่อน ชั้บร้องโดย โมเดิร์น ด็อก

ทั้งวิญญาณและหัวใจ ให้เธอครอบครอง

ทั้งชีวิตให้สัญญา จะอยู่จะสู้เพื่อเธอ

บางท่อนจากเพลง ฤดูร้อน ชั้บร้องโดยพาราไดซ์ (สังเกตท่อนที่ไม่มีโยงสัมผัส)

บ่อยครั้งที่ใจ เดินออกไป ไม่มองข้างทาง หยดน้ำตา อยู่กับการไม่มีค่า

* ฉันเดินหลงทางอยู่กลางผู้คน ที่ลับ สนุนวนวาย

หันไปหาเธอไม่เจอผู้ใด เมื่อเธอมาจากฉันไป

** ยืนมองท้องฟ้าไม่เป็นเช่นเคย ฤดูร้อนไม่มีเธอเหมือนก่อนเหมือนเก่าขาดเธอ

ยืนมองท้องฟ้าไม่เป็นเช่นเคย ฤดูร้อนไม่มีเธอเหมือนก่อนเหมือนเก่าขาดเธอ

หยุดทั้งหัวใจ เดินต่อไป ไม่มีแสงดาว โอบกอดน้ำตา โอบกอดหัวใจกับความเศร้า

(ซ้ำ * , **)

ยื่นมองท้องฟ้า ฤดูร้อนไม่มีเธอเหมือนก่อนเหมือนเก่าขาดเธอ

ยื่นมองท้องฟ้า ฤดูร้อนไม่มีเธอเหมือนก่อนเหมือนเก่าขาดเธอ

บ่อยครั้งที่ใจเปิดออกไปให้ลมเรื่องราว จากเก้าย้อนมาเปิดออกไปไม่เป็นเช่นเดิม

เพลงที่ว่าง ขับร้องโดย พอส

วันที่เวียนเปลี่ยน วันที่เลยผ่าน รักคงมัน

เราไม่เคยห่าง เคียงคู่ชิดใกล้ ทุกเวลา

ยอมทิ้งความฝัน ยอมทุกอย่าง ให้กันและกัน

เพียงได้เคียงข้าง เพียงได้ร่วมทาง ใสรักนิรันดร์

* ก่อนเคยคิดว่ารักต้องอยู่ด้วยกันตลอด เติบโตจึงได้รู้ความจริง

** หากเคียงชิดใกล้ แต่เธอต้องทิ้งทุกอย่างเพื่อฉัน

ประโยชน์ที่ใด หากรักทำร้ายตัวเอง

หากเดินแนบกาย มีพลังต้องล้มลงเจ็บ ด้วยกัน

ห่างเพียงนิดเดียว ให้รักเป็นสายลมผ่านระหว่างเรา

แบ่งที่ว่างตรงกลางไว้คอย เพื่อให้เธอได้ตามหาฝัน ของเธอ

เรียนรู้รักอย่างไร รู้คุณค่า ฝันไม่ไกล

บินไปตามทาง หาดวงตะวัน ที่เธอต้องการ

ไม่มีจุดรั้ง ไม่มีดิ่งคืน เราเข้าใจ

รักยังแสนหวาน รักยังไม่เปลี่ยน เคียงคู่กัน

(* , **)

ห่างเพียงนิดเดียว ให้รักเป็นสายลมผ่าน ระหว่างเรา

แบ่งที่ว่างตรงกลางไว้คอย เพื่อให้เราได้ตามหาฝัน

วันเวลาที่เราห่างไกล ความเข้าใจจะทำให้เราใกล้กัน

กลับกลายเป็นพลัง ใจ...

(ซ้ำ **)

ห่างเพียงนิดเดียว ให้รักเป็นสายลมผ่านระหว่างเรา

(ซ้ำ **)

ห่างเพียงนิดเดียว ให้รักเป็นสายลมผ่านระหว่างเรา

แบ่งที่ว่างตรงกลางไว้คอย เพื่อให้เราได้ถึงดั่งฝัน ร่วมกัน

สังเกตได้ว่าเพลงที่ว่างเป็นเพลงเดี่ยวในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีการนำการสัมผัสคำมาใช้เลย แต่ก็ยังเป็นเพลงที่มีความไพเราะได้

2.3 จำนวนการแบ่งท่อนทำนอง

เมื่อทำการศึกษาถึงการแบ่งท่อนและจำนวนทำนองในแต่ละเพลงเพื่อหาลักษณะของเพลงไทยสมัยนิยมที่มีวาทศิลป์ พบข้อสรุปดังนี้

1. โดยรวม จะมีท่อนเพลงไม่ซับซ้อน เพลงที่มีจำนวนทำนองไม่เกิน 3 ท่อน จะมีอัตราส่วนประมาณ 8 ต่อ 1 ต่อเพลงที่มีทำนองซับซ้อน 4 ท่อนขึ้นไป

จะเห็นได้ว่า เพลงที่น่าประทับใจนั้น ไม่มีความจำเป็นจะต้องมีความซับซ้อนของจำนวนทำนองมากแบบ ควรเป็นเพลงที่ใช้ทำนองน้อยๆแบบ แต่อาศัยการซ้ำทำนองเดิมเพื่อให้ผู้ฟังสามารถร้องตามได้ง่าย และยังเป็นการสร้างเอกภาพและความกลมกลืนให้กับบทเพลงอีกด้วย

ดังแสดงผลในตาราง

จำนวนทำนอง	จำนวนเพลง
2 ท่อน	56
3 ท่อน	45
4 ท่อน	13
รวม	114

เห็นได้ว่า เพลงในความทรงจำมักจะมี 2 ท่อน ในขณะที่เพลงในความนิยม มักจะมี 3 ท่อนเพลง

2. เพลงในความทรงจำ เป็นเพลงที่มีทำนองง่ายๆไม่ซับซ้อน โดยส่วนใหญ่จะมีจำนวนทำนองเพียง 2 ท่อนเท่านั้น

จำนวนทำนอง	จำนวนเพลง
2 ท่อน	44
3 ท่อน	28
4 ท่อน	9
รวม	81

3. เพลงในความนิยม มีความซับซ้อนของดนตรีมากกว่า และ ส่วนใหญ่มีจำนวนทำนอง 3 ท่อน

จำนวนทำนอง	จำนวนเพลง
2 ท่อน	12
3 ท่อน	17
4 ท่อน	4
รวม	33

2.4 การซ้ำท่อนสร้อย

ท่อนสร้อย หรือที่รู้จักกันในชื่อ ท่อนHookของเพลง ได้ชื่อว่าเป็นท่อนที่สำคัญที่สุดของเพลงไทยสมัยนิยมส่วนใหญ่ เพราะเป็นท่อนที่จะรวมความคิดหลักๆของเพลงเอาไว้ และยังเป็นท่อนที่มีสัดส่วนของดนตรีสวอยและโดดเด่นที่สุด เพื่อต้องการจะให้ผู้ฟังจดจำและร้องตามได้ง่าย เพลงที่โด่งดังเกือบทั้งหมด เมื่อขึ้นท่อนสร้อยมาผู้ฟังจะสามารถระบุได้ทันทีว่าเป็นเพลงอะไร

จากการศึกษาพบว่า เพลงที่น่าประทับใจ ไม่จำเป็นจะต้องมีการซ้ำท่อนสร้อยมากครั้ง เช่นที่เข้าใจกันในปัจจุบัน แม้จะเห็นได้ว่า เพลงไทยสมัยนิยมที่ได้ยินได้ฟังกันอยู่ทั่วไป โดยปกติจะมีการซ้ำท่อนสร้อยหลายครั้งมากเพื่อต้องการให้ติดหูผู้ฟัง และการซ้ำหลายครั้งก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่สร้างให้เพลงนั้นโด่งดังขึ้นมา เพราะผู้ฟังเมื่อได้รับฟังซ้ำๆก็จะสามารถจดจำได้เร็ว ทว่าเมื่อถามถึงเพลงที่น่าประทับใจแล้ว เพลงที่มีการซ้ำท่อนสร้อยมากหลายๆครั้งกลับไม่ได้รับคะแนนความประทับใจมากเท่ากับเพลงที่มีการซ้ำแต่พอประมาณ แสดงให้เห็นว่า การซ้ำท่อนสร้อยหลายๆครั้งไม่มีผลกับความน่าประทับใจ และวาทศิลป์ในเพลงก็ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการร้องการเล่นซ้ำท่อนเดิมหลายๆครั้งแต่อย่างใด หากตัวเพลงไม่มีปัจจัยทางวาทศิลป์อื่นๆ แม้จะซ้ำท่อนสร้อยกี่ครั้งก็ตาม เพลงนั้นอาจจะเป็นที่รู้จักในระยะเวลานั้นๆ แล้วก็หายไปจากความทรงจำ

จำนวนครั้งที่ซ้ำท่อนสร้อย	จำนวนเพลง
2 ครั้ง	55
3 ครั้ง	34
4 ครั้ง	18
มากกว่า 4 ครั้ง	4
ไม่มีซ้ำท่อนสร้อย	3
รวม	114

หากดูลงไปในเรื่องละเอียด แยกตามเพลงในความทรงจำ และ เพลงในความนิยม จะเห็นได้ว่า มีความแตกต่างกันเล็กน้อย โดยเพลงในความนิยม(เพลงที่นำเสนอออกมาในช่วงปี 2542-2543) จะมีการซ้ำท่อนสร้อยมากกว่าเพลงในความทรงจำ ซึ่งเป็นเพลงที่แต่งและนำเสนอออกมาในช่วงก่อนหน้านั้น

จำนวนครั้งที่ซ้ำท่อนสร้อย	ความทรงจำ (%)	ความนิยม(%)
2 ครั้ง	56.8	27.3
3ครั้ง	21	51.5
4 ครั้ง	16	15.2
มากกว่า 4 ครั้ง	2.5	6
ไม่มีซ้ำท่อนสร้อย	3.7	0

เห็นได้ว่า เพลงในความทรงจำนั้น ส่วนใหญ่จะมีการซ้ำท่อนสร้อยเพียง 2 ครั้ง ในขณะที่ เพลงในความนิยมส่วนใหญ่ จะมีจำนวนการซ้ำท่อนสร้อยถึง 3 ครั้ง แสดงให้เห็นว่าเพลงในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มีการใช้ประโยชน์จากการซ้ำท่อนสร้อยมากขึ้น ทั้งนี้ท่อนสร้อยของเพลงที่จะได้ชื่อว่ามีวาทศิลป์นั้นจะต้องมีลักษณะดีและเด่นอื่นๆด้วย นอกจากการซ้ำบ่อยๆเพียงอย่างเดียว

นอกจากนี้ ยังมีเพลงอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งไม่ได้มีความโดดเด่นที่ท่อนสร้อย แต่ไปเน้นที่ท่อนอื่นๆแทน เช่นท่อนแรก หรือท่อน A

ตัวอย่างเช่น เพลง เพียงชายคนนี้ (ไม่ใช่ผู้วิเศษ) ขับร้องโดย เพชร ใสธัญเคาะห์
 ท่อนสร้อยคือ
 “โอบกอดฉันไว้
 หลับตาอ่อนคลาย ให้ สมฤดี
 เราจะบินหนี ข้ามน้ำทะเลและแดนกว้างใหญ่
 ดาวพราดั่งฝัน กลางคืนยาวนาน รานหิว ใจ
 ปล่อยความเหงาไป ทอดทิ้งใจ
 รักจะพาแต่เราไปสองคน” แต่ท่อนที่โดดเด่น และสาระสำคัญของเพลง กลับอยู่ที่ท่อนแรก

“ฉันไม่ใช่ผู้วิเศษ
ที่จะ เสกปราสาทงามให้ เธอ
ไม่มีฤทธิ์เดช ไม่มี ราชรถเลิศ เลอ
แต่ฉันมีใจพิเศษ จะพาเธอผ่าน คินนี้ ไป
ฉันเป็น เพียงผู้ชาย คนนี้ที่มีใจมันรักเธอ”

ความคิดหลักของเพลงนี้ อยู่ที่ท่อนแรก ไม่ได้อยู่ที่ท่อนสร้อยอย่างเพลงส่วนใหญ่ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสาเหตุที่เพลงจำนวนหนึ่งไม่มีความจำเป็นที่จะต้องซ้ำท่อนสร้อยหลายๆครั้ง เพราะสาระสำคัญของเพลงนั้นๆไม่ได้อยู่ที่ท่อนสร้อยนั่นเอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบการเล่าเรื่องของเพลงด้วย

อีกตัวอย่างหนึ่งคือเพลง ประตูปริศ ขับร้องโดย สาว สาว สาว

ก็อก ก็อก ก็อก เปิดประตู เปิดออกดูว่าใครมา
ก็อยู่สบายแล้วนี่นา แล้วใครจะมาเปิดประตูหัวใจ

ก็อก ก็อก ก็อก เปิดประตู เปิดออกดูอ้อเป็นเธอ
อยู่สบายไหมเล่าเธอ จึงเปิดรับเธอเข้าประตูหัวใจ

* เปิดเอาไว้ ถ้าใจของเธอมั่นคง
จะตกลงถ้าเธอไม่มีเปลี่ยนใจ จะรับไว้ สู้อประตูใจ

ก็อก ก็อก ก็อก เปิดประตู เปิดออกดู เขาเป็นใคร
แต่ใยเขา เขาทำไม เขาเธอจากไปสู่อประตูวิหาห์

** ล็อค ล็อค ล็อค ปิดประตู ไม่อยากดู ดูหน้าใคร
ไม่อยากเห็นคนไรหัวใจ จึงต้องปิดไฟใส่กลอนประตู

(* , * *)

เห็นได้ว่า ความโดดเด่นของเพลงนี้อยู่ที่ลักษณะการใช้โครงสร้างการนำเสนอที่เป็นรูปแบบเดียวกันทุกๆท่อน(จะอธิบายถึง Parallel Structure ในหัวข้อต่อไป) ดังนั้นท่อนที่คนจะจำได้คือท่อนแรก “ก็อก ก็อก ก็อก เปิดประตู” ไม่ใช่ท่อนสร้อย “เปิดเอาไว้ ถ้าใจของเธอมั่นคง”

ในส่วนของเพลงที่ไม่มีการซ้ำท่อนสร้อยก็ไม่ได้หมายความว่าไม่ได้มีการซ้ำทำนองเดิม เพียงแต่ไม่มีการซ้ำคำร้องเดิมด้วยทำนองเดิม ดังนั้นสามารถเรียกได้ว่าไม่มีการซ้ำท่อนสร้อยที่มีคำร้องเหมือนกัน แต่อย่างไรก็ต้องมีการซ้ำท่อนสร้อยที่เป็นดนตรี

ตัวอย่างเช่นเพลง นิทานหิงห้อย ขับร้องโดย วงเฉลียง

เด็กน้อยได้ยินเรื่องราวกล่าวขานมานาน
หากใครได้จับหิงห้อยมาเก็บเอาไว้ได้หมอน
นอนคืนนั้นจะฝันดี จะฝันเห็นดวงดาวมากมาย
ฝันเห็นเจ้าชายเจ้าหญิง ฝันแสนสวยงาม

เด็กน้อยนั่งตักคุณยายได้ถามความจริง
ยายยิ้มกินหมากหนึ่งคำไม่ตอบอะไรสายหัว
ใจเด็กน้อยอยากเห็นจริง อยากเห็นดวงดาวมากมาย
อยากเห็นเจ้าชายเจ้าหญิงอยากฝันสวยงาม

หิงห้อยนับร้อยนับพัน ส่องแสงระยิบระยับกัน
สว่างไสวไปทั้งต้นลำพู เด็กน้อยแอบออกมา
ไล่คว้านแสงน้อยมาดู ใส่ไว้ในกล่องงามหู
ซ่อนไว้ได้หมอนแล้วนอนคอยฝันดี

ตื่นเข้าพอได้ลืมตามองเห็นคุณยาย
มาแก้งถามว่าเจอะอะไรสนุกแค่ไหนที่ฝัน
ใจเด็กน้อยจึงทบทวน ไม่ฝันเห็นอะไรมากมาย
รีบค้นเร็วไวได้หมอนเปิดฝานั้นดู

หิงห้อยในกล่องตอนนี้เหมือนหนอนตัวหนึ่ง
ไม่สวยดังซึ่งตอนอยู่ใต้ต้นลำพูส่องแสง
ยายจึงยิ้มและสอนตาม จะมองเห็นความงามที่จริง
อย่าขังความจริงไม่เห็น อย่าขังความงาม

หิ่งห้อยนับร้อยนับพัน ส่งแสงระยิบระยับกัน
สว่างไสวไปทั้งต้นลำพู เด็กน้อยถือกล่องออกมา
เปิดฝาแล้วแ้มมองดู หนอนน้อยในกล่องงามหู
ก็เปล่งแสงสุกใสแล้วบินไปรวมกัน

เด็กน้อยนอนหลับสบายอมยิ้มละไม
ได้หมอนไม้มีกล่องอะไรไม่มีสิ่งใดถูกรัง
นอนคืนนั้นจึงฝันดี ฝันเห็นดวงดาวมากมาย
ฝันเห็นเจ้าชายเจ้าหญิง ฝันแสนสวยงาม   ลันลา .....

เห็นได้ว่าไม่มีคำร้องท่อนใดเหมือนกันเลย แต่จริงๆ แล้วทำนองที่ควรจะเป็นท่อนสร้อยคือ

"หิ่งห้อยนับร้อยนับพัน ส่งแสงระยิบระยับกัน
สว่างไสวไปทั้งต้นลำพู เด็กน้อยถือกล่องออกมา
เปิดฝาแล้วแ้มมองดู หนอนน้อยในกล่องงามหู
ก็เปล่งแสงสุกใสแล้วบินไปรวมกัน"

นอกจากนี้ยังมีการเน้นท่อนสร้อยในอีกลักษณะหนึ่ง คือสร้างทำนองของท่อนสร้อยให้วน
2 รอบใน 1 ท่อน โดยทำนองจะซ้ำ วลีแรก(motive) หรือประโยคแรก(Phrase)ของท่อนสร้อยอีกครั้ง
แล้วจึงเปลี่ยนทำนองไปเป็นการเน้นให้ท่อนสร้อยเป็นที่จดจำได้ง่ายขึ้นอีก
เพลงที่มีท่อนสร้อยลักษณะนี้จะมีท่อนสร้อยที่ยาวกว่าปกติ และไม่มีควมจำเป็นจะต้องซ้ำท่อน
สร้อยหลายครั้งก็เป็นที่ยอดจำได้ง่าย

ตัวอย่างเช่นเพลง พี่ชายที่แสนดี

ครั้งใดน้เขาจริงแก่ ร้องงอแงร้องไห้
พี่คนนี้ ยังคอยคุ้มครอง คุ้มภัย
น้องเอย อย่ากลัวใครเขา
สองพี่น้อง เดินไป น้องตามพี่ชาย
จับมือจูงน้องไป มองฟ้าอันกว้างใหญ่
ฟ้าคงไกลไป พี่คือพี่สูงเอง

ประโยคที่ขีดเส้นใต้เป็นทำนองที่คล้ายกัน

เพลงทะเลใจ

คืน นั้น คืน ไหน ใจแพ้ว

คืนและวันอัน น่า กลัว ตัวแพ้ใจ

ท่ามกลางแสงสี คิวไลต์

อาจหลงทางไปไม่ยาก เย็น

คืน นั้น คืน ไหน ใจเพื่อฝัน

คืนและวันฝันไป ไกลลิบโลก

ดั่งนกน้อย ลิวล่องลอย แรงลมโบก

พออัปไซค ตกกลางกลาง ทะเลใจ

เพลงตัวสำรอง

ไปตามทาง ที่เธอ ย่อม รู้ดี

ใคร คนที่ถูกใจเธอ หลาย อย่าง

ใคร จะเหมาะสม ควร คู่พอ

ร่วมเป็น ชีวิตใหม่

ก็ขอ ให้ เป็น ตัวจริง

เธอรู้ ดี ใครคนที่

ถูกใจ เธอหลาย อย่าง

ใคร จะเหมาะสม ควร คู่พอ

ร่วมเป็น ชีวิตใหม่

ก็ขอ ให้ เป็น ตัวจริง

สังเกตเพลงตัวสำรองนี้ นอกจากทำนองและคำที่ต่างกันเล็กน้อย แทบจะกล่าวได้ว่ามีการวนท่อนสร้อย 2 ครั้งใน 1 ท่อนสร้อย

3 ลีลาการใช้ภาษา (Style)

3.1 ระดับของภาษา

จากการวิเคราะห์ จะเห็นได้ว่า ภาษาส่วนใหญ่ของเพลง จะเป็นภาษาที่ใช้กันในชีวิตประจำวัน ทว่าได้ผ่านการคัดเลือกสรรมาอย่างดีว่าเป็นคำที่กระทบใจ และ ให้ภาพที่ชัดเจน เข้าใจและรู้สึกร่วมไปได้ง่าย ไม่มีการใช้ศัพท์ยาก หรือภาษาในระดับสูง

3.2 การใช้โครงสร้างแบบขนาน (Parallel Structure)

การใช้โครงสร้างแบบ Parallel Structure คือการใช้ภาษาที่มีโครงสร้างเดียวกันซ้ำๆ เพื่อให้กระทบใจ ตัวอย่างเช่น เพลง ไซ่เลย ขับร้องโดย ไท ธนาวุฒิ

ต้องสวายนขนาดนั้น ต้องหวานขนาดนี้ ทุกอย่างกำลังดี คนนี้ไซ่เลย
อย่าสวายนไปกว่านั้น อย่าหวานไปกว่านี้ เอาแค่นี้เธอมี แค่นี้ได้เลย
ต้องสวายนขนาดนั้น ต้องหวานขนาดนี้ ทุกอย่างกำลังดี คนนี้ไซ่เลย
อย่าสวายนไปกว่านั้น อย่าหวานไปกว่านี้ สรุปว่าพอดี กับใจฉันเลย...ไซ่เลย

เพลงนิทานหิ่งห้อย ขับร้องโดย เฉลียง ท้ายของหลายท่อนจะมีเนื้อเพลงที่คล้ายๆกันคือ

.....
นอนคืนนั้นจะฝันดี จะฝันเห็นดวงดาวมากมาย
ฝันเห็นเจ้าชายเจ้าหญิง ฝันแสนสวยงาม

.....
ใจเด็กน้อยอยากเห็นจริง อยากเห็นดวงดาวมากมาย
อยากเห็นเจ้าชายเจ้าหญิงอยากฝันสวยงาม

.....
นอนคืนนั้นจึงฝันดี ฝันเห็นดวงดาวมากมาย
ฝันเห็นเจ้าชายเจ้าหญิง ฝันแสนสวยงาม

เพลงดอกไม้ให้คุณ ขับร้องโดย แจ้ ดนุพล แก้วกาญจน์

ขอมอบ ดอกไม้ ในสวน นี้เพื่อมวล ประชา
จะอยู่ แห่งไหน จะใกล้ จะไกล จนสุดขอบฟ้า
ขอมอบ ความหวัง ตั้งดอกไม้ ผลิ
สด ไสว งาม ตา
เป็นกำลังใจ ให้ คุณ
เป็นกำลังใจ ให้ เธอ
เป็นสิ่งเสนอ ให้ มา

.....
ขอมอบ ดอกไม้ ในสวน
ให้หอมอบอวล สุขชน
จงสบ สิ่ง หวัง ให้สม ตั้งใจ
ให้คลาย หมอง หม่น
ก้าว ต่อไป ตราบชีวิต สุด
ดูจ กระแส ชล
เป็นกำลังใจ ให้ คุณ
เป็นกำลังใจ ให้ เธอ
เป็นสิ่งเสนอ ให้ คุณ

เพลง ก่อน ขับร้องโดยโมเดิร์น ด็อก

ก่อน ท้องฟ้า จะสดใส
ก่อน ความอบอุ่น ของไอแดด
ก่อนดอกไม้ จะผลิบาน
ก่อนความฝัน อันแสนหวาน
.....
ก่อน ดวงดาว จะเต็ม ฟ้า
ก่อน ชีวิต จะรู้ คุณค่า
ก่อนสิ้น ศรัทธา จาก หัวใจ
ก่อนที่หน อย่างฉับ จะหมดไฟ...

เพลงอื่นๆอีกมากมาย ขับร้องโดย เฉลียง

หากถามเธอตรงๆ ว่าเธอรักเหตุใด... ใครตอบได้ไหม เหตุใดรักยังยืน

เหตุใดที่รักแล้ว กลับหวานเป็นขมขึ้น ตอบกันทั้งวันทั้งคืน *อื่นๆ อีกมากมาย*

เด็กหนีไม่ยอมเรียน โดดเรียนเพราะเหตุใด ลองตอบกันไหม เด็กไปเพราะใจเบ่ง
แม่ให้ไปขายของ ครูสอนไม่ดีเอง เด็กรักเป็นนักแสดง *อื่นๆ อีกมากมาย*

อื่นๆ อีกมากมาย (มากมาย) อีกมากมาย (มากมาย)

มากมาย (มากมาย) ที่ไม่รู้ อาจจะจริงเราเห็นอยู่ เผื่อใจไว้ ที่ยังไม่เห็น

ต้นไม้จะงามดี ให้มีผลดกใบ พรวนแต่งดินไว้ ใส่ใจทุกเช้าค่ำ เพิ่มดินผสมปุ๋ย
ให้น้ำที่ชุ่มฉ่ำ เด็ดทิ้งใบที่ดำ *อื่นๆ อีกมากมาย*

หากเขาเป็นคนเลว ที่เลวนั้นจากใด คำตอบมีไว้ ตอบไปก็คนอื่น
อาจเลวเพราะแสนขี้ขลาด หยาบซ้ำเพราะขมขื่น เหตุหน้านั้นพันหมื่น *อื่นๆ อีกมากมาย*

(*)

*อื่นๆ อีกมากมาย (มากมาย) อีกมากมาย (มากมาย) *อื่นๆ อีกมากมาย...**

เพลงอื่นๆอีกมากมายนี้ มีการซ้ำรูปแบบเดิม คือตั้งคำถาม แล้วให้คำตอบหลายๆคำตอบ และสรุป
ว่า 1 คำถามนั้นสามารถตอบได้มากมาย สิ่งที่เราเห็น(และเดาสาเหตุ) เป็นเพียงส่วนหนึ่ง ให้เผื่อใน
ไว้สำหรับส่วนที่เรายังไม่เห็นด้วย อย่าเพิ่งด่วนตัดสินใคร

เพลงประตู่ใจ ขับร้องโดย สาว สาว สาว

ก๊อ ก๊อ ก๊อ เปิดประตู เปิดออกดูว่าใครมา
ก็อยู่สบายแล้วนี่นา แล้วใครจะมาเปิดประตูหัวใจ

ก๊อ ก๊อ ก๊อ เปิดประตู เปิดออกดูอ้อเป็นเธอ
อยู่สบายใหม่เล่าเธอ จึงเปิดรับเธอเข้าประตูหัวใจ

* เปิดเอาไว้ ถ้าใจของเธอมั่นคง จะตกลงถ้าเธอไม่มีเปลี่ยนใจ จะรับไว้ สู่ประตูใจ

ก๊อ ก๊อ ก๊อ เปิดประตู เปิดออกดู เขาเป็นใคร
แต่โยเขา เขาทำไม เอาเธอจากไปสู่ประตูวิมาน

* * ล็อค ล็อค ล็อค ปิดประตู ไม่อยากดู ดูหน้าใคร
ไม่อยากเห็นคนไร้หัวใจ จึงต้องปิดไฟใส่กลอนประตู

3.3 การซ้ำคำ

การซ้ำคำเป็นสิ่งที่ค่อนข้างทำได้ยาก เพราะมีโอกาสสูงที่เพลงจะซ้ำซากและยิ่งฟังดูไม่สร้างสรรค์ การซ้ำคำที่ดีต้องมีจังหวะกระทบที่เหมาะสม และให้ความหมายที่ครบถ้วนด้วย จึงจะกระทบใจ ตัวอย่างเช่น

เพลง ช่างหลังภาพ ขับร้องโดย หนูมิเตอร์ ซ้ำคำว่า “ไกล” และ “ใจ”

ไกลแสนไกล สุดโค้งขอบฟ้า ไกลสุดตาฟ้ามีอาจกั้นใจ

หวงสุดหวง ใจนั้นแสนหวงโย ไกลแสนไกล ใจนั้นสุดคิดถึง

ใช้คำว่า ไกล และ ใจ ในการส่งสัมผัส ซึ่งเป็นจังหวะของคำที่ลงตัวพอดีจึงไม่ทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีการใช้คำซ้ำซาก

เพลงดาวกระตาด ขับร้องโดย ปนัดดา ซ้ำคำว่า เธอ

อยากทำให้ เธอ ให้ เธอ ได้อุ่นใจ ว่ายังมีเพื่อน เธอ ตรงนี้

อยากทำให้ เธอ ให้ เธอ รู้สึกดี ให้ดาวกระตาดนี้เป็นเพื่อน เธอ

ทั้งที่ใช้คำว่า เธอ ถึง 6 ครั้ง ใน 1 ท่อนเพลง แต่เห็นได้ว่าไม่เกิดความรู้สึกว่าซ้ำซาก อีกทั้งยังได้ความหมายที่เหมาะสมอีกด้วย

3.4 การเปรียบเทียบ และการใช้สัญลักษณ์

ในที่นี้จะขอรวมเอา อุปมา และ อุปลักษณ์ เป็นเรื่องเดียวกัน เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ

สังเกตได้ว่า เพลงไทยสมัยนิยมที่เปรียบเทียบได้น่าประทับใจ มักจะใช้สิ่งที่คนคุ้นชินอยู่แล้วในชีวิตประจำวันในการเปรียบเทียบ บางครั้งใช้สำนวน บางครั้งใช้สิ่งของ และมักจะมีการบรรยายถึงคุณสมบัติด้วยว่าคล้ายอย่างไร เพลงไทยสมัยนิยมจำนวนหนึ่งมีความพยายามในการสร้างสัญลักษณ์ขึ้นมาเทียบเอง แต่บางเพลงก็ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้

ฟัง หรือคุณสมบัติไม่ได้คล้ายคลึงจริงๆแต่เป็นเพียงการพยายามลากเข้ามาเพื่อให้ดูว่ามีการเปรียบเทียบเท่านั้น ซึ่งเราจะไม่กล่าวถึงเพลงที่ไม่ประสบความสำเร็จในที่นี้

การเปรียบเทียบ

ตัวอย่างของเพลงที่มีการเปรียบเทียบได้ดี เช่น

เพลงหมอกหรือควัน ขับร้องโดย ธงไชย แมคอินไตย์

เริ่มจากการอธิบายว่า หมอกและควันนั้นมีความคล้ายกันเมื่อมองด้วยตา และ ถามว่าเธอนั้นเป็นอย่างไรกันแน่ พร้อมทั้งบรรยายคุณสมบัติของทั้งหมอกและควันว่าเป็นอย่างไร “หมอกจะงดงามและทำให้เยือกเย็น แลนจะเย็นสบายเมื่อยามเช้า ถ้าเป็นควันไฟ ถึงจะบางเบา หากเข้าไปในตาเราก็คงจะทำให้เสียน้ำตา”

เพลงนี้เปรียบเทียบกับการที่ เราเห็นใครสักคนหนึ่งแต่ภายนอก ยังไม่แน่ใจว่าจริงๆเป็นอย่างไร จึงต้องถามก่อนว่าเธอเป็นอย่างไร หากเธอเป็นควันไฟ ฉันก็จะถอนตัวเพราะว่าไม่ต้องการจะเสียดใจภายหลัง

การเปรียบเทียบนี้เห็นภาพ ได้ชัดเจน ทุกคนเคยเห็นมาแล้วทั้งหมอกและควัน เห็นถึงความคล้ายคลึงเมื่อมองดูไกลๆ แต่ถ้าเดินเข้าไปใกล้ควันไฟ ก็จะไปตาจนแสบตาและต้องร้องไห้ออกมา ในขณะที่หมอกให้เพียงความเย็นสบาย

เพลงฤดูที่แตกต่าง ของบอย โกสิยพงษ์ (ขับร้องโดย นภา พรธานี)

เปรียบเทียบชีวิตของคนกับฤดูกาล มีทั้งฤดูที่ฝนตกหนัก และ ฤดูที่อากาศสดใส และย้ำว่า ฤดูกาลย่อมเปลี่ยนไปเรื่อยๆ คนที่มีทุกข์จะไม่ทุกข์เสมอไป หากเราไม่รู้จักความทุกข์จะรู้ได้อย่างไรว่าความสุขเป็นอย่างไร เป็นการนำลักษณะเด่นของฤดูกาลมาใช้ได้อย่างเหมาะสมและคมคาย อีกทั้งยังโยงไปถึงสำนวนที่เรารู้จักกันดีคือ “ฟ้าหลังฝน” ที่รู้กันดีอยู่แล้วว่า เมื่อฝนหยุดตกฟ้าจะสดใส เมื่อเปรียบเทียบชีวิตกับฤดู จึงได้มีการโยงไปถึงว่า “อดทนเวลาที่ฝนพรำอย่างน้อยก็ทำให้เราได้เห็นถึงความแตกต่าง เมื่อวันเวลาที่ฝนจางฟ้าก็คงสว่างและทำให้เราได้เข้าใจ ว่ามันคุ้มค่าแค่ไหนที่เฝ้ารอ” เปรียบความสุข กับ แสงอาทิตย์ และ ความทุกข์/เศร้า กับ พายุฝน ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ แจ่มชัด เพราะคนเราทุกคนย่อมเคยเห็นแสงแดด และ สายฝนมาแล้วทั้งนั้น และสามารถเชื่อมโยงความรู้สึกจากสัญลักษณ์ถึงอารมณ์ได้

เพลงปราสาททราย ขับร้องโดย สุรสิทธิ์

เนื้อหาของเพลงกล่าวถึง ความรักที่ผิดหวัง โดยที่ไม่ได้กล่าวถึงคำว่า "รัก" และ "ผิดหวัง" โดยตรง เปรียบเทียบการสร้างสมความรักกับการก่อปราสาททราย กว่าจะรวมเม็ดทรายมาก่อเป็นปราสาท ต้องใช้ความพยายามและความทะนุถนอมเพียงใด ก่อนที่ปราสาทจะเสร็จและได้ชื่นชม น้ำทะเลก็ ลาดเข้ามา ปราสาทที่อุตสาหะสร้างก็พังทลายลง จะสร้างใหม่ให้เหมือนเดิมก็หมดกำลังใจเสียแล้ว

ปราสาททรายกว่าจะสร้างได้สวยงามต้องใช้ความพยายามมาก เพราะทรายนั้นต้อง ค่อยๆกอบมารวมกัน กว่าจะก่อขึ้นรูป ตกแต่งได้สวยงามต้องใช้ทั้งเวลาและความอดทน เปรียบ เทียบกับความรักที่ใช้เวลายาวนานในการสร้างมา และ อยู่ๆเธอก็มาจากไป เหมือนกับปราสาท ทรายที่พังทลายลงเพราะน้ำทะเลที่ลาดซัดเข้ามา เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นภาพจนได้ชัดชัดเจนมาก

มีการกล่าวถึง ความพยายามอย่างใหญ่หลวงในการสร้างปราสาท วันคืนเก่าๆที่งดงามที่ เคยอยู่ร่วมกัน ต่อมาในประโยคที่ว่า "ไม่เหลืออะไรเลย" แผลกสลายลงไปกับตา" ให้ความรู้สึก ลึกลับ และ ท้อแท้ โดยเฉพาะในตอนแยกที่ร้องว่า " จะเอาแรงพลังจากไหนไว้เติมแต่งฝัน จะ เอาวันและคืนจากไหนให้พอทำใจ ไม่เหลืออะไรเลย . . ." แสดงถึงความสิ้นหวังได้อย่างชัดเจน เมื่อปราสาททราย (ความรัก) ที่สำคัญได้พังทลายลงอย่างกระทันหัน ตัวฉันก็ไม่เหลืออะไรอีกแล้ว

เพลงตบมือข้างเดียว ขับร้องโดย ปาน ธนพร

มีการเปรียบเทียบการกระทำของบุคคลกับสำนวนโวหารที่รู้จักกันดี ตบมือข้างเดียว เป็นลักษณะของ การพยายามทำบางอย่างเพียงฝ่ายเดียว ทั้งที่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทั้ง 2 ฝ่ายจึงจะ สำเร็จได้ และ สำนวน "ทอดสะพาน"ที่มีความหมายไปในเชิงขู่สาว คือให้ความหวัง หรือที่ภาษา ปากเรียกว่า "ให้ท่า" ดังที่เนื้อเพลงร้องว่า "ตบมือข้างเดียวก็ครั้งมันก็ตั้งไม่ได้ หากสะพานไม่ทอด ข้ามไป ใครจะกล้าข้ามมา เธอทำเธอรู้ตัวเองแก่ใจ อย่าเลยอย่าโทษใครๆดีกว่า มันได้อะไรขึ้นมา " เมื่อคนรักไปมีคนรักใหม่ แต่โทษว่าเป็นเพราะอีกฝ่ายมาชอบ จึงยกสำนวน"ตบมือข้างเดียว" และ"ทอดสะพาน" มาตัดพ้อว่า ตบมือข้างเดียวอย่างไรก็ทำไม่ได้ หากว่าเธอ(คนรัก) ไม่เป็นใจ แล้วจะเกิดเป็นเรื่องได้อย่างไร การที่คนรักไปมีคนใหม่นั้นเป็นเพราะความอ่อนแอในจิตใจของเธอเอง ไม่ใช่ความผิดของคนใหม่ที่มาชอบ หากเธอไม่สนใจ ใครจะมาบังคับไปเป็นคนรักได้

เพลงดอกไม้พลาสติก ขับร้องโดย เต๋อ เรวดี พุทธินันท์

เป็นที่คุ้นกันดีอยู่แล้วที่เรามักจะเปรียบเทียบผู้หญิงกับดอกไม้ แต่ในเพลงนี้ เรวดี พุทธินันท์ แยกดอกไม้ออกเป็นอีก 2 กลุ่ม คือ ดอกไม้จริง กับดอกไม้พลาสติก แม้ว่าดอกไม้พลาสติกจะมีสี

สดใส และ ดูสวยกว่า แต่ก็ยังเป็นเพียงพลาสติก เหมือนกับผู้หญิงที่สวยแต่ภายนอก แต่จิตใจไม่สวย
อย่างไรก็เป็นเพียงความงดงามแบบปลอมๆ ผู้หญิงหน้าตาธรรมดาๆ แต่มีความงดงามที่ใจด้วย
ไม่ได้ ซึ่งถือเป็นดอกไม้จริงที่ไม่สวยเท่า แต่ให้ความรู้สึกที่ดีกว่า

เพลงหัวใจกระดาษ ขับร้องโดย ธรรมพันธ์

กระดาษเป็นสิ่งที่คนรู้จักกันดีว่า เบา และ บาง ขาดง่าย ปลิวไปตามลมก็ง่าย เมื่อนำมาเปรียบ
เทียบกับ "เธอ" เป็น "หัวใจกระดาษ" เพราะ "เบาๆก็ขาด เบาๆก็ปลิว" แทนที่จะกล่าวตรงๆว่า
"เธอเป็นคนหลายใจ ใจง่าย ใครเข้ามาก็เปลี่ยนใจไปรักคนใหม่" ก็ใช้คุณสมบัติของกระดาษเข้า
มาแทน เพื่อตัดพ้อให้เห็นภาพตาม ว่าใจของเธอเบาและบางเพียงใด

เพลงพริกชี้หนู ขับร้องโดย ธงไชย แมคอินไตย์

เปรียบเทียบหญิงสาวเป็นพริกชี้หนู ซึ่งทราบกันดีว่า แม่จะเล็ก แต่เผ็ด ดังที่มีสำนวน "เล็กพริก
ชี้หนู" ว่า หญิงสาวที่เป็นพริกชี้หนู เป็นสาวเก่ง แก่นแก้ว และดูร้ายๆ แต่ฉันก็ยังอยากจะเสียดู
ชิม เพราะว่าพริกนั้นแม่จะเผ็ดแต่ก็อร่อย

เพลงคู่กัด ขับร้องโดย ธงไชย แมคอินไตย์

เปรียบเทียบฉันกับเธอ เป็นของที่ตรงข้ามกัน โดยใช้คู่ของสิ่งที่ไม่ถูกกันเช่น ล้นกับฟัน, น้ำกับไฟ,
หมากับแมว, เสือกับสิงห์ แล้วบอกว่า ถ้าฉันกับเธอยอมให้กันก็คงจะดี แต่ให้เธอเป็นฝ่ายยอมก่อน
แทนที่จะบรรยายว่าฉันกับเธอพบกันก็ทะเลาะกันทุกที ก็เลยไปใช้การเปรียบเทียบว่า ฉันกับเธอ
เหมือน ล้นกับฟัน, น้ำกับไฟ, หมากับแมว, เสือกับสิงห์ ฯลฯ

เพลง ลมหายใจ ขับร้องโดย รัตเกล้า อมาระดิษ

"เธอคือลมหายใจ เธอคือทุกอย่าง" เมื่อเปรียบเทียบเธอกับลมหายใจแล้ว ก็คงไม่ต้องบอกว่าฉัน
จะเป็นอย่างไรเมื่อขาดเธอไป เพราะลมหายใจคือสิ่งที่สำคัญที่สุดในการดำรงชีวิตของทุกคน

การใช้สัญลักษณ์

สัญลักษณ์ในที่นี้บางครั้งก็เป็นส่วนหนึ่งของการเปรียบเทียบ แต่บางครั้งก็ไม่ใช่ หากจะมี
ส่วนที่ดูเป็นการเปรียบเทียบก็จะมักเข้าไปในลักษณะของการเปรียบเทียบ ไม่ใช่เปรียบเทียบ และ

การใช้สัญลักษณ์อาจไม่ได้ตั้งใจจะเทียบอะไรกับอะไร เป็นเพียงการใช้สิ่งหนึ่งเพื่ออธิบายอีกสิ่งหนึ่ง

ในเพลงไทยสมัยนิยมมีการใช้สัญลักษณ์อยู่มากเพื่อเราให้เกิดจินตนาการตาม หรือที่เรียกว่า สร้างให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วม โดยปกติคนเราเรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งอยู่แล้ว เมื่อมีการกล่าวถึงสิ่งหนึ่ง โดยการใช้อีกสิ่งหนึ่งมาอธิบายก็สามารถจะเชื่อมโยงความรู้สึกจนได้ภาพที่ชัดเจนได้ง่าย เป็นการใช้คำน้อยแต่กินความมาก สามารถก่อให้เกิดความเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การใช้สัญลักษณ์ยังมีความเกี่ยวข้องกับความหมายโดยนัยของสิ่งนั้นๆ เช่น “ฝน” อาจหมายถึงความเศร้า ความผิดหวัง น้ำตา ความหนาวเหน็บ ความเดียวดาย ความทุกข์ยากตัวอย่างเพลงที่มีการใช้สัญลักษณ์ที่น่าสนใจได้ดังนี้

เพลง ขอเพียงที่พักใจ ขับร้องโดย มาลีวัลย์

“เดินอยู่กลางลมฝน สู้ทนพินผ้า ภายที่มันอ่อนล้าแทบยืนไม่อยู่
เดินต่อไปคงล้ม มันหมดแรงจะสู้ เปิดประตูรับหนอยได้ไหม”

พูดถึง “เดินอยู่กลางลมฝน” ก็จะทำให้ภาพของคนที่ยืนกบองหนาวลั่นที่มาขอที่หลบฝน คนที่ผ่านมรสุมชีวิต คนที่สับสนและเหงาและหนาว แสงหาที่พักพิง และประตูที่ขอให้เปิดก็ไม่ใช่ประตูบ้าน แต่เป็น “ประตูใจ” เพราะ “ยืนอยู่ตรงประตู นือตัวหนาวลั่น ช่วยแบ่งปันห้องใจให้พักสักครู่ ช้างนอกรันเหน็บหนาว ถ้าเธอนั้นเอ็นดู เปิดประตูรับหนอยได้ไหม” ถ้าไม่มีการใช้สัญลักษณ์ของ ฝน ก็อาจจะไม่ให้อารมณ์ที่น่าสงสาร และ สมควรแก่การเปิดประตูรับเช่นนี้

เพลง ฝน ขับร้องโดย เบิร์ด กะ ฮาร์ท

“เมื่อลมพายุหอบฝนมา เธอไม่ยอมบอกเหตุผลใดๆ ปล่อยฉันไว้กลางฝน” สามารถอธิบายวิกฤตการณ์ความรักได้ด้วยประโยคเดียว ไม่ต้องรำพันเลยว่า เราก็มึปัญหาทะเลาะกัน หรืออะไร ก็ทราบว่าคุณคนรักทิ้งไปเสียแล้ว และยังให้ภาพที่สับสนและเศร้าอีกด้วย “เมื่อลมพายุหอบฝนมา” มีทั้งลม พายุ และ ฝน ในประโยคเดียว

เพลง กำลังใจ ขับร้องโดยวง ไฮป

พูดถึงกำลังใจว่า “กำลังใจ จากใครหนอ ขอเป็นทานให้ฉันได้ไหม ดังหยาดฝนบนพากฟ้าไกล ที่หยาดริน สู่พื้นดินแห่งพาก” ให้ความรู้สึกที่ชัดเจนว่า กำลังใจที่ร้องขอนั้นสำคัญเพียงใด เพราะ

เป็นหยาดฝนสำหรับหัวใจซึ่งเป็นพื้นดิน คงไม่ต้องบอกว่าพื้นดินที่แห้งผากเมื่อได้รับหยาดฝน อันล้ำเย็นจะเป็นอย่างไรต่อไป และถ้าไม่ได้รับจะทุกข์ท้อ ทรมานขนาดไหน

เพลง พี่ชายที่แสนดี ขับร้องโดย ระวีวรรณจินดา

พูดถึงพี่ชายว่า "สองพี่น้องเดินไป น้องตามพี่ชาย จับมือจูงน้องไป มองฟ้าอันกว้างใหญ่ ฟ้าคงไกลไป ชีคอฟี่สูงเอง" ใช้คำเพียงเท่านี้ก็สามรถบอกเล่าถึงความรักอันอบอุ่นและบริสุทธิ์ที่พี่ชายที่แสนดีคนหนึ่งจะมีให้กับน้องสาวเล็กๆของเขาได้ ที่พูดถึงการจับมือจูงไป และการให้ชีคอฟี่ ไม่ได้มีความหมายอย่างนั้นจริงๆ แต่เป็นสัญลักษณ์ที่ทำให้คนเกิดความประทับใจ การ"จับมือ" ให้ภาพของการดูแลปกป้อง และความอบอุ่นใจ "จูง" คือ ชี้นำทาง "มองฟ้าอันกว้างใหญ่" อาจจะมีหมายถึงชีวิต ไม่ใช่ท้องฟ้าจริงๆ "ฟ้าคงไกลไป" ไม่ใช่ฟ้าที่เป็นฟ้า แต่มีนัยถึงความสำเร็จ หรือสิ่งที่มุ่งหวัง เมื่อ"ฟ้าคงไกลไป" แต่ "ชีคอฟี่สูงเอง" เมื่อมีพี่ชายอยู่จะทำอะไรก็ได้ พี่จะคอยสนับสนุนและช่วยเหลืออยู่ไม่ห่าง เห็นได้ว่า ถ้อยคำเพียงไม่มากสามารถอธิบายและตีความได้มากมาย

เพลงเจ้าหญิง ของ บอย โกสิยพงษ์

"ให้เธอเป็นดังเจ้าหญิงในฝัน" ให้ความรู้สึกว่าจะได้รับการเทิดทูน ทะนุถนอมเป็นอย่างดี "เธอคือนางฟ้าที่เดินเข้ามากลางหัวใจ เต็มความสดใสให้กับชีวิตที่มีดมน" ให้ความรู้สึกว่าจะช่างสวย และ แสนดี

เพลง คนเดินถนน ขับร้องโดย พลพล

นิยามคนรักว่า "เธองามเหลือเกิน เธองามซึ่งตากว่าใคร" และนิยามตนเองว่า "คนเดินถนนคนหนึ่ง" แสดงให้เห็นชัดเจนถึงฐานะและคุณสมบัติที่แตกต่างกัน แต่คำว่า "คนเดินถนน" ก็สื่อถึงความเรียบง่าย ธรรมดา พบเห็นได้ทั่วไป ไม่มีอะไรพิเศษ ไม่ว่าไม่รวย ไม่ยิ่งใหญ่ ไม่สำคัญ ไม่รู้จะคู่ควรกับเธอไหม ไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นเมื่อเธอเจอคนที่ดีกว่า

เพลงน้ำเซาะทราย ขับร้องโดย จำรัส เศวตาภรณ์

นิยามความรักของตนเองว่า

"...ว่ารักฉันสร้างจากทราย อาจสลายเพียงในพริบตา

คลื่นรักทยอยสาดมา เสาะอุรา น้ำตากระเซ็น" ให้ภาพของความรักที่เปราะบาง ไม่นั่นคง

เมื่อถูกคลื่น (ซึ่งอาจหมายถึงเรื่องราวๆ เช่นถูกคนรักนอกใจ) ทยอยสาดมา ก็อาจพังลงได้ และยังใช้กริยา "กระเซ็น"กับน้ำตา ซึ่งให้ภาพของคลื่นที่สาดซัดกัดทราย และมีฝอยน้ำกระเซ็นขึ้นมา

เมื่อความรักที่สร้างจากทราย ถูกคลื่นซัดมา ก็เขาให้หัวใจสลายลง และสิ่งที่สาตกระเซ็นไม่ใช่ น้ำทะเลแต่เป็นน้ำตา ให้ภาพที่ลึกซึ้งกินใจ

เพลง เพราะฉะนั้นจึงรักกันเช่นจะนี้ ขับร้องโดย ศุ บุญเลี้ยง

“เพราะฉะนั้นจึงรักกันเช่นจะนี้ เพราะเรามีวันเก่าๆ มิใช่มีแต่เพียงดอกไม้
มีรอยยิ้มและมีน้ำตา วันที่โลกเหวว่า อย่างน้อยมีเธอ”

ดอกไม้เป็นสัญลักษณ์แทนความสุข ความสวยงาม ซึ่งตรงข้ามกับน้ำตา แทนที่จะพูดว่า
“มิใช่มีเพียงความสุขสมหวัง สวยงาม” ก็ใช้ว่า “มิใช่มีแต่เพียงดอกไม้” ให้ความหมายใกล้เคียงกัน

เพลง มหัศจรรย์แห่งรัก ขับร้องโดย ต้น ชาญณัฐ

พูดถึงความรักว่า

“ อบอุ่นดังดวงตะวัน อ่อนหวานละมุนดังแสงจันทร์
เมื่อเราเอื้อมมือถึงกัน โลกคล้ายหยุดหมุนชั่วกาล”

ซึ่งให้ภาพที่ชัดเจนในความรู้สึกแทบจนจะสัมผัสได้ ถึงความอบอุ่น และความอ่อนหวานของรัก
เพราะดวงตะวันเป็นสัญลักษณ์ของความสว่าง สดใส อบอุ่น ในขณะที่เมื่อพูดถึงดวงจันทร์คนก็จะ
นึกถึงความอ่อนหวาน ละมุนละไม ของแสงที่นุ่มนวล

เพลง ตัวสำรอง (ขับร้องโดยพงษ์พัฒน์) และ เพลง ตัวจริงของเธอ (ขับร้องโดย ดับเบิ้ลยู)

ใช้สัญลักษณ์ของ ตัวจริง-ตัวสำรอง ในการเล่นกีฬา มาใช้กับความรัก คนที่ได้เป็นคนรักของเธอ
คือ “ตัวจริง” ในเพลงตัวสำรอง พูดถึง ตนเองว่า “โอ้เรามันตัวสำรองคนหนึ่ง” คือได้อยู่กับเธอ
เพียงชั่วคราว แล้วเธอก็ทิ้งไปหาคนที่เป็นตัวจริง

ในเพลงตัวจริงของเธอ คนรักยังไม่ลืมคนรักเก่า และ “ฉัน” ก็ไม่สามารถทำอะไรได้ จึงได้แต่กล่าว
ว่า “อยากเก็บเขาไว้ ไม่เป็นไรไม่ว่ากัน จะรู้ไว้เท่านั้น ว่าฉันเป็นตัวจริงของเธอ” ไม่ว่าจะยังไม่
ลืมเขาคนนั้นก็ตาม แต่ฉันจะรู้ไว้ ว่าฉันนี่แหละที่เป็นตัวจริง

เพลง บ้าน ของ บอย โกสิยพงษ์ (ขับร้องโดย บีน)

บ้าน เป็นสัญลักษณ์ ของที่พักพิง และ ความอบอุ่น ในเพลงบ้าน นี้ มีการกล่าวถึงคนรักอย่างน่า
สนใจ จะขอยกบางส่วนมา ดังนี้

“...จากพื้นดินชนแพดานนั้นมีความหวานอยู่

เพราะรู้ว่าฉันมีเธอคอยเป็นที่พักใจ

จะรอคอยฉันจริงๆ เป็นหลักฟังฟังสุดท้าย

จะล้มตัวลงเอนกายในบ้านของฉัน..." และปิดท้ายเพลงว่า

"บ้านนี้จะงามยังไง ถ้าไม่มีเธอ ก็เพราะว่าใจของเธอคือบ้าน... ของฉัน"

บ้านคือที่พักพิง คือที่อบอุ่นและปลอดภัย ที่พร้อมจะเข้าใจ และให้กำลังใจ และทั้งหมดนั้นก็คือ

"เธอ" ที่ฉันรักนั่นเอง... เป็นการยกสัญลักษณ์ที่เรารู้จักดีและรู้สึกดีมาอธิบายคนรักว่า"บ้าน"

เพลง บังอาจรักเธอ ขับร้องโดย ลาบานูน

"ฟ้าก็อยู่สูงเกินไป เหวก็ต่ำไม่คู่กัน เหมือนเธอกับฉัน ที่ควรจะห่างกันไว้ "

พูดถึงความไม่คู่ควรของฉันกับเธอ ด้วยสัญลักษณ์ ฟ้ากับเหว เธอเป็นฟ้าที่สูงส่ง ส่วนฉันเป็นเหวอันต้อยต่ำ ซึ่งเป็นการตอกย้ำความต่างเสียยิ่งว่า "ฟ้ากับดิน" เพราะ เหว นั้นต่ำกว่า ดิน เสียอีก

เพลง ลืม ขับร้องโดย เบิร์ด กะ ฮาร์ท

"ฟังนะฟังฉันก่อน โปรดอย่าได้รำวรอน อ่อนวอนด้วยหัวใจ

เธอรักเขาใช่ไหม ขวัญใจ ตอบฉันหน่อยคนดี"

ทั้ง ขวัญใจ และ คนดี เป็นคำเรียกผู้หญิงที่รัก ขวัญใจคือ ยอดดวงใจ และ คนดี เป็นการเรียกเชิงปลอบโยน ให้ความรู้สึกว่าไม่ได้กำลังกลัวหาเธอ และยังแสดงออกถึงความรักด้วย เพราะเราจะไม่พูดกับคนที่เราไม่ได้รักว่า "ตอบฉันหน่อยคนดี" ทั้งๆที่จริงๆแล้วเพลงนี้ เรากำลังจะคาดคั้นเอาความจริงจากคนรักว่าไปมีคนอื่นใช่ไหมหรือไม่ แต่เป็นการคาดคั้นที่ไม่คาดคั้น ทว่าเหมือนกับตะล่อมถามอย่างนุ่มนวลและไม่ทำให้อีกฝ่ายรู้สึกที่กำลังถูกบีบคั้น

บางครั้งอาจไม่มีการใช้สัญลักษณ์ใดๆแทนโดยตรง แต่มีการใช้กริยาที่ชวนให้นึกถึงสัญลักษณ์บางอย่างก็ได้ ตัวอย่างเช่น

เพลง รอรัก เบิร์ด กะ ฮาร์ท

"ความรักที่แห่งรอย ยังรอคอยในหัวใจ จนกว่า ที่เธอซึ่งและเข้าใจ " ใช้กริยา "แห่งรอย" ขยาย

"ความรัก" ชวนให้นึกถึงดอกไม้ เหมือนกับเป็นการเปรียบเทียบว่า ความรักก็เหมือนกับดอกไม้ ในจิตใจฉัน เมื่อรอเธอนานๆเข้าก็เหี่ยวแห้งไป แต่ยังไม่ถึงตาย เมื่อใดก็ตามที่เธอตอบรักรักดอกไม้(ความรัก)ในจิตใจฉันก็พร้อมที่จะกลับมาสดชื่น และ เบ่งบานอีกครั้ง เป็นการสื่อถึงความยาวนานในการรอคอย ว่า รอคอยมานานเหลือเกิน แต่กระนั้นก็ยังมีความหวังและยังจะรอคอยต่อไป และเป็นนัยเทียบว่า ความรักของเธอเหมือนกับน้ำที่จะราดรดลงบนจิตใจฉัน ให้ภาพของดอกไม้หรือต้นไม้ที่ได้รับน้ำ ดูสดชื่น น้ำนั้นช่างมีคุณค่าต่อต้นไม้ รักของเธอช่างมีค่าสำหรับใจฉัน

เพลง เดี่ยวดายกลางสายลม ขับร้องโดย นรีกระจ่าง

ใช้กริยา “บินไปเดี่ยวดายกลางสายลมแปรปรวน เพียงทะเลทรายฟุ้งคล้ายเป็นเพลงเศร้า”
ชวนให้นึกถึงนก หรือผีเสื้อที่บินอยู่ท่ามกลางสายลมที่พัดแรง ให้ความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้างและ
ไม่มั่นคง หากใช้กริยา “เดินไปเดี่ยวดายกลางสายลมแปรปรวน” คงจะไม่รู้สึกอ้างว้างเท่านี้

3.5 การสร้างให้คำ หรือประโยคเด่นของเพลงเป็นที่จดจำด้วยการซ้ำ

ในเพลงที่ใช้เป็นเพลงโปรโมท ของอัลบั้ม มักจะมีการสร้างให้คำ หรือประโยคเด่นของ
เพลงเป็นที่จดจำได้ง่ายเป็นพิเศษ (ภาษาปากของนักแต่งเพลง เรียกกันว่า “เพลงตีหัว”) โดยการ
ร้องซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง ทั้งด้วยทำนองและเนื้อหาเพลงก็จะส่งเข้าหาคำที่ต้องการ
ตัวอย่างเช่น เพลงตะลิ่ง ขับร้องโดย อนันต์ อันวา

จริงเลย อะไรก็ดูไม่มัน จะทำอะไรก็ยังไม่มัน
ไม่เห็นมันน่าสนุก เบื่อๆ กำลังจะกลับไปนอน
พอดีเธอเดินมาย้อนศร มาทำให้ฉันสะดุด

โดนเลย โดนเลยยอมรับว่าโดน
เธอทำให้ใจที่ยังๆ มันๆ ไปทั้งกระจุก
เปลี่ยนๆ ไม่เอาไม่กลับไปนอน
เจอเธอแล้วใจมันร้อน ร้อน ตาโตจนแทบจะหลุด

* ตะลิ่ง ตะลิ่ง ตะลิ่ง ตะลิ่ง

ตั้งตั้งตั้งตั้ง ตะลิ่งตั้งตั้ง

ตะลิ่งตั้งตั้ง ตะลิ่งตั้งตั้ง

ตั้งตั้งตั้งตั้ง ตะลิ่งตั้งตั้ง

ตะลิ่งตั้งตั้ง ตะลิ่งตั้งตั้ง

ตั้งตั้งตั้งตั้ง ตะลิ่งตั้งตั้ง

ตะลิ่งตั้งตั้ง ตะลิ่งตั้งตั้ง

ตั้งตั้งตั้งตั้ง ตะลิ่งตั้งตั้ง ตะลิ่งตั้งตั้ง

ตะลิ่งตั้งตั้ง เธอทำให้ฉัน

ตะลิ่ง ตะลิ่ง ตะลิ่ง ตะลิ่ง

ลุยเลย มาเจอยังนี่ต้องลุย ดู่ๆๆ เข้าไปลุย เลย
จลุยให้ถึงที่สุด บอกก่อน ไม่ยอมมิให้กลับไปนอน
ก็เธอตั้งใจมาย้อนคร ยังนี่ไม่ยอมมิให้หลุด

โดนเลย โดนเลยยอมรับว่าโดน
เธอทำเอาใจที่ยังๆ มันๆจนเส้นกระดูก
สุดๆ ยิ่งคุยก็ยิ่งได้รู้ เธอเป็นอะไรที่ อู้ อู้
เล่นเอาตะลึงไม่หยุด

(*)

ตึง ตะลึงตะลึง ตะลึงตึงตึง

ตะลึงตะลึง ตะลึงตึงตึง

ตะลึงตะลึง ตะลึงตึงตึง

ตะลึงตะลึง ตะลึงตึงตึง

ตะลึงตะลึง ตะลึงตึงตึง

ตะลึงตะลึง ตะลึงตึงตึง

ตะลึงตะลึง ตะลึงตึงตึง

.... ดนตรี.....

(* . *)

เพลง บุชบา ขับร้องโดย นิโคล เทริโอ

คุณคะ . . .

เราเคยเจอ เคยเดินมาชนกัน พอจะจำดิฉันได้ไหม

เดินมาชนแล้วคุณก็เดินไป ยังโกรธคุณไม่หายเลยนะคะ

ขอโทษกันซักคำก็ไม่มี เรื่องแบบนี้ดิฉันถือสา

ทำอะอะไรไปรู้ตัวหน่อยสิ นี่ก็ยังไม่ขอโทษอยู่นะ

ทำเป็นงไม่พูดอะไรเลย ยังแกล้งกันนี่นา

เอาเบอร์โทรของคุณเอาไป จะขอโทษเมื่อไรรับโทรมาหา

* (ฉันทชื่อ)บุชบา หน้า นา หน้า น้ำ หน้า นา หน้า น้ำ

น้ำ นา ชื่อบุชบา หน้า นา หน้า น้ำ หน้า นา หน้า น้ำ น้ำ นา นา

ขอโทษฉันแล้วพูดกันดีๆ ก็ยังยินดีเป็นเพื่อนคุย
คุณเป็นใครทำไมมาคนเดียว เดินคนเดียวมันเหงามากนะคะ
บ้านฉันเองก็อยู่ถัดไป คุณฟังย้ายมาใหม่ใช่ไหมล่ะ
คุณทำงานหรือเรียนที่ไหน ถ้ามามากไปไม่ว่ากันนะคะ

ลืมไปเลยว่าชื่ออะไรคุณ ไม่เห็นแนะนำนี่นา
จำเอาไปไว้ทักทายกัน เจอฉันเมื่อไร อย่าลืมกันนะ

(* . *)

ช. ไม่รู้ ผมยอมอดดีกว่า ไม่รู้ ผมเพิ่งมา
ไม่รู้ คุณอย่าถือสา ผมฟังคุณ แล้วผมคุยตามไม่ทัน

(* , * , * , *)

ฟังเพียงครั้งเดียวผู้ฟังก็สมควรที่จะจดจำคำที่ผู้แต่งต้องการเน้นได้แล้ว เพราะซ้ำบ่อย
เหลือเกิน แต่มีข้อสังเกตว่า เพลงในลักษณะนี้เป็นการซ้ำมากจนเกินไป เพราะเน้นเพียงจะทำให้ผู้ฟัง
จดจำเพลงได้ โดยที่อาจจะละเลยความไพเราะของภาษาและลักษณะทางวาทศิลป์อื่นๆ ดังนั้น
อาจจะเป็นที่ประทับใจได้ชั่วคราว เพราะจดจำได้ง่าย แต่ในระยะยาวแล้วผู้ฟังอาจไม่ประทับใจ
เท่าใดนัก เห็นได้จากการสำรวจ เมื่อแยกออกเป็นเพลงในความทรงจำ (ก่อนปี 2542) ไม่พบเพลง
ในลักษณะนี้เลย จะพบแต่ในกลุ่มของเพลงในความนิยม(2542-2543) ซึ่งเป็นเพลงที่โด่งดังในช่วง
เวลาใกล้ๆกับที่มีการสำรวจ

3.6 อรรถนัย หรือขัดแย้ง (Antithesis)

มีการนำข้อความขัดแย้งมาใช้เพื่อonstrสร้างความคิดที่นำเสนอบทเพลง
ตัวอย่างเช่น

เพลงทะเลใจ - “ทุกชีวิตดิ้นรนค้นหาแต่จุดหมาย ใจในร่างกายกลับไม่เจอ”

ต้นชบา กับคนตาบอด - “...ต้นชบาขึ้นในโรงเรียนสอนคนตาบอด...ไม่อาจชมดอกชบา
ด้วยดวงตาสองตามีกรรมโลกจึงมีดมน...บอดก็เพียงสายตาเท่านั้น
แต่จิตใจก็ยังผูกพันความงาม อาจจะมีรู้ไปตาม สูดกลิ่นงามฟังเสียงวิไลรมไม่บังเงา...”

เพลงดอกไม้พลาสติก – “ของแท้แม่ไม่สวยก็ดูดี ”

เพลง บอกรัก – “ สุดแผ่นดินแผ่นดินฟ้าที่กว้างใหญ่จะมีคนมากมาย เพียงเธอผู้เดียวเพียงพอ”

เพลง ยังมี – “ เธอเคยบอกว่าเธอไม่มีแม่ใครสักคนหนึ่ง คงลืมว่าอย่างน้อยยังมีฉันไง
วันที่เธอมีเพื่อนรุมล้อมเธอหรือยังมีใคร เธอก็จะไม่เห็นฉันเลยคนดี
แม้วันที่หัวใจเธอพ่าย จะมาแพ้ไปกับเธอ และถ้ามีวันที่น้ำตาเธอเอ่อ จะร้องให้เป็นเพื่อนกัน”

เพลงเพียงชายคนนี้(ไม่ใช่ผู้วิเศษ) – “ฉันไม่ใช่ผู้วิเศษ ที่จะ เสกปราสาทงามให้เธอ
ไม่มีฤทธิ์เดช ไม่มีราชารถเลิกล้อ แต่ฉันมีใจพิเศษ จะพาเธอผ่านคืนนี้ ไป
ฉันเป็น เพียงผู้ชาย คนนี้ที่มีใจมันรักเธอ “

เพลงขอเป็นคนหนึ่ง – “ขอ เป็นคนหนึ่งซึ่งคอยห่วงใยแต่เธอเรื่อยไป
แม้จะเป็นคนสุดท้ายที่เธอจะมอง”

เพลงตบมือข้างเดียว – “ไม่ได้เจ็บที่ใครรักเธอ แต่เจ็บที่เธอรักใคร
ไม่ได้ปวดที่เขามาใกล้ แต่ปวดที่ใจเธอไปใกล้เขา
ไม่ได้แคร์ที่เขารักเธอ แต่แคร์ที่เธอรักเขา
ที่เธอเหยียบสัญญาณวันเก่า ให้หมดความหมายลงไป”

เพลงเพราะฉะนั้นจึงรักกันเช่นฉะนี้ – “วันที่โลกเหวว่า อย่างน้อยมีเธอ”

เพลงเต็มใจให้ – “ขอเพียงได้คิดถึง แค่นี้ก็สุขใจ แม้เธออยู่ไกลแสนไกล แม้ใครอยู่ข้างเธอ”

3.7 วิกตภาวะ (Climax)

คือการกล่าวความต่อเนื่องกัน ความที่ตามมาจะเร่งความหมายให้แรงขึ้นจนสุดข้อความ
ในบทเพลงนั้นจะเห็นได้ว่า เมื่อเนื้อเพลงส่งเข้าหาวิกตภาวะ ทำนองเพลงก็จะเกือหนุนด้วย
คำว่า Climax ในที่นี้จะไม่ใช่เพียงเพื่อหมายถึงความหมายของคำร้อง แต่ในที่นี้จะใช้เพื่ออธิบาย
ทางเดินของทำนองเพลงด้วย
ตัวอย่าง ได้แก่

เพลง ฝน ในท่อนที่กล่าวว่า “ความรักเราเคยสดชื่น แล้วโย แปรเป็นอื่น เหลือแต่ความชื่นชมระทม เมื่อลมพายุหอบฝนมา” ด้วยเสียงของคำและแนวทำนองสร้างความตึงเครียดไปจนจบประโยคที่ คำว่า “มา” สังเกตเสียงตกกระทบ จะเป็นจังหวะๆ “เหลือแต่ความชื่นชม ระทม เมื่อลมพายุ หอบฝนมา”

เพลงฤดูที่แตกต่าง ในท่อน

“แต่ถ้าวันหนึ่งวันไหนที่ใจเจ็บจนทุกข์ ดังพายุที่โหมเข้าใส่ บอกกับตัวเองเอาไว้ ความเจ็บต้องมี วันหาย ไม่ต่างอะไรที่เราต้องเจอทุกฤดู” ซึ่งสัดส่วนของการร้อง และทำนองแตกต่างจากท่อน ก่อนหน้านี้อย่างเห็นได้ชัด รวมทั้งทำนองก็สูงขึ้นเรื่อยๆ จนเข้าสู่ท่อนสำคัญของเพลงที่ “อดทน เวลาที่ฝนพริ้ว อย่างน้อยก็ทำให้เราได้เห็นถึงความแตกต่าง. . .” ซึ่งเป็นท่อนที่มีทำนองสูงที่สุด และโดดเด่นที่สุด และยังเป็นท่อนสำคัญที่สุดที่รวมเอาความคิดหลักๆของเพลงไว้

ในทางดนตรี จะมีการสร้างทางไปสู่ท่อนที่จะเป็น Climax ของเพลง ซึ่งตามธรรมเนียม แล้วมักจะเป็นท่อนสร้อย (Hook) ซึ่งจะมีทำนองและดนตรีที่โดดเด่นและติดหูที่สุด และบางครั้ง อาจมีการเปลี่ยนคีย์ให้เสียงสูงขึ้นในการเข้าสู่ท่อนสร้อยครั้งสุดท้ายเพื่อให้เป็น Climax ของเพลง แต่ก็ไม่จำเป็นว่าท่อนที่เป็นClimaxจะต้องเป็นท่อนสร้อยเสมอไป ในเพลงที่น่าสนใจหลายเพลงมี Climax อยู่ที่ท่อนแยก(Bridge) ตัวอย่างเช่นเพลง ปราสาททราย

(ท่อนสร้อย) ไม่เหลืออะไรเลย แหกสลายลงไปกับตา
เหลือเพียงใจที่ว่างเปล่ากับฉันคนเดียวเท่านั้น
ไม่เหลืออะไรเลย จากที่เคยมีความใฝ่ฝัน
ไร้กำลังจะสร้างใหม่ให้เหมือนเดิม

(ท่อนแยก) จะเอาแรงพลังจากไหนไว้เติมแต่งฝัน
จะเอาวันและคืนจากไหนให้พอทำใจ
ไม่เหลืออะไรเลย . . .

(กลับไปซ้ำท่อนสร้อยอีกครั้ง)

ท่อนที่เป็น Climax ของเพลงอยู่ที่ “จะเอาแรงพลังจากไหนไว้เติมแต่งฝัน จะเอาวันและคืนจาก ไหนให้พอทำใจ”

การส่งสาร (Delivery)

ในเพลงไทยสมัยนิยม มีการเล่นน้ำเสียงเพื่อสร้างอารมณ์ในเพลง เช่นเดียวกับที่มีในเพลงไทยสุนทราภรณ์ และเพลงลูกทุ่ง คือเพลงเศร้าเสียงเบา รำพึงรำพัน และบางครั้งเสียงจะสั้นและเศร้าจนฟังเหมือนผู้ร้องกำลังร้องให้ไปด้วยก็มี เพลงสนุกสนานเสียงจะสดใส และ ดังชัดเจนกว่า

ในส่วนของดนตรีจะเกื้อหนุนทำนองและเนื้อเพลง ถ้าเป็นเพลงสนุกๆก็มักจะใช้จังหวะเร็ว เครื่องดนตรีที่มีสีสั้น เช่น เครื่องเป่า กีตาร์ไฟฟ้า เพลงเศร้าและเพลงที่ต้องการความหวานซึ่งมักจะใช้เครื่องดนตรีน้อยชิ้นกว่า และ ใช้เครื่องที่ให้เสียงบาดอารมณ์ เช่น เปียโน แซกโซโฟน และ ตระกูลเครื่องสาย ส่วนเพลงเสียใจรุนแรง หรือเพลงที่ออกไปในทางร็อคจะใช้เสียงกีตาร์ไฟฟ้า และ ใส่เอฟเฟกต์ให้เสียงแตกๆ ฟังดูรุนแรงและ ละใจ หรือกรีดกระซอกเสียงกีตาร์ให้ฟังเหมือนการกรีดร้อง

ตัวอย่างเพลงที่มีวิธีการส่งสารที่น่าสนใจ

เพลงทำไมต้องเธอ ขับร้องโดย ธงไชย แมคอินไตย์

สังเกตท่อน “แต่พอ เธอห่างหายไป คิดจะลืม ยังไม่ได้เลย” เสียงร้องของประโยคนี้นี้จะสูงและมีการใช้น้ำเสียงที่แตกต่างกับประโยคก่อนหน้าและประโยคที่ตามมาอย่างเห็นได้ชัด เป็นการย้ำว่า “ลืมไม่ได้จริงๆนะ” และท่อนนี้เองที่สร้างให้เพลงนี้น่าประทับใจมากๆ หากตัดท่อนนี้ออกไปความน่าสนใจของเพลงจะลดลงไปมาก

เพลงเพื่อเธอตลอดไป (ขับร้องโดย ศักดา) , เพลง ตัวจริงของเธอ (ขับร้องโดย ดับเบิ้ลยู)

ใช้เพียงเสียงกีตาร์โปร่ง สร้างความรู้สึกสบายและเป็นกันเอง เหมือนจะบอกว่า ฉันเป็นผู้ชายธรรมดาๆ ง่ายๆ ไม่ได้ยิ่งใหญ่อะไร แต่ฉันก็รักเธอและยินดีทำทุกอย่างเพื่อเธอ เมื่อรวมกับเสียงร้องที่อบอุ่นแล้วฟังดูน่าประทับใจมาก เหมือนกับชายคนหนึ่งแอบหิ้วกีตาร์มาร้องเพลงให้ฟังตรงหน้า

เพลง คนเดินถนน ขับร้องโดย พลพล

สังเกตท่อนที่ร้องว่า “คนเดินถนนคนหนึ่ง” จะมีดนตรีมารองใต้คำ โดยจะเล่นซ้อนไปกับคำ “ถนนคนหนึ่ง” ให้ความรู้สึกว่าการเน้นย้ำคำนี้เป็นสาระสำคัญของเพลง นอกจากนี้ยังสร้างจุดเด่นให้กับเพลง และให้ความรู้สึกสะใจในการร้องคำนี้อีกด้วย

เพลงขอฟ้า ขอฝิ่ง ความหวัง แผ่นดิน ขับร้องโดย มิสเตอร์ทิม

ก่อนขึ้นเพลงจะมีเสียงคลื่นทะเลเข้ามามาก่อน จากนั้นจึงเป็นเสียงซินธิไซเซอร์ที่ฟังคล้ายเสียงลม และเสียงร้องท่อนแรกก็เข้ามา โดยมีเพียงเสียงซินธิไซเซอร์ และเสียงเคาะให้จังหวะเท่านั้น จนกระทั่ง ถึงท่อนสร้อยจึงมีเสียงกลองเข้ามา และมีเสียงฟ้าผ่าในเพลงด้วย โดยต้องการจะสื่อความอ้างว้างเดียวดายในการว่ายน้ำเพียงลำพังในทะเลเว้งว่างที่มองไปไม่เห็นฝั่งท่ามกลางพายุ ทว่าก็ไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตา ดนตรีจะค่อยๆแรงขึ้นเรื่อยๆจนกระทั่งถึงท่อนแยกที่ร้องว่า "บอกกับตัวเองไม่ยอมแพ้ จะเหนื่อยสักเพียงใดต้องทนไหว และจะไม่มีอะไรที่ยากเกินไป" ซึ่งดนตรีจะส่งอารมณ์ให้แรงขึ้นเรื่อยๆจนสุดข้อความ และกลับไปร้องท่อนสร้อยอีกครั้งด้วยอารมณ์ที่แรงขึ้นกว่าเดิม (รายละเอียดเรื่องการสร้างอารมณ์จะอยู่ในหัวข้อต่อไป) ในเพลงนี้ Climax ของเพลงอยู่ที่ท่อนแยก เช่นเดียวกับเพลงปราสาททรายที่ยกตัวอย่างไปในหัวข้อที่แล้ว

การใช้เครื่องดนตรีในการสร้างอารมณ์ในเพลงให้แรงขึ้นเรื่อยๆ

ในเพลงไทยสมัยนิยมจะมีดนตรีที่แตกต่างจากเพลงรุ่มสุนทราภรณ์อย่างเห็นได้ชัดในส่วนของ การสร้างอารมณ์ให้แรงขึ้นเรื่อยๆ (ดังที่กล่าวไปแล้วเรื่อง วิถีภาวะ) ในขณะที่เพลงเก่าจะมีดนตรีที่ค่อนข้างจะเสมอกันในทุกๆท่อน โดยเฉพาะเพลงที่ใช้วงดนตรีประเภท Bigband (วงใหญ่ที่มีเครื่องเป่า เช่นวงสุนทราภรณ์) จะมีดนตรีที่ค่อนข้างจะเสมอกัน ท่อนแรกและท่อนที่สองจะไม่ต่างกันมากนัก ในขณะที่เพลงไทยสมัยนิยมจะนิยมใช้ความต่างตรงนี้ให้เป็นประโยชน์ในการสร้างอารมณ์ โดยอาจจะค่อยๆเพิ่มเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงในแต่ละท่อนให้มากขึ้นเรื่อยๆ หรือใช้การบรรเลงที่เร้าหรือหนักแน่นมากขึ้น ทำให้อารมณ์ในแต่ละท่อนเพลงแตกต่างกัน

เพลงไทยสมัยนิยมที่เป็นเพลงช้าส่วนใหญ่จะใช้เทคนิคนี้ และมีลักษณะคล้ายๆกันหมด ดังนั้นจึงจะขอยกตัวอย่างเพียง 2 ตัวอย่างเพื่อประกอบความเข้าใจ

ตัวอย่างเช่น เพลงฤดูร้อน ขับร้องโดย พาราดีออกซ์

¹ อุปกรณ์สร้างเสียงสังเคราะห์ โดยปกติอยู่ในรูปของคีย์บอร์ด สามารถสร้างเสียงต่างๆได้หลากหลาย นิยมใช้กันมากในเพลงไทยสมัยนิยม

ท่อนแรกเป็นการร้องซ้ำๆ เสียงดนตรีไม่มีอะไรโดดเด่นนักนอกจากเสียงเบส เข้าสู่ท่อนที่สองเสียงกีตาร์เข้ามา ท่อนที่สามมีเสียงซินธิไซเซอร์ เสียงกีตาร์ และฉาบ ดนตรีและเสียงร้อง แรงและหนักแน่นขึ้นกว่าท่อนแรกๆอย่างเห็นได้ชัด จนถึงท่อนสร้อย ซึ่งเป็นท่อนที่ดนตรีจะหนักและแรงที่สุด

เพลงปราสาททราย ขับร้องโดย สุรสีห์

ท่อนแรกและท่อนที่2ไม่มีกลอง มีแต่เสียงคีย์บอร์ด

กลองเข้ามาในท่อนสร้อย เข้าสู่ท่อนที่ 4 กลองเบาลง

กลับมาตีเต็มชุดใหม่ในท่อนสร้อย

ท่อนแยกมีเสียงเครื่องสายเข้ามาเร่งอารมณ์ให้แรงขึ้นเรื่อยๆจนสุดท่อน

แล้วเข้าสู่ท่อนดนตรีซึ่งใช้กีตาร์ไฟฟ้าเป็นหลัก ดังที่กล่าวไปแล้วว่าเพลงนี้มี Climax อยู่ที่ท่อนแยก

สังเกตได้ว่าส่วนที่ต้องการความนุ่มนวลหรือเศร้าโศกเป็นพิเศษ จะไม่ใช่เสียงกลองชุดแบบเต็มชุด โดยเฉพาะจะไม่ใช่เสียง Snare Drum² และ Tom³ ซึ่งให้ความหนักแน่น คึกคัก มีเพียงเสียง Hihat⁴ และ Rinshot(การใช้ไม้กลองเคาะที่ขอบกลองSnare) เป็นหลัก (ซึ่งหลายเพลงแม้แต่Hihatก็ไม่ใช้เลยด้วยซ้ำ) กลองทั้งชุดจะเข้ามาหลังท่อนที่ 2 หรือเข้ามาในท่อนสร้อยเลย

ตัวอย่างเช่นเพลง ไม้ขีดไฟกับดอกทานตะวัน(ขับร้องโดย วิยะดา) ตลอดทั้งเพลงไม่มีเสียง Snare และ Tom เลย แม้แต่ท่อนที่แรงที่สุดก็ใช้เพียง HiHat ฉาบ และ Bass Drum⁵ เท่านั้น นอกจากนี้ท่อนที่ใช้ทำนองของท่อนA ทั้งหมดก็ไม่มีเสียงเครื่องประกอบจังหวะใดๆ ใช้เพียงเสียงเปียโนเป็นหลัก

การสื่อสารระหว่างผู้สร้างสารและผู้ส่งสาร

จากการสัมภาษณ์นักแต่งเพลง ทุกคนกล่าวเหมือนกันว่า ในขณะที่บันทึกเสียงนักแต่งเพลงจะเข้าไปอยู่ในห้องบันทึกเสียงด้วย เพื่อให้คำแนะนำกับผู้ร้องว่า ควรจะร้องคำนี้อย่างไร ด้วยอารมณ์อย่างไร เน้นและให้น้ำหนักที่คำไหนเป็นพิเศษ หากนักร้องและนักแต่งเพลงสามารถเข้าใจกันได้ดี เพลงก็จะออกมาตรงตามที่นักแต่งเพลงต้องการจะสื่อ ซึ่งเป็นอารมณ์ที่แท้จริงของบทเพลงมากที่สุด

---

² กลองสแนร์ เป็นกลองขอบเหล็ก เสียงเคาะขอบสแนร์ด้วยไม้กลองเรียกว่า rimshot

³ กลองทอม

⁴ ฉาบคู่ หรือฉาบประกบ

⁵ กลองใหญ่ ใช้ทำเหยียบกระเดื่อง ในการตี